

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
181. (1247.) szám

BNR-valutaárfolyamok

	1 euró	4,2463 ▲
	1 amerikai dollár	3,2476 ▼
	100 magyar forint	1,5036 ▼

Aktuális

2

EU-csúcs éles szóváltásokkal

José Manuel Durao Barroso és Nicolas Sarkozy között éles szóváltás zajlott le a romakitoloncolások témájáról tegnap Brüsszelben. Az EU-csúcs előtt Traian Basescu román elnök is feszült hangulatú párbeszédet folytatott francia kollégájával, ám ennek tartalmáról nem szivárogtak ki hírek.

Kultúra

6

Ünnepek évada Vásárhelyen

A hagyományossá vált Erdős Irma-émlék-esttel kezdte az idei évadot a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata, most pedig újabb ünnepre készül, ez alkalommal a Magyar Dráma Napját szeretné megünnepelni.

Sport

12

Bosszút állt a kolozsvári CFR

Bosszút állt a kolozsvári CFR a várost ért sértésért a Bajnokok Ligája első csoportmérkőzésén, amikor szerda este 2-1 arányban felülmúlta az FC Bazel csapatát. A mérkőzés előtti hangulatot fokozta, hogy a svájci *Blick* bulvárlap a dél-afrikai nyomorregyedekhez hasonlította a kincses várost.

Vezércikk

3

Mai álom egy nem létező múltrol

Tudatosan vagy sem, Budapest mostani szomszédságpolitikájában a dunai népek összefogása Németh László-i gondolatának nyomai fedezhetők fel. Az író nagy port kavart, a „Tanú”-ban megjelent, Magyarok Romániában című esz-

Salamon Márton László

széjében azonban csalódottan állapítja meg, hogy a magyar nép nem áll készen arra, hogy egy ilyen nemes cél zászlóvivője legyen ebben a térségben. ►

Matuzsálemnek nyugdíj

Egységesen hatvanöt évben állapítja meg az új törvény a nyugdíjkorhatárt

Fotó: Tofán Levente

A nőkre háruló társadalmi teher jelentős, ennek ellenére az Európai Unió államai általában az egységes nyugdíjkorhatárt támogatják

Szigorú nyugdíjtörvényt fogadott el a parlament: egységes, magas korhatár, alacsony nyugdíjpontérték, ellehetetlenített korkedvezményes nyugállomány. Csak a sokáig élők számíthatnak hosszabb pihenésre, és nekik sem jut majd magas javadalmazás. A döntés értelmében a törvény nem differenciál: férfiak és nők egyaránt 65 éves kortól mehetnek nyugdíjba, de csak akkor, ha legalább 15 éven át befizetői voltak a nyugdíjalapnak. A nyugdíjpont értéke az átlagbér 39 százaléka, bár az RMDSZ ennél magasabb és rugalmasabb értéket javasolt. **7. oldal ►**

Szabadlábon védekezhet SOV

Cs. P. T.

► Szabadlábra engedték tegnap a hatóságok Sorin Ovidiu Vântut, miután a Bukaresti Ítéltábla elfogadta a bűnpártolással vádolt üzletember ügyvédeknek óvását. A bírák a későbbiekben indokolják meg döntésüket. Vântuval együtt elhagyhatta tegnap a rendőrségi fogdát a bűnvádi dosszié másik két gyanúsítottja, Alexandru Stoian és Ovidiu Turcan is, ám 30 napig egyikük sem léphet ki az országból. A fogdából történő távozásakor Vântu nem nyilatkozott a sajtónak, ám pótolta ezt a tulajdonában lévő *Realitatea TV* egy korábban készített interjúval sugárzásával.

Folytatása a 3. oldalon ►

Számvetés a tanfelügyelőkkel

► A romániai magyar nyelvű oktatás szempontjából elengedhetetlen fontosságú, hogy a késlekedő tanügyi törvény minél hamarabb a szenátus elé kerüljön,

és megszavazását követően életbe lépjen – fogalmazott Markó Béla miniszterelnök-helyettes, RMDSZ-elnök tegnapi kolozsvári sajtótájékoztatóján. **3. oldal ►**

Markó Béla a tanfelügyelőkkel találkozott Kolozsváron

Fotó: Sipos M. Zoltan

Jövő héten leállhat Románia

► Jövő héten tüntetés tüntetés követ a fővárosban, emellett több országos sztrájkfelhívást is közzétettek a szakszervezetek. Várhatóan nem dolgoznak a polgármesteri hivatalok, leállnak a megyei tanácsok és megtagadják a munkát a rendőrök is. Feszült a hangulat a kórházakban is: Brăilán tettlegességig fajult az elégetlenségi akció. A szakszervezetek között több konfliktus is kibontakozott a napokban, de nem elképzelhetetlen, hogy ja hatékonyabb fellépés reményében összefognak az érdekvédők. **7. oldal ►**

Mai mellékletünk:

úmsz **színekép**

► **Röviden**

Egy jelölt pályázza meg az udvarhelyi RMDSZ elnöki székét

Dr. Fehér István az egyedüli jelölt, aki határidőre iktatta pályázatát a székelyudvarhelyi RMDSZ elnöki tisztségére. Kovács Péter ügyvezető alelnök, a tisztújító küldöttgyűlést koordináló testület elnöke elmondta: a határidő szeptember 15-én járt le, a jelölt pedig a szabályzatnak megfelelően az udvarhelyszéki szervezetnél iktatta a jelölési dossziéját, amely tartalmazza az önéletrajzát, a mandátum politikai prioritásait, illetve a tagdíj-befizetési igazolást. Az ügyvezető alelnök elmondta, hogy a városi körzeti szervezetek szintjén folyamatban van a küldöttek kinevezése közgyűlések által. A tisztújító küldöttgyűlésre szeptember 30-án kerül sor.

Abbász: a béketárgyalásoknak nincs alternatívájuk

Az áttörést nem hozó közvetlen izraeli-palesztin megbeszélések után Mahmúd Abbász palesztin elnök tegnap azt mondta, nem lát más lehetőséget, mint folytatni a béketárgyalásokat egy végső egyezmény reményében. Abbász a Hillary Clinton amerikai külügyminiszter tiszteletére rendezett ünnepségen nyilatkozott a békefolyamatról. Nem volt világos, hogy a palesztin vezető szavaival arra utalt-e: akkor is folytatja a tárgyalásokat, ha Izrael nem hosszabbítja meg a szeptember 26-án lejáráó telep bővítési moratóriumot. Egy palesztin tisztségviselő szerint azonban a jeruzsálemi találkozón erőteljesen kiütözköztek a nézetkülönbségek, amelyeket a felek Clinton és George Mitchell közel-keleti különmegbízott együttes erőfeszítései után sem tudtak áthidalni.

Oroszország ellenzi az Északi-sark militarizálását

Moszkva határozottan ellenzi az Északi-sark militarizálását, de határai és a hajózási útvonalak biztonságáról gondoskodni fog – mondta egyebek között Szergej Lavrov orosz külügyminiszter Moszkvában, kanadai kollégájával, Lawrence Cannonnal tartott megbeszélése után. Lavrov határozottan állást foglalt amellett, hogy az Észak-sarkkal összefüggő, meglévő és esetleg a jövőben felmerülő problémákat az őt érintett államnak kell megoldania politikai úton, összhangban az ENSZ tengerjogi konvenciójával, és elutasította a NATO esetleges szerepvállalását. Cannon kijelentette: bízik abban, hogy országa be tudja bizonyítani a Lomonoszov-hátságra formált jogát.

Phenjan katonai tárgyalásokat javasol Szöulnak

Észak-Korea szakértői szintű katonai tárgyalásokat javasolt Dél-Koreának a két ország közötti viták megoldására – közölte csütörtökön a szöuli védelmi minisztérium. A javaslat szerdán érkezett meg egy katonai kommunikációs vonalon Panmindzsonból. Phenjan a tengeri határok meghúzásáról és arról akar tárgyalni, hogy dél-koreai aktivisták ne küldjenek propagandaanyagokat Észak-Koreába. A két Korea között feszült viszonyuk miatt 2008 októbere óta nem voltak katonai tárgyalások.

A tálibok a választások bojkottálására szólítanak

Az afganisztáni tálibok tegnap újból felszólították a lakosságot, hogy ne vegyen részt a parlamenti választásokon, s csatlakozzon a „dzsihádhoz és az ellenálláshoz” a külföldi „betolakodókkal” szemben. „Az amerikai megszállás alatt rendezett választások csak a betolakodók érdekeit szolgálják, és súlyos következményeik vannak országunkra és annak lakosaira nézve, mivel meghosszabbítják az Afganisztánt sújtó tragédiát” – írták a tálibok egy közleményben. A választópolgárok szombaton másodszor járulhatnak az urnákhoz a tálib rezsim 2001-es megdöntése óta.

EU-csúcs szóváltásokkal

Hírösszefoglaló

► A romák helyzetével kapcsolatos európai uniós stratégia napirendre kerül az EU-tagországok állam- és kormányfőinek egyik következő találkozásán – jelentette be tegnap Brüsszelben a kormányfői tanácsot elnöklő Herman Van Rompuy. A Franciaország és az Európai Bizottság között kialakult vitára utalva hangoztatta annak fontosságát, hogy a központi uniós intézményeknek és a tagországoknak kölcsönös tiszteletet kell tanúsítaniuk egymás iránt. José Manuel Durao Barroso, az Európai Bizottság elnöke megerősítette, hogy testülete továbbra is fellép a diszkrimináció minden formája ellen az unióban. Ezzel szemben Nicolas Sarkozy elnök arról beszélt: Franciaországban folytatódik az illegális táborok felszámolása, bármilyen származású emberek lakják is azokat. Az EU-csúcsot követően az államfő úgy nyilatkozott, országa vezetésére sokkolóan hatott az alapjogi EU-biztos nyilatkozata, amelyben Viviane Reding egyszerre említette a második világháborút és a romák mostani kitoloncolását. Megerő-

Traian Băsescu magyarázza Brüsszelben Nicolas Sarkozynek: értsd meg, ezt nem tehetitek meg a romáinkkal

sította, hogy Franciaország közbiztonsági megfontolásokból cselekedett, és reményét fejezte ki, hogy az Európai Bizottság európai szintű javaslatokat készít a romák helyzetének témájában. Egyéként José Manuel Durao Barroso és Nicolas Sarkozy között tegnap éles szóváltás zajlott le a romakitoloncolások témájá-

ról. A csúcs előtt Traian Băsescu román elnök is rövid, ám feszült hangulatú párbeszédet folytatott francia kollégájával, ám ennek tartalmáról nem szivárogtak ki hírek.

Mint ismert, Viviane Reding szerdán közölte: uniós kötelesség-szegési eljárás megindítását javasolja Franciaország ellen, mert kiderült, hogy a francia kormány tagjainak állításaival ellentétben igenis kifejezetten a romák ellen irányuló, diszkriminatív belügy-minisztériumi utasítások alapján hajtottak végre kitoloncolásokat. Akkori nyilatkozatában elhangzott továbbá: eddig azt remélte, hogy ilyesmire soha többé nem lesz példa Európában a második világháború után.

Az elvileg az unió külső kapcsolataival foglalkozó mai kor-

mányfői találkozót a sajtó már előre romaügyi csúcsnak minősítette, és számos résztvevő meg is szólalt ebben a kérdésben.

Az unió központi intézményei közül az Európai Parlament és a tagországok kormányait képviselő tanács soros elnöke, Belgium kormányfője is támogatásáról biztosította a brüsszeli bizottságot – elhatárolódva vagy említést sem téve ugyanakkor Reding „világháborús” hasonlatáról.

A helyszíni források szerint a francia politikát a tagországok közül csak olasz részről támogatták, bár például Petr Necas cseh miniszterelnök is kiállt amellett, hogy bármelyik EU-tagállam joggal várja el törvényeinek tiszteletben tartását, és még az uniós intézményeknek sincs joguk beleavatkozni belső ügyekbe. ◀

Nagy-Britanniában Benedek pápa

Hírösszefoglaló

► Nagy-Britanniába érkezett tegnap XVI. Benedek pápa, aki ünnepélyes fogadtatása után elmondott első beszédében megemlékezett a náci Németország elleni brit kiállásról, ugyanakkor felhívta a figyelmet a „szélsőséges ateizmus” veszélyeire is.

A katolikus egyházfő a skóciai fővárosban, Edinburghban kezdte négynapos állami látogatását. Itt fogadta őt vendéglátója, II. Erzsébet királynő. XVI. Benedek az első pápa, aki a brit uralkodó vendégeként, azaz államnak minősülő látogatásra érkezett Nagy-Britanniába. Korábban mindössze egyszer járt pápa brit földön, 1982-ben, XVI. Benedek közvetlen elődje, II. János Pál személyében. Az a látogatás azonban nem minősült „állami-

nak”, mivel II. János Pál pápa akkor nem a brit uralkodó vendégeként érkezett Nagy-Britanniába; útja hivatalosan lelkipásztori látogatás volt.

A 83 esztendőes XVI. Benedek az Alitalia olasz légitársaság különgépével érkezett az edinburghi repülőtérre, ahol II. Erzsébet királynő férje, a 89 éves Fülöp edinburghi herceg jelent meg fogadására. A gép pilótafülkéjének ablakában a leszállás után a brit, valamint a vatikáni zászló lobogott. A katonai tiszteletadás mellett lezajlott rövid ünnepélyes fogadtatási ceremónia után a pápai konvoj az edinburghi Holyrood-house palotához, a brit uralkodó hivatalos skóciai rezidenciájához hajtatott. Az ezüstszerű, elsőtétített ablakú Jaguarral érkező XVI. Benedek pápát az ősi kastély parkjában II. Erzsébet királynő –

az anglikán egyház legfőbb vezetője – személyesen üdvözölte. A német pápa a fogadtatáson elmondott beszédében kiemelten szólt arról a helytállásról, amelyet „Nagy-Britannia és vezetői” annak idején a náci Németországgal szemben tanúsítottak, azaz a náci Németországgal szemben, amely „száműzni akarta Istent a társadalomból”. Az egyházfő felhívta ugyanakkor Nagy-Britanniát arra is, hogy szálljon szembe „a világiasság agresszívabb megnyilvánulásaival”, és szólt a XX. században tapasztalt „ateista szélsőségesességről” is. XVI. Benedek a fogadtatási ceremónia után, a már korábban Nagy-Britanniába szállított üvegfalú pápamobilon végighajtatott Edinburgh belvárosán, amelynek főútvonalai mentén tízezrek sorakoztak fel üdvözlésére. A látogatást ugyanakkor kínos incidens árnyékolta be. Walter Kasper bíboros, a pápa egyik közeli munkatársa éppen az egyházfő érkezésének előestéjén megjelent interjúban azt mondta: véleménye szerint Nagy-Britanniában is „agresszív ateizmus” uralkodott el. Vatikáni illetékesek igyekeztek árnyalni és magyarázni a bíboros kijelentéseit, Kasper ugyanakkor az utolsó pillanatban kimaradt a kíséretből.

A pápa a vasárnapig tartó látogatás során felkeresi Glasgow-t, Londont és Birminghamet, és több nagyszabású szabadtéri rendezvényen vesz részt. ◀

Olcsó román vese izraelieknek

ÚMSZ

► Vádat emeltek a Dél-afrikai Köztársaság legnagyobb, magántulajdonú egészségügyi csoportjának, a Netcare-nek az igazgatója és öt sebésze ellen, mert szegény sorsú braziloktól és románoktól vett veséket ültettek át jómódú izraeli betegekbe. Ugyancsak eljárást indítottak a Netcare csoport vezette Sainte Augustine de Durban magánkórház ellen, mivel az helyet biztosított a 2001 és 2003 között levezenyelt 109 műtétnek. „A veseátültetésre váró izraeliek Dél-Afrikába utaztak, ahol elvégezték rajtuk a sebészeti beavatkozást, ők pedig kifizették a szervadományozókat” – írta a *The Times* című újság a perjegyzőkönyvre hivatkozva. A veséket korábban izraeli donorktól szereztek be, de kiderült, hogy a románok és a brazilok sokkal olcsóbban adják szerveiket. Az izraelieknek veséenként 15 ezer eurót kellett fizetni, míg a brazilok és a románok mindössze 4600 eurót kértek érte. A dél-afrikai rendőrség 2005-ben nyomozást indított az izraeli Ilan Perri ellen, akit azzal gyanúsítottak, hogy a szervkereskedelem szellemi atyja volt. A férfi végül úgy döntött, hogy együttműködik az igazságszolgáltatással, így derült fény a Netcare szerepére. A Netcare közleményében határozottan tagadta a vádakát. ◀

A pápát tegnap fogadta II. Erzsébet brit királynő is

Szabadlábba került Vântu

Folytatás az 1. oldalról

A még májusban készült beszélgetésen Románia egyik leggazdagabb embere az áldozat szerepében tetszelgett. Úgy fogalmazott: Traian Băsescu a felelős az országban minden rosszért. Az üzletember szerint az államfő az oka annak, hogy nem hajlandó befektetni Romániában. „Azért ment el a kedvem a hazai beruházásoktól, mert Băsescu rám uszította az ügyészeit, a bíráit és a milicistáit” – magyarázta. Az üzletember azt állította: az elnökválasztások után hajlandó lett volna támogatni az államfő „konstruktív kezdeményezéseit”, ám Băsescu csalódást okozott számára. „Nem támogathatok egy ilyen embert. Băsescut el kell szigetelni a hazai politikai életben” – jelentette ki.

Az interjúban elhangzott az a bírák előtt is elmondott vád, miszerint az államfőhöz közel álló üzletemberek meg akarják kaparintani a Realitatea-Cațavencu médiatrustot. „Úgy hallottam, hogy Adrian Videanu érdeklí a Realitatea TV” – jelentette ki Vântu májusban.

Az üzletember az interjúban tagadta azt, hogy az elnökválasztásokon elárulta volna Traian Băsescu ellenjelöltjét, Mircea Geoanát. Ismeretes, hogy egyes vélekedések szerint a szociáldemokrata politikus azért veszítette el a választásokat, mert a kampányvégi tévévita előestéjén Vântunál járt.

Ioana Maria Vlas: Vântu tehetséges hazudozó

A Realitate TV interjút közölt tegnap a börtönbüntetését töltő Ioana Maria Vlasszal is. A nő

az Országos Befektetési Alap (FNI) csődje után ítélték el 10 évre amiatt, hogy a cég mintegy 300 ezer kisbefektetőt csapott be 200 millió euró értékben. Ebben az ügyben ítélték el 15 évre a jelenleg Indonéziában tartózkodó Nicolae Popát, akinek büntetése letöltésének megakadályozásával gyanúsítják a tegnap szabadlábba helyezett üzletembert. Korábban Vlas úgy vallott: Sorin Ovidiu Vântunak is börtönben a helye, mert ő a FNI értelmi szerzője. Ezt a tegnapi interjúban is megerősítette. „Vântu előzetes letartóztatása teljesen jogos. Rendkívül tehetséges hazudozó, zsaroló, így szabadlábban veszélyes” – jelentette ki Vlas, aki szerint az üzletember letartóztatásának csak annyiban van köze a politikához, amennyiben

Sorin Ovidiu Vântu üzletember hat nap után hagyhatta el a bukaresti rendőrség fogdáját

Fotó: Mediafax

Szabadlábba került Csibi István is

Elhagyhatta tegnap este Csibi István a colibași-i börtönt. A csíkszeredai vállalkozó szabadlábba helyezéséről a Pitești-i ~t~l~t~t~t, jóváhagyva az Argeș Megyei Törvényszék korábbi ítéletét. Csibi István ellen 2008 márciusában emelt vádat a Szervezett Bűnözés és Terrorizmus Elleni Főosztály (DIICOT) sikkasztásra és pénzmosásra való felbujtás gyanújával. Csibin kívül 17 másik személy ellen is vádat emeltek az ügyészek. A Legfelsőbb Bíróság 2009 márciusában jóváhagyta Csibi István ügyének áthelyezését a Bukaresti Törvényszékről az Argeș Megyei Törvényszékre. A nyomozati anyag szerint a csíkszeredai Neptun Impex Rt. tulajdonosaként Csibi István több száz milliárd régi lej értékben követett el sikkasztást és adócsalást 1998 és 2004 között.

nyiben Vântu maga is beavatkozott a politikába.

Traian Băsescu: kérdezzétek Vântut

A Brüsszelben tartózkodó államfő tegnap elhárította az üzletember vádjait kapcsolatos új-

ságírói kérdéseket. „Hibáznak, ha azt hiszik, hogy egy ország elnökét szembesíteni lehet egy vádlott kijelentéseivel” – mondta a sajtósoknak Traian Băsescu. Az államfő szerint az újságíróknak Vântut kéne megkérdezni arról, vannak-e bizonyítékai kijelentései alátámasztására. ◀

Mai álom egy nem létező múltról

Salamon Márton László

Barátot tarts közel, ellenséget még közelebb! A közismert népi bölcseletet tartja láthatóan szem előtt az új magyar kormány, amelynek a nyugat felé sokszor fityiszt mutató külpolitikája a szomszédsá-

gi és régiós kapcsolatok erősítését, meglévő régiós kötelek megcsillárdítását és újak létrehozását promoválja. Mert miközben Orbán Viktor miniszterelnökkel az élén a Fidesz-kormány nagy merészen kitessékeli a Nemzetközi Valutaalap bankárait az országból, alaposan meghökkentve a nemzetközi közvéleményt, a magyar diplomácia vezetője egy hónap leforgása alatt kétszer látogat Bukarestbe, egyéb, balkáni célpontjait nem is említve. (És akkor még nem beszélünk arról, hogy előreláthatólag egy hónap múlva Martonyi János ismét itt lesz a – tavaly elmaradt – román-magyar kormányülésen, valamennyi kormánybeli társával együtt.) Orbán Viktorék alighanem ráhibáztak itt valamire. A gazdasági válság ugyanis valóban közelebb hozhatja egymáshoz az Európát kevesebb szerencsés felén született embereket, népeket. Antropológiából ismert tény, hogy amikor egy embercsoport bajba kerül, az egyedek közelebb húzódnak egymáshoz, így próbálják óvni magukat és egymást a veszedelemtől. Egy másik szinten a válság most olyan konjunktúra, amikor érdemes elővenni a fiókban porosodó régiós stratégiákat, terveket, és a történelemben sem árt egy kicsit visszamenni.

Például Németh Lászlóig, aki – valamikor a harmincas években – egy akkor sem létező múltat álmodott hazájának, a Duna-medencei népek testvérségét. Tudatosan vagy sem, Budapest mostani szomszédságpolitikájában a dumi népek összefogásának Németh László-i gondolatának nyomai fedezhetők fel. Az író nagy port kavart, a „Tanú”-ban megjelent, Magyarok Romániában című esszéjében azonban csalódottan állapítja meg, hogy a magyar nép nem áll készen arra, hogy egy ilyen nemes cél zászlóvivője legyen ebben a térségben. Akkor is, mint ahogyan most is, egy gazdasági világválság után-közben született meg az összefogás nemes gondolata, amely akkor is elbukott, és most is ugyanazon bukhat el: a felsőbbrendűségi komplexuson, a magyar rátartiságon.

Román lapszemle

Annak ellenére, hogy a bankoknak 90 nap állt a rendelkezésükre, hogy értesítsék ügyfeleiket a hitleszerződések azon módosításáról, melyet az 50/2010 rendelet ír elő, a pénzintézmények nagy többsége utolsó pillanatra hagyta az ügyfelek értesítését, de szép számmal akad olyan is köztük, amely egyáltalán nem értesítette -gyfeleik vagy hazudik nekik. (Adevărul) ► A román meteorológusok cáfolják lengyel kollégáik azon állítását, hogy az idei tél minden időkhöz lehidegebb lesz. (Adevărul) ► Szeptember 20-ig vásárolhatnak online jegyet azok a foci-rajongók, akik élőben szeretnék megnézni az október 9-i Franciaország-Románia labdarúgó-mérkőzést. A jegyek ára 22 és 105 euró között változik. (Evenimentul zilei) ► Bukarest 69. helyen áll a világ 73 legrágább városát összesítő listán. Az első három New York, Genf és Oslo. (Gândul) ► A nép ügyvédje nyugdíjba vonul, ám nem népnegyedjért. Ioan Muraru, aki jövő év tavaszán megy nyugdíjba 2200-2400 lej közötti juttatásra számíthat, ám úgy véli, ennél többet érdemel, ezért három politikus segítségével törvénytervezetet készül benyújtani, melyben a nép ügyvédjének fizetését szabályoznák. (Kamikaze)

Számvetés a tanfelügyelőkkel

Sipos M. Zoltán

► Az RMDSZ és a magyar oktatásért felelős tanfelügyelők álláspontja szerint az oktatási törvény annyira fontos az oktatási rendszer reformja szempontjából, hogy ha a jogszabály továbbra is akadozik a szenátusban, sürgősségi kormányrendelettel kell elfogadtatni a rendszer decentralizációjára vonatkozó részét. Ez azonban továbbra is csupán ideiglenes mentőmélénynak tekinthető, az RMDSZ ugyanis az oktatási törvény mihamarabbi elfogadtatásában érdekelt – jelentette ki Markó Béla miniszterelnök-helyettes tegnap Kolozsváron, a magyar tanfelügyelők találkozóján.

A szövetségi elnök elmondta, a tanácskozáson az oktatási rendszer helyzetéről, a magyar tanintézmények sajátos gondjairól, valamint a készülők oktatási törvényről volt szó. Hangsúlyozta: a magyar oktatási szakemberek is azon az állásponton vannak, hogy a tanügyi reformnak egyértelműen a valós decentralizáció irányába kell mutatnia, ezt pedig a most készülők törvény szolgálja a legjobban. Az RMDSZ elnöke hozzátette: a tanfelügyelők számos konkrét és hasznos javaslatot jöttek, főként abban a tekintetben, hogy a jelenlegi nehéz pénzügyi-gazdasági helyzetben milyen

módszerekkel lehet fenntartani az anyanyelvű oktatás minőségét. „A javaslatok olyan szempontból is fontosak – mondta –, hogy az oktatási törvény gyakorlatilag még nyitott, így bármilyen megalkotott szakmai észrevételt be lehet még emelni.”

A megbeszélésen sok olyan konkrét megoldásra váró probléma is felmerült, mint a pedagógusok bérezése, az iskolák finanszírozása vagy az elkezdett beruházások, fejlesztések kérdése. Ez utóbbi kapcsán Markó Béla kifejtette: a kormánynak mindent meg kell tennie, hogy törlessze az eddigi iskolafejlesztések során felhalmozott állami tartozásokat, és be kell fejeznie a fontosabb beruházásokat: ez egyébként gazdaság-ösztönző intézkedésnek is tekinthető, hiszen az állami kifizetések sok céget menthetnek meg a működésképtelenségtől.

A szakmai egyeztetés fontosságáról szólva a miniszterelnök-helyettes kifejtette, az oktatási ágazatban felmerülő általános problémák mellett a magyar oktatás számos sajátos gonddal is küzd: a legnehezebb helyzetben kétségtelenül a magyar szóránvanyiskolák vannak, ezek működéséhez az alacsony gyereklétszám miatt egyre nehezebb, emiatt alapvetően fontos, hogy megteremtsek a fenntartásukat biztosító törvényes keretet. ◀

Marga és Meleşcanu a PNL árnyékkormányában

M. Á. Zs.

► Bemutatta tegnap a tizenegy tagú árnyékkormányt Crin Antonescu, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) elnöke. A liberális csapatban helyet kapnak olyan közismert személyiségek, mint Andrei Marga (oktatás), Teodor Meleşcanu (külügy), Mariana Câmpeanu (munkaügy) és Mircea Diaconu (művelődésügy). A nagyközönség számára lényegesen kevesebb a súlya viszont Claudiu Doltu (pénzügy), Corneliu Dobrițoiu (védelem), Eduard Helvig (infrastrukturális), Victor Voicu (egészségügy), Victor Paul Dobre (belügy), Radu Catană (igazságügy) és Aurelian Penescu (agrár) nevének. Mint ismeretes, a liberális elnök augusztus 28-án kért felhatalmazást az alakulat vezetőségétől arra, hogy összeállíthassa „miniszteri csapatát”, hangsúlyozva, hogy a valós tárcavezetők is közülük kerülnek majd ki, ha a PNL kormányra kerülne. Antonescu igyekezett leszögezni, hogy árnyékkormányuk nem összemehet az azzal, hogy a szociáldemokratákkal közösen egy bizalmatlansági indítvánnyal igyekeznek megbuktatni a Boc-kabinetet, és egy szakértő által veze-

tett, de politikai támogatottságú végrehajtót felállítani.

Cristian Preda demokrata-liberális EP-képviselő éles kritikával illette a PNL-t az árnyékkormány felállításának szándékáért, szerinte az efféle kezdeményezés valójában csak kétpárti rendszerekben működik. „Az árnyékkormány intézménye tulajdonképpen a politikai kritika és politikai ígéret ötvöze. Viszont értelmetlenné válik, ugyanis árnyékminiszterként nem tudsz hiteles lenni, ha utólag egy politikai alku eredményeként alakítod ki programodat” – fogalmazott Preda. Hozzátette: meglepte, hogy bár eddig a Szociáldemokrata Párt (PSD) álltatta magát azzal, hogy képes lesz egyedül kormányozni, most mégis a PNL állít árnyékkormányt. „Ez rendkívüli önhittség egy olyan alakulat részéről, amely húsz százalékos támogatottságot élvez. Az ötven százaléknál sok, nagyon sok hiányzik. Nem hiszem, hogy van olyan épesszű liberális, aki őszintén hisz abban, hogy két év múlva abszolút többségük lesz a parlamentben” – ironizált Preda. Hozzátette: ezek után csak két következtetést lehet levonni: vagy átvette a PNL a szociáldemokraták megalomániáját, vagy áltatja a választóit. ◀

Virágzó román „koldusexport”

Románia Európa egyik legnagyobb „koldusexportőre” – állítják nyugat-európai kancelláriákban, de sajtókörökben is.

Bogdán Tibor

► Az Európai Unió több tagállama is kemény intézkedéseket készül elfogadni a nyugati országokat elárasztó romániai koldusok ellen. Őket Franciaországból már egyszerűen kitoloncolják, de valóságos hajtvadászatot indított ellenük az osztrák rendőrség is. Hasonló lépésekre készül már a közeljövőben Spanyolország, Finnország, de az unión kívüli Norvégia is.

Észak felé terjed

Az észak-franciaországi Pas-de-Calais tartomány egyik roma-táborából közel száz romániai koldust telepítettek ki. A tábor sem árammal sem ivóvízzel nem rendelkezett, lakói koldulásból tartották fenn magukat. A salzburgi rendfenntartók csupán az utóbbi néhány napban harminc romániai koldust vettek őrizetbe. A város

központjában, a fák alatt felüthött sátrakban éltek, zömmel a lakosság szánalmát felkeltő aggasztánok és kiskorú gyermekek voltak. A város polgármester-helyettese szerint nem is annyira a koldulás ténye zavarja a hatóságokat, hanem az a körülmény, hogy az ily módon összegyűjtött összegek nem egyszer határokon átnyúló bűnszövetkezetekhez kerülnek.

Jóllehet a koldulásból élő romániai bevándorlók eddig az Európa szívében fekvő nagyvárosokat, így Párizst, Bécs, Berlint részesítették előnyben, egy idő óta az északibb fekvésű államokban is megjelentek: nemrégiben a norvégiai Sandnes városát árasztották el, de számuk jelentősen megnőtt Finnországban – igaz az itteni hatóságok már az első pillanattól kezdve igen erélyesen léptek fel ellenük. A finn belügyminiszter máris tanulmányt rendelt meg, amelynek alapján országos szinten

betilthatnák a koldulást. De megelőző intézkedésekre készülnek a svéd illetékesek is: a stockholmi hatóságok nemrégiben bekérítették a „koldusexportőr-országok” – közöttük Románia – nagyköveteit, akiktől magyarázatot kértek a kialakult helyzetre. A román nagykövetség illetékesei ez alkalommal is megfogadták: minden támogatást megadnak a svéd félnek a romániai koldusok „féken tartásához”.

Kiváló üzlet

Felmérések szerint a koldusok 60 százalékanak fedél van a feje fölött, 70 százaléka pedig kábítószereket fogyaszt, ezért a koldusok komoly társadalmi veszélyt is jelentenek a befogadó ország számára.

Fordul a kocka?

Az a furcsa helyzet is előfordulhat, hogy nyugatról érkezik koldus Romániába. A galaci rendőrség nemrégiben vett őrizetbe egy spanyolországi asszonyt, aki a Duna-sétányon koldult. A 41 éves Joaquina Marquez Gomez útlevele lejárt, rongyos göncökben kéregetett. A rendőröket arról próbálta meggyőzni, hogy csak átutazóban van Romániában, úticélja Németország. Az

A brit hatóságok saját állampolgáraikat is „meg akarják nevelni”: statisztikák szerint a szigetországiak ugyanis igencsak adakozónak bizonyulnak, ami hozzájárul a koldusok számának gyarapodásához. Egy felmérésnek megfelelően tíz személy közül hét lelkiismeret-furdalást érez, ha nem ad pénzt a kéregetőknek. A megkérdezettek 25 százaléka úgy érzi, hogy adományával ételhez és fedélhez segíti a rászorultakat.

Persze, azt a nyugati illetékesek is pontosan tudják, hogy a jelenséget nagyon nehéz lesz megfékezni. A koldulás ugyanis kiváló üzletnek bizonyul. A brit rendőrség adatainak megfelelően a szigetországban kéregetők évente átlagosan 20 ezer fontsterlinget – mintegy 25 400 eurót – szednek ösz-

sze. Ez egy angliai középosztálybeli tisztségviselő kereseténél felel meg. Ráadásul a kéregetők esetében adózatlan jövedelemről van szó, miközben a 25 400 eurós fizetést kapó adófizető alkalmazzott csupán 19 540 euróval marad.

Épkézláb nyomorékok

Romániában lassan valószínűs üzletággá fejlődik a „koldusexport”. A Terrorizmus és Szervezett Bűnözést Kivizsgáló Igazgatóság nemrégiben „kolduscsempész” hálózatot göngyölített fel. Vezetői, a Mircea és Virginia Eftimiu házaspár csupán az utóbbi hetekben 80 koldust juttatott ki Ausztriába. Közülük 42 valóban testi fogyatékokkal rendelkezett, 38 viszont ép, egészséges

személy volt. A házaspár által kicsempésztett koldusok napi normája 80 euró volt, ennyit kellett lepengetniük „pártfogóiknak”. Érthető, hogy a bűnhálózat két vezetője fejenként havi ötezer eurót keresett.

A nyugati államokat elárasztó, vagy az országban kéregető romániai koldusok jelentős hányada egyébként semmi testi hibában nem szenved. Egy bukaresti napilap például „meginterjúvolta” a „Csonka” gúnynévre hallgató, huszonkét éves dévai Petru Grozát, aki félkarúnak adja ki magát. Csupán négy osztályt végzett, soha nem dolgozott sehol. Tizenkét éves kora óta kéreget, immár tízedik éve dolgozik a „szakmában”, és havi 2500 lej gyűjt össze. amikor állást keresett, 500 lej volt a legnagyobb havi összeg, amit felkínáltak neki. A lapnak készségesen elmesélte technikáját is: jobb karját könyökben behajlítja, szorosan befáslizza, majd vastag pulóvert húz rá, hogy csak a csonknak tűnő könyöke látszódjon ki. A rendőrség néha megbünteti, de nem törődik vele: legutóbb is mindössze száz lejre bírságotlák. ◀

A vádlottak padján Marian Cozma gyilkosai

Nagy érdeklődés kíséri a veszprémi bíróságon Marian Cozma kézilabdázó meggyilkolása miatt a héten elkezdődött pert. A közvélemény példás büntetést vár a bonyolult ügyben.

Gy. Z.

► Az évtized gyilkosságának perét kezdte el tárgyalni ezen a héten a bíróság. Annakidején a román és a magyar közvéleményt egyaránt megdöbbentette, amikor egy veszprémi éjszakai szórakozóhelyen halálra késelték Marian Cozmát, a helyi csapat és a román válogatott kézilabdázóját.

Egymásnak ellentmondva

Emlékeztet: a város- és országszerte közkedvelt, kiváló sportolót másfél esztendeje, 2009. február 8-án hajnalban gyilkolták meg a veszprémi Patrióta lokál előtt, segítségére siető sporttársait – a szerb Zarko Sesumot és a horvát Ivan Pesicset – pedig életveszélyesen megsebesítették. Minden jel arra mutat, hogy az eset a következőképp zajlott le: a pinceklubban barátnőjével táncoló Cozmába a balhézó társaság belekötött, és nagy valószínűséggel ekkor történt az első – utóbb végzetesnek bizonyult – szúrás: a kés az áldozat szívébe hatolt. A sportoló a szűk lépcsőn az utcára menekült, de ütlelegése itt is folytatódott, egészen a

végzetességig. Az elkövetőket a rendőrség viszonylag hamar elfogta, mivel mindannyian jól ismertek a magyar alvilágban, több erőszakos cselekmény is fűződik korábbiakhoz. Jól meghatározható körhöz tartoznak. A Cozma-ügyben alapos és mindenre kiterjedő nyomozás eredményeként összesen hét ember ellen emeltek vádat.

A tárgyalás első szakaszában – a szokásos ügymenetnek megfelelően – ismertették a vádiratot, és természetesen meghallgatták mind a hét vádlottat is, bár nem túl nagy sikerrel. Raffael Sándor, Németh Győző, Sztojka Iván és Bihari Csaba ugyanis – élve jogával – megtagadta a vallomástételt, kizárólag Pál Gábor, továbbá a bűnpártolással vádolt Gergely Péterné és Antalik László, Németh külföldre szökésének segítői voltak hajlandók válaszolni a tanácsvezető bíró kérdéseire. Az elkövetéssel vádolt társaság „emlékezőtehetsége” így is meglehetősen hézagos: eddig mindegyikük azt állította, hogy nem látta a gyilkosságot, volt azonban, aki nem felejtette el, hogy hová tűnt a gyilkos fegyver. A negyedrrendű Pál Gábor pedig azt vallotta, hogy a végzetes

Joguk van hallgatni. A vádlottak közül öten megtagadták a vallomástételt

Fotó: MTI

veszprémi éjszakában hallotta az elsőrendű Raffael Sándor megjegyzését: „Te jó Isten, mit tettem, gyilkos vagyok, ezért életfogytiglant fogok kapni”; Raffael szerint azért, mert Pál „lepaktált az ügyességgel”.

Itt a kés, hol a kés?

A magyar perrendtartás szerint ugyan bármely vádlott élhet a vallomás megtagadásának a jogával, de ha a nyomozás során már beszélt, akkor a bíróság az arról készült rendőrségi, illetve ügyészégi jegyzőkönyvet veszi figyelembe. A Veszprém Megyei Bíróság előtt folyó büntetőperben a tanácsvezető bíró ennek megfelelően ismertette a most hallgató vádlottak rendőrségen tett

vallomásait, amelyekből az a több mint elgondolkodtató tény derült ki, hogy az ügy szereplői eltérően emlékeznek a történetekre. Sztojka, Pál és Bihari korábban egyaránt azt állította, hogy a nagy kavarodásban Németh Győző azt kiabálta: „A Csoki szűrt!” Csoki – azaz Raffael – Németh viszont tagadta, hogy ez a mondat elhangzott volna.

Ellentmondásos vallomások keletkeztek a gyilkos fegyverrel kapcsolatban is. Raffael és Németh egyöntetűen állította, hogy egyiküknél sem volt kés. Pál Gábor szerint viszont menekülés közben, az autóban Raffael elővett egy kést, azt mondta rá, hogy „ezt használtam”. Ezután odaadta Némethnek, aki letörölte róla a vért, majd

egyszerűen kidobta a gépkocsi ablakán. A tárgyalás első hete alatt a bíróság hiába próbálta szembesítés útján föloldani az ellentmondásokat. Tegnap a Patrióta lokál videókameráinak felvételeit tekintette meg és a látottakat értékelte a bíróság.

Mérlegelési lehetőségek

A negyedrrendű vádlottat, Pált társtettesként elkövetett, életveszélyt okozó testi sértéssel vádolták meg, ami azt jelenti, hogy őt „csak” a Patrióta lokál diszkójában kitört verekedés miatt vonnák felelősségre. A Népszabadság által megkérdezett jogi szakértő szerint társtettesnek számítnak azok a személyek, akik „a szándékos bűncsele-

mény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva, közösen valósítják meg”, azaz egy adott bűntényt úgynevezett szándékegységben követnek el.

Mindez azt jelenti – írja a budapesti napilap –, hogy ha többen bántalmaznak egy személyt, akkor a sértettnek okozott minden sérülésért közösen felelnek. A bírói gyakorlat viszont azt mutatja: ha a társtettesek közül beazonosítható, hogy ki okozta a legsúlyosabb sérülést az áldozatnak, akkor a többiek enyhébb büntetésre számíthatnak. Így a Cozma-per vádlottjai közül többeknek is érdekük: bíróság előtt bizonyosodjék be az a vádiratban szereplő állítás, hogy Raffael szúrta le Marian Cozmát, és Németh Győző döfte vesén Ivan Pesicet.

A tárgyalás jelenlegi szakaszában kevés szó esik a várható büntetési tételekről. Az emberölésért a Cozma-ügyben 15 év lehet a maximálisan kiszabható büntetés, mivel a vádiratban egyetlen minősítő körülmény – például a különös kegyetlenség, vagy hogy előre kitérvették volna – sem szerepel. Az ítélet akkor lehet ennél súlyosabb (legfeljebb 20 évi börtön), ha a bíróság halmazati büntetést szab ki, azaz a társtettesként emberöléssel vádolt személyek – Raffael, Németh és Sztojka – esetében a vádiratban terhükre rótt egyéb bűncselekményeket (kitartottság, garázdaság, magánokirat-hamisítás) is bizonyítottak találja. ◀

Lap-top

A nap címe. Az RMDSZ–PD-L koalíció nyikorog vidéken, *Evenimentul zilei*.

Magyarázat. Magunk inkább azt emeltük volna ki Markó Béla sajtóértekezletéből, hogy az RMDSZ elnöke határozottan ellenzi Prigoană demokrata-liberális honatyá kísérletét az írott sajtó begyűrésére és megalázására.

A vádlott vádjai. Sorin Ovidiu Vântu leírta, az *Adevărul*-ban is olvasható, véleménye szerint milyen előzmények vezettek a letartóztatásához, és hogyan működik a politikailag irányított letartóztatások rendszere. A fő előzmény az, hogy – bizonyos alkuk után – „az elnök küldönci” többször megjelentek nála, és hol ígéretessel, hol fenyegetéssel és zsarolással rá akarták venni a Realitatea cég átadására. A fő eljárás pedig a következő: „Băsescu mindent a titkosszolgálatokon keresztül intéz. Először összeszedi az ügyészeket és a sajtósokat. A SRI végzi a lehallgatásokat, és az így szerzett információkat elküldi az ügyészekhez. Azok összeállítják az ügycsomókat [a híres dossziékat – *a serk. megi.*], akiknek feladata [a nyilvánosság előtt] kicsinálni az ellenfelet.” Higgyük – ne higgyük? Önök mit szólnak hozzá? Ugyanis itt most már messze nem csak a sítte tett gyanúsítottról van szó, hanem egy gépezetről, amely – ha valóban így működik (amit mi nem hiszünk) – súlyosan sérti a jogállamiságot.

Ami megnő és ami összezsugorodik. Az *Academia Cațavencu* megfejtette a titkot: hogyan hat ki a tanügyiek fizetésének huszonöt százalékos csökkentése (sőt, több) a diákokra: „A jegyek 25 százalékkal csökkennek, a magánórák 25 százalékkal drágábbak lesznek.” (Mardale karikatúrája)

Nagylaknál még megvolt... Ennél is pokolibb Mardale másik karikatúrája az élc-lapban. A Halál, csuklyában, persze, tanácstalanul áll a rendszet egyenruhás embere előtt. Aki azt kérdi: „Tehát azt mondja, hogy mielőtt belépett volna Romániába, megvolt a kaszája?”

A nap álhíre. A *BI Tv* műsorvezetője öt egész percig kibírta, hogy ne mondja ki SOV nevét!

Minden napra egy mondás

„A hajó nagyobb biztonságban van a kikötőben, de a hajókat nem ezért építik.”
Paulo Coelho

Az önmérséklet nem cenzúra

Az írott sajtó és az online média felelősségéről szóló viták nem újkeletűek. Az öngyilkosságok megelőzéséért létrehozott romániai egyesület például a napokban újfent felhívta a figyelmet a sajtó szerepének jelentőségére az öngyilkosságok számának alakulásában, pontosabban a sajtó eltűlt és etikátlan magatartására.

Képmutatás lenne azt állítani, hogy az írott sajtó hibátlan. A piacorientált sajtó, azaz a könnyen emészthető, éppen ezért könnyen értékesíthető bulvár számára nincsenek alapvető emberi jogok, nincsenek szabályok. Persze olvashatni olyan ellenvéleményeket, hogy nem muszáj megvenni, hogy egy kattintással ki lehet védeni a bulvár sokkoló hatását, én azonban nem hiszem, hogy ilyen egyszerűen lesepérhető a téma.

Azok, akik a használati szokás, a választás lehetőségéről beszélnek, csak az olvasóra gondolnak, azonban a kérdés másik oldalán ott vannak azok, akik alanyai a bulvármédia mocskolódásának. Hangsúlyozom:

Máté András

SZELLEMI DÍZÉS

Meghasonlás

Horváth István

Titokfürke

Amikor Poleszov bekopogott az ajtón, és Jelena Sztanyiszlavovna megkérdezte: „Ki az?”, Vorobjanyinov szíve megremegett. Szerelmese hangja ugyanolyan volt, mint kilencvenkilencben, a párizsi világkiállítás megnyitása előtt. De mielőtt belépett a szobába és szeme megszokta a világosságot, megállapította, hogy a hajdani szépségnek nyoma sem maradt. (...) A vénasszony a nyakába vetette magát. (...) – Ah, annyira örülök, hogy látom! – áradozott a jósnő. – Jöjjön be ide, ebbe a szobába... Maga, Viktor Mihajlovics, bocsásson meg... de nem jönne vissza egy félóra múlva? – Ó! – vágott közbe Osztap. – Az első vizontlátás! Nehéz percek! Engedje meg, hogy én is eltávozzam. (...) „Úgy látszik, hogy ütött a vacsora lélektani pillanata” – vélekedett Osztap, miután visszamentek. (...) – Berlinben nagyon különös szokással találkoztam: olyan későn esznek, hogy az ember nem tudja eldönteni, vajon korai vacsorát avagy késői ebédet esznek-e. Jelena Sztanyiszlavovna felriadt ábrándozásából, elfordította nyúltekintetét Vorobjanyinovról, és kicsoszogott a konyhába. – Most pedig működni, működni, működni! – mondta Osztap, majdnem érthetetlenül halkítva hangját. Megfogta Poleszov karját. – Szeret a vénasszony locsogni? Meg lehet bízni benne? A lakatos imára kulcsolta a kezét. – Politikai krédója? – Örökre! – felelte Poleszov lelkesülten. – Remélem, ön Kirill-párti? Poleszov vigyázzállásba vágta magát: – Parancsára! – Oroszország nem fog elfelejteni önről! – szónokolta Osztap.

Ilf – Petrov: Tizenkét szék. Fordította Gellért Hugó

Kifüstölték a Kölcseyt

Ismét igaza lett Széchenynek: ellenségeink nem tudnak annyit ártani, mint amennyit mi ártunk önmagunknak! A nagy hírű szatmári magyar iskola, a Kölcsey Főgimnázium az új tanévre végleg elhagyta évtizedeken át megszokott épületét. Hiába volt minden tárgyalás, egyezkedés, halogatás, a helyi magyarság többségének érdekére való hivatkozás, távozott a nyolcszáz diák és a nyolcvan tanár! Még szerencse, hogy a katolikus egyháznak akadt a közelben egy kevésbé kihasznált épületegyüttese, és felajánlotta azt. Ám a városvezetés és a szülők igyekezete ellenére, máig csak felét tudták rendbe tenni. A múlt héten a félig romos épületrész felújításának költségeiről tárgyalt a helyi tanács, s az egyik szocialista képviselő, Viorel Solschi tanár megdöbbenésének adott hangot, hogy egy olyan elit magyar iskolának, mint a Kölcsey, amelyre a románok is felnéznek, nincs végleges helye! Az előzmény az *ÚMSZ*-ből is ismert. A történelem fűntora: 1957-ben a Kölcsey, mint állami iskola, a kommunista hatalom által megszüntetett, több évszázados református gimnázium épületében jött létre. A politika széljárása miatt közben többször átnevezték, majd 89 után ismét Kölcsey lett. Kiváló teljesítménye okán letörölhetetlenül ez a név ragadt rá. Igazi rangot a legnehezebb kommunista években kapott, amikor teljes végzős osztályok „sétáltak be” innen a legjobb egyetemekre. Nagyra szökött a remény, mikor látszott, hogy a Láncoz-templom körül négy-öt iskolaépületet visszakap a református egyház. Tőkés püspök leutazott Szatmárnémetibe, és a helyi magyar vezetőkkel a Láncozban szándéknyilatkozatot írt alá, hogy nevezett épületekben egy református iskolaközpontot hoznak létre. Mára ez a terv füstbe ment. Ennek egyik oka az, hogy akkor szó sem volt a Kölcsey épületének kiürítéséről, hisz bőségesen jutott hely a Refinek. Közben Tőkés László EP-képviselő lett, s már nem volt fontos a református központ, így azok élére állt, akik a Kölcsey távozását akarták, ami azért is furcsa, mert ide több református diák jár, mint a Refibe. (De hiába, ha az úgy olyan színezetet kapott, mintha a Kölcsey az RMDSZ líceuma lenne és szándékosan gátolná az újraindulása óta tébláboló református iskolát.)

Talán daczból, a kifüstölt Kölcsey nem a felkínált régi udvaron, hanem a filharmoniaiban tartotta tanévnyitóját. Az új igazgató, Pataki Enikő nagy tapsot kapott, amikor kijelentette: a Kölcsey erejét nem a falak adják, hanem szellemisége, tanárai és diákjai teljesítménye. S erre nagyon vigyáznak ezután is. Akárki ellenében.

Sike Lajos

nem politikusokra, közéleti személyiségekre gondolok. Nem azokra gondolok, akik ilyen vagy olyan jogi vagy más úton meg tudják védeni magukat, hanem elsősorban a kiszolgáltatott áldozatokra. Konkrétan: a pár hónappal ezelőtt történt döbbenetes medgyesi eset után a bulvársajtót ellepték az áldozatokról készült, nagyított felvételek. Kíváncsi lennék arra, hogy ebben, vagy hasonló ügyben mennyire mentéség a sajtószabadság védelme? Mennyire jogos azzal az ürüggyel, hogy az olvasónak joga van az információhoz, baleset, gyilkosság, öngyilkosság kiszolgáltatott áldozatairól készült színes és részletes sorozatképekkel teletömni a sajtót? De vegyünk más példát. Mennyire független és korrekt az a sajtó, amely nyomozati iratok kivonatát (lásd Liviu Man esete, aki újságíróként maga is megtapasztalhatta az írott sajtó tökéletlenségét) vagy a magánügyeket részletező periratok anyagát teregeti ki? Erre az utóbbira jó példa a Tőkés László válóperét részletező és véleményező sajtómagatartás, amiről – egyébként nagyon helyesen

– így írt Ambrus Attila újságíró, a Magyar Újságírók Romániai Egyesülete (MÚRE) egykori elnöke: „Románia főügyésze, Laura Codruța Kövesi beismerte, nem tudja megakadályozni, hogy az érintetteknek orvosolhatatlan erkölcsi károkat okozó ellenőrizetlen és nem bizonyított információk ne szivároghassanak ki a bíróságokról, az ügyészségről. Politikai vagy üzleti érdekből a bírók, ügyészek megsértik a szakmai titkot és a sajtó informátoraivá válnak. A média pedig nem finnyaskodik, holmi szakmai, erkölcsi alapon nem utasítja vissza a hírként táálható pletykát.” A Prigoană-féle törvénytervezet vitatható. Számítatlan pontjával – például a licensz bevezetése, az írott és az online média bevonása a Országos Audiovizuális Tanács (CNA) fennhatósága alá – nem értek egyet. Amiért aláírtam (és szeretném hangsúlyozni, hogy a jogszabály végleges formáját hosszas vita előzi meg, tehát lehetőség van annak módosítására), az a tervezet alapgondolata. Még ha számtalan buktatója és

akadályja is van, tenni kell valamit az etikátlan, az alapvető emberi jogokat sértő sajtómagatartás szankcionálásáért. Ez pedig az én elképzelésem szerint nem a CNA (tehát nem a politikai pártok által kinevezett tagokból álló Audiovizuális Tanács) feladata, hanem médiászakembereikből álló, politikailag független szervezet – például a Román Sajtóklub vagy a magyar sajtó esetében a MÚRE – lehetne. Tehát nem valami külső szabályozásról, hanem saját etikai kódexük elfogadásáról és annak törvényerőre emeléséről lenne szó. Az önmérsékletre, fegyelemre egy újságírónak is szüksége lehet, előnyére válhat. Ettől még nem lesz cenzúra, pláne nem politikai. A kemény logikára, érvelésre épített kritikára egy politikusnak vitathatatlanul szüksége van. El is fogadom, meg is hallgatom, tiszteltben tartom, de csak azután, miután elég indítást érez az újságíró arra, hogy információját alaposan leellenőrizze, magyarul megkérdezze azt a bizonyos jelzős politikust, hogy mire is gondolhatott. Így a szakmailag kifogástalan újságíró elkerülheti azt a szerencsétlen helyzetet, hogy kioktató hangnemben valótlán állításokat adjon alanya szájába.

Még ha számtalan buktatója és akadályja is van, tenni kell valamit az etikátlan, az alapvető emberi jogokat sértő sajtómagatartás szankcionálásáért.

Röviden

Főtér Fesztivál
Nagybányán

Ötödik alkalommal szervezik meg ezen a hétvégén Nagybányán a Főtér Fesztivált, amely kezdetben ifjúsági fesztiválként indult, majd az évek során a nagybányai magyarság ünnepévé nőtte ki magát. A ma délután öt órakor kezdődő rendezvény a Watercolor előadásával nyit, amit a hivatalos megnyitó, majd a Fesztivál dala című vetélkedő díjnyertes zenei darabjának a bemutatója követ. A történelmi belváros különböző attrakciókkal, kiállításokkal, bemutatókkal várja vasárnap estig az érdeklődőket. A péntek este fénypontja a Neoton Família koncertje.

Játék az illúziókkal

A gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház a 20. jubileumi évad első bemutatójaként Carlo Goldoni *A hazug* című vígjátékát mutatja be vasárnap este 7 órától. Az előadás rendezője, dramaturgja, díszlet- és jelmeztervezője Barabás Olga, zenéjét pedig Zénó Apostolache szerezte. A darab szerkezete, története, pergő dialógusai követik a commedia della arte egyszerűségeit, átláthatóságot. Azonban mindez csak ürügy a marosvásárhelyi rendezőnő számára, ahhoz, hogy az előadást a csak egyszerű szórakoztatáson túl emelje, és egy mélyebb, emberibb történetet elevenítsen meg a színpadon.

Románia román szemmel

Kerekasztal-beszélgetésekkel kísért vetítéssorozatot indít *Románia román szemmel* címmel péntektől a budapesti Román Kulturális Intézet (RKI) és a Terror Háza Múzeum; az első bemutatott film a *Forradalmárok* című alkotás lesz. A sorozat célja, hogy a kortárs román filmművészet egyedi perspektívájából mutassák be a közvetlen múltat és a romániai átmeneti társadalmat.

Ünnepek évada Vásárhelyen

A hagyományosá vált Erdős Irma-emlékestele kezdte az idei évadot a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata, most pedig újabb ünnepre készül, ez alkalommal a Magyar Dráma Napját szeretné megünnepelni.

Antal Erika

Kövesdy István a társulat művészeti vezetője tegnap arról tájékoztatta a sajtót, hogy szeptember 21-én, Madách *Az ember tragédiája* című drámája ősbemutatójának napján a színház kistermében Kovács Levente rendező fogja méltatni a nap jelentőségét, majd a felújított Müller Péter – Seress Rezső *Szomorú vasárnap* című kamaramusicalt játssza a társulat. Szeptember 22-én Kiss Csaba átdolgozásában Goldoni *A legyező* című kétré-

Nagy Dorottya és Kárp György a Szomorú vasárnap című előadásban

Fotó: Bartha József

szes, szintén felújított komédiája kerül színpadra, majd 23-án Kiss Csaba *A dög* című színműve. A Magyar Dráma Napját 1984 óta ünneplik, és mint színházi ünnepet a Tompa Miklós Társulat is méltóan szeretné megtartani – mondta Kövesdy, hangsúlyozva, hogy olyan három darabot választottak erre az alkalomra, amely már bizonyított, és elnyerte a nézők tetszését.

Annak ellenére, hogy a Színház téren évek óta tartó felújítási munkálatok miatt szinte megközelíthetetlen a színház épülete, megkezdő-

dött a bérletek árusítása. A jegypénztárnál a hónap végéig várnak azokra, akik évek óta rendszeresen látogatják a színházat, hogy megszokott helyeikre az idén is kiváltsák bérleteiket. „Hétfőtől a Kultúrpalota jegypénztárában is megvásárolhatók a bérletek, és hamarosan a Művészeti Egyetemen, valamint a Maros Művészegyüttes székházában is” – mondta az igazgató.

Az idei évadban négy felnőtt előadást terveznek és három gyermekprodukciót, amelyekre az idén első alkalommal gyerekbérletet is hir-

det a színház. Szeptember 1-jén Kincses Elemér rendezésében megkezdtek Jaroslav Hasek *Svejk* című darabjának a próbáit, amelynek a bemutatója október második felére várható. Azt követi még az idén Georges Feydeau *Bolha a fülbe* című komédiája Kövesdy István, majd Anton Pavlovics Csehov *Platonovja* Harsányi Zsolt és végül William Shakespeare *A makrancos hölgy* című vígjátéka Sorin Militaru rendezésében. A gyerekek számára felújítják a nyáron nagysikerrel bemutatott *Pinokkiót*, amelynek rendezője B. Fülöp Erzsébet,

Bemutatkozik Nagyvárad

Totka László

Szeptember 19-én Nagyvárad lesz a budapesti Művészetek Palotájában megrendezésre kerülő Cifra Palota, azon belül a Heted-hét ország vendége, mely interaktív programsorozat tanulni vágyó gyermekeknek és felnőtteknek, célja Magyarország megyéinek és városainak bemutatása. A 19 magyarországi megye és számtalan város bemutatása után a szervezők úgy döntöttek, hogy a sorozat a határon túli városok magyarlakta városainak meghívásával folytatódik. „Nagy megtiszteltetés ért bennün-

ket, hiszen az első anyaországon kívüli meghívott város Nagyvárad – mondta be Bíró Rozália a város alpolgármeste tegnapi sajtótájékoztatóján.

A Bihari RMDSZ, mint a bemutatkozás előkészítője, a megye kulturális életét meghatározó alkotóműhelyeket és művészeket kérte fel, hogy képviseljék Nagyvárad és Bihar megye sajátos értékeit. Fellép a nagyvárad Liliput Társulat, a Nagyvárad Állami Filharmonia „Crisana” Népművészeti Csoportja, Szigligeti Társulat Ady Endre emlékműsorral és még sokan mások. ◀

Háromszéki néptáncközpont

Kovács Zsolt

Nagyszabású rendezvénnyel készül megünnepelni megalakulásának húszéves évfordulóját a sepi-szentgyörgyi Háromszék Táncegyüttes. Deák Gyula igazgató sajtótájékoztatóján elmondta: a szeptember 21-e és 26-a közötti rendezvénysorozatra meghívták az együttes összes régi tagját, akik közös gálaműsort készítenek, de ugyanekkor sor kerül az Erdélyi Magyar Hivatásos Táncegyüttesek VII. Találkozójára is, amelyek saját előadásai mellett ugyancsak közös gálaműsort visznek színpadra. Deák Gyula elmondta: örülnek, hogy az erdélyi magyar hivatásos táncegyüttesek elfogadták, hogy a Háromszék Táncegyüttes születésnapjára ünnepséget összekössék a hivatásosok találkozójával, mert így hatásosabb hat napos rendezvénysorozatot tudnak kínálni a közönségnek. Hozzátette: a születésnapjára gálaműsor elkészítésére felkérték azt a négy rendező-koreográfust, akik a legtöbbet dolgoztak együtt a társulattal, így Könczei Árpád, Orza Călin, Ivácson László és Uray Péter viszik színpadra a műsort, mindegyik rendező 20 percet állít össze, és az előadásban szerepelnek a régi táncosok, lesznek nosztalgia-részletek régi előadásokból és teljesen új elemek is. Az Erdélyi Magyar Hivatásos Táncegyüttes-

A Bőjtől böjtig című előadás is látható lesz

Fotó: Henning János

sek Találkozóján fellép a házigazda Háromszék Táncegyüttes, a Nagyvárad Táncegyüttes, a Maros Művészegyüttes és az Udvarhely Néptáncműhely. Deák Gyula szerint a meghívott együttesek saját előadásai mellett színpadra visznek egy közös gálaműsort is.

Ivácson László művészeti vezető foglalta össze a Háromszék Táncegyüttes húszéves tevékenységét. Elmondta, hogy a társulat a térség legizgalmasabb néptánc és táncszínházi előadásaival írta be magát a köztudatba. Első bemutatóját 1990 novemberében tartotta, amikor Könczei Árpád rendezte meg a *Napkeletről napnyugatra* című előadást, azóta pedig 38 bemutatót tartottak. Az előadások mellett a Háromszék Táncegyüttes az adagyűjtést is fontos feladatának tekintette, hiszen az elmúlt két évtizedben kétszáz adat-

közlőtől mintegy hatvan órányi zene és táncanyagot gyűjtöttek össze. Erdély leggazdagabb anyagát most digitalizálják. A Háromszék Táncegyüttesnél húsz év alatt 230 táncos, rendező, koreográfus, zenész, énekes valamint művészeti és műszaki dolgozó tevékenykedett, ők mind hivatalosak a jövő héten zajló születésnapjára rendezvényekre. A táncegyüttes mellett öt évvel ezelőtt megalakult a mozgásszínházi műhely, az M Stúdió, amely eddig 19 bemutatóval rukkolt elő. Az M Stúdió ettől az évadtól a sepi-szentgyörgyi Tamási Áron Színház fenntartása alá került, így sikerült megoldani, hogy ne kelljen elbocsátani a 12 fős társulat tagjait. A jövő heti ünnepségen lesz tánc-ház, koncert, folk-kocsmá, plakát- és fotókiállítás, film- és könyvbemutató valamint két gálaműsor. ◀

HIRDETÉS

A Gyulafehérvári Caritas versenyvizsgát hirdet fundraiser (forrásszervező) feladatkör betöltésére.

Feladatok: - a Caritas fundraising stratégiájának a kidolgozása, gyakorlatba ültetése és nyomon követése - hatékony és a szervezet számára megfelelő fundraising módszerek beazonosítása - kapcsolatteremtés és -ápolás a társadalmi szerepvállalás terén aktív vállalatokkal - új egyéni és vállalkozói adományozók felkutatása, támogatói bázis kiépítése - fundraising kampányok és események kidolgozása és kivitelezése - a szervezet fundraising tevékenységének az irányítása, a forrásszerzés költségeinek az optimalizálása.	Elvárások: - felsőfokú végzettség - tapasztalat forrásszervezés, cégekkel való kapcsolattartás, marketing terén - számítógépkészítési ismeretek (office, adatbázisok használata) és jártasság az internetes közösségi oldalak használatában - a magyar és a román nyelv kiváló ismerete - az angol és/vagy német nyelv tárgyalás szintű ismerete - jó kommunikációs és tárgyalási készség - a magánéletben és a társadalmi szerepvállalás (CSR) területének ismerete - utazási és rugalmas munkavégzési hajlandóság - önálló munkavégzési képesség - B kategóriás jogosítvány - a civil közegben és az	önkényszerűen terén szerzett tapasztalatot előnyt jelent. Amit kínálunk: - versenyképes javadalmazás - felszerelt iroda Kolozsváron, Marosvásárhelyen vagy Csíkszeredában - szolgálati autó - képzési lehetőség - rugalmas munkaidő - egy fiatal, dinamikus csapat tagja lehet. Az állásra jelentkezők szeptember 22-ig küldjék el fényképpel ellátott önéletrajzukat és egy szándéklevelét az info@caritas-ab.ro címre. A kiválasztott jelölteket telefonon értesítjük a román nyelven zajló állásinterjú idejéről és helyszínéről. www.caritas-ab.ro
---	--	--

Nyugdíj „matuzsálemeknek”

ÚMSZ-összeállítás

„Ezt a nyugdíjtörvényt a nemzetközi pénzügyi intézmények nyomására fogadtuk el, és nem biztos, hogy minden kérdésben engednünk kellett volna” – nyilatkozta az ÚMSZ-nek Kerekes Károly RMDSZ-képviselő, a parlament szociális és munkaügyi bizottságának tagja a frissen elfogadott törvénycsomaggal kapcsolatban. A törvényhozás szerdai, késő estébe nyúló ülésén fogadta el az új jogszabályt, amely – egyéb rendelkezések között – egységesen, 65 évben állapítja meg a nyugdíjkorhatárt, nők és férfiak számára egyaránt. Ugyanakkor az átlagbér 39 százalékában állapítja meg a nyugdíjpont értékét, azaz jelenleg 732,50 lejben, drasztikusan csökkentve az előrehozott nyugdíj értékét is.

Kerekes úgy véli, több szempontból is kifogásolható a frissen elfogadott jogszabály. „A legnagyobb érdeklődés a nyugdíjkorhatár emelésére irányult, és ez a döntés kapta a legtöbb kritikát is, én magam sem értemet egyet teljes egészében vele” – fogalmazott lapunknak a képviselő, akinek személyes véleménye, hogy nemek szerint differenciált nyugdíjkorhatárt kellene alkalmazni. „A nőkre háruló társadalmi teher jelen-

tős, még akkor is biztosítani kellett volna számukra ezt a kedvezményt, ha az Európai Unió államai általában az egységes nyugdíjkorhatárt támogatják” – mutatott rá az RMDSZ politikusa.

A romániaiak korán halnak

Péter László szociológus a nyugdíjkorhatár egységesítéséről – és egyben megemeléséről – lapunknak úgy vélekedett, ez elsősorban költségvetési szempontokat szolgál, de nem felel meg a hazai élet színvonalnak. „A nyugdíjkorhatárt rendszerint a várható élettartam függvényében szokták meghatározni, Nyugat-Európában ez sokkal magasabb, mint Kelet-Európában” – fejtette ki a társadalomkutató. Az EU tagállamaiban a várható élettartam a férfiak esetében meghaladja a 75 évet, a nők esetében megközelíti a 82 évet.

„Ha az európai adatokat vesszük alapul, akkor akár el is fogadható, hogy a nők és a férfiak ugyanolyan életkorban menjenek nyugdíjba, a nők ugyanis tovább élnek, az inaktív kor számukra hosszabb lehet” – ismertette a demográfiai összefüggéseket lapunknak Péter László. Romániában a mutatók egészen másként alakulnak: a hazai nők jóval ke-

Romániában a nők várható élettartama 77 év, a férfiaké pedig még a 70-et sem éri el Fotó: Tofán Levente

vesebbet élnek, mint európai társaik: az átlagéletkor alig haladja meg a 77 évet.

A férfiak életkilátásai sem biztatóak: itthon 69 év a várható élettartam. „Ha ezeket az adatokat vesszük alapul, akkor azt kell mondanunk, hogy az inaktív életkor az új nyugdíjtörvénynek megfelelően aránytalanul alacsony” – tette hozzá a kutató.

Munka, életfogytiglan

„En kritikus korban vagyok, még elég messze a nyugdíjkorhatártól ahhoz, hogy korhatáros nyugdíjban

reménykedhessem, és túl közel ahhoz, hogy jók legyenek a munkaerő-piaci kilátásaim. Negyvenéves vagyok, a munkahelyem bizonytalan, közepesen képzett vagyok, nem tudom, mi lesz velem még huszonöt évig” – fogalmazott elkeseredetten Gál Gyula marosvásárhelyi alkalmazott, aki attól tart, egyáltalán nem számíthat nyugodt öregkorra.

„En 62 évesen dolgozom, és örülök, hogy van állásom, mert másként nem tudnám fenntartani magam. De higgye el, nagy önfegyelem kell ahhoz, hogy tartani tudjam a ritmust, úgy érzem, bármikor

utolérhet valami olyan egészségi probléma, ami munkaképtelenné tehet. Hatvan év fölött nem garantált a teljes munkaképesség, én így látom” – teszi hozzá id. Gál Lajos, aki ma is teljes műszakban, napi nyolc órát dolgozik.

„Embertelen eljárás”

További vitatott kitétele a törvénycsomagnak, hogy drasztikusan csökkenti az előrehozott nyugdíj értékét. Eddig a csökkentés lépcsőzetes volt: minél közelebb került korban a nyugdíjazott a nyugdíjkorhatárhoz, annál

magasabb járuléknak örvendhetett. Ez a lépcsőzetesség – emlékeztet Kerekes – az új törvény értelmében nem biztosítható.

„Azért embertelen ez az eljárás, mert válság van, 45 év felett már nehezen találunk munkát azok, akiknek valamilyen okból kifolyólag megszűnt a munkaviszonya. Számukra megoldást jelenthetett volna a korhatár előtti, kedvezményes nyugállomány” – fejtette ki álláspontját Kerekes Károly, aki szerint a nyugdíjpont meghatározása sem elég rugalmas.

„Az ellenzék a nyugdíjpont meghatározásához az átlagbér 45 százalékát javasolta, de ez a jelenlegi gazdasági mutatók mellett nem kivitelezhető. Mi azt javasoltuk, hogy ez az érték legyen rugalmasan meghatározott, 40 és 45 százalék között” – tette hozzá a szakértő, aki figyelmeztetett arra, hogy 2020-tól a nyugdíj csak az inflációs rátának megfelelően emelkedik. Ez pedig – állítják a szakemberek – csak azokban az országokban elfogadható, ahol stabilan működik a magánnyugdíjpénztár rendszere. Romániában azonban a leginkább érintettek, a 45 év fölöttiek már nem köthetnek ilyen jellegű szerződést, ők eleve az állami alapokra szorulnak. ◀

Román táblák magyar zsebből

Kovács Zsolt

Többéves jogi és politikai huzavona után Sepsi-szentgyörgyön elhelyezték a Petőfi Sándorra és Mihai Eminescura emlékeztető utcanévtáblákat. A két új utca a város főútjának, az 1918. December 1. sugárút szakaszosítása révén jött létre. Antal Árpád polgármester tegnap sajtótájékoztatót jelentette be, hogy helyére került Petőfi Sándor neve, és emléktáblát is kapott a költő, ezzel szinte egy időben ott-honra talált a Mihai Eminescu utcatábla is. A polgármester elmondta, a következőkben azt az elvet követik, hogy a magyar személyiségekről elnevezett utcák esetében első helyen a magyar fel-

irat szerepel, utána következik a román és angol, míg a román személyiségekről elnevezett utcákban először az állam hivatalos nyelvé, utána pedig magyarul és angolul feliratoznak. „Úgy vélem, így helyes ez, a kiegyensúlyozott etnikai kapcsolatoknak megfelelően” – hangsúlyozta a polgármester. Minden utcanévtábla alá egy emléktáblát is elhelyeznek, amelyen az illető képmása mellett méltatják a névadót, és egy-egy idézet is helyet kap. Petőfi Sándor emléktáblája a következő, Szendrey Júliának szóló idézetet tartalmazza: „Előbbeni levelemben írtam, hogy Csik-Szeredának és Kézdi-Vásárhelynek gyönyörű vidéke van; Sepsi-Szentgyörgyén talán még szebb, a város is

jobban tetszik. Majd körülményesebben megvizsgáljuk, ha együtt utazzuk be Háromszéket, mint a fészket rakni akaró fecskék.” Amint arról korábban beszámoltunk, az utcanévtáblákat magánadományból finanszírozzák: egy jótékonykodó 15 ezer eurót kimondottan a magyar utcanévtáblák és más irányítótáblák cseréjére szánt. Antal Árpád sajtótájékoztatóján bejelentette: az Eminescu utca, és más román személyiségekről elnevezett utcák tábláit saját forrásból, magánadományként készítteti el. A polgármester megnyugtatta az érdeklődőket, a két új nevet viselő utcában lakók számára az önkormányzat finanszírozza a kötelező okmánycserét. ◀

Jövő héten leállhat Románia

ÚMSZ

Az érdekvédelmi szervezetek ugyan még nem kötöttek megállapodást, az azonban biztos, hogy jövőhéten több szakszervezet is utcára viszi tagjait. Szeptember 22. és 27. között Bukarestben tüntet a közalkalmazottakat tömörítő Alfa Kartell és Sed Lex az egészségügyben dolgozókat képviselő Sanitas, a közigazgatásban foglalkoztatottakat tömörítő SNP is. A tiltakozók ellenzik a tegnap elfogadott nyugdíj-

törvényt, elutasítják az utóbbi hónapokban foganatosított megszorító intézkedéseket: a „fünyirő elven” alkalmazott 25 százalékos bércsökkentést, és a leépítéseket. Az utcai megmozdulásokon túl drasztikusabb tiltakozó akciókra is számítani lehet. Szeptember 27-én meghatározatlan időre általános sztrájkba lépnek a közigazgatásban dolgozók: várhatóan szünetel a munka országszerte a polgármesteri hivatalokban, megyei tanácsokban, illetve minden fontosabb köz-

ponti és helyi állami hivatalban. A rendőrök jelezték: hétfőtől nem vesznek részt a kihallgatásokon, nem szabnak ki pénzbírságokat, és nem irányítják a forgalmat: kötelező feladataik egyegyedét nem végzik el. Az egészségügyi területén erőszakos formát öltött az elégedetlenség. Többben megsérültek, a rendőrségnek könnygázt kellett bevetnie, amikor kedden délután a bráilai megyei kórház alkalmazottai ös-szezsaptak a kórház védelmét ellátó őrző-védőikkel. ◀

Vállalkozásához finanszírozásra van szüksége, ugyanakkor védelemet keres a piaci és árfolyam-ingadozásokkal szemben?

A megoldás: lej alapú hitel, a teljes futamidőre érvényes fix kamatozással.

9%-os fix hitelkamat a teljes futamidőn keresztül

0,15% havi kezelési költség

Ajánlatunk 2010. szeptember 30-ig érvényes.

A vállalkozás mindenkor tevékenységének finanszírozására a teljes futamidőben fix kamatozású hitelt nyújtunk, amely védelmet biztosít a piaci változásokkal és az árfolyam-ingadozással szemben. Így hatékonyabban tervezheti cégének költségeit, és gondoskodhat az üzletmenetéhez szükséges tőkéről.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megbízunk egymásban

hitelek kis- és középvállalkozások számára

SZOMBAT
2010. szeptember 18.

A nap filmjei

RTL Klub, 22.00
Az Amazonas kincse

Beck, a behajtó szerepében maga Rock rombol végig a kincsvadászok ösvényein. Utolsó feladata, hogy megkeresse és visszaszállítmányozza főnöke kalandor fiát, Travist, aki épp régész kíván lenni és az indiánok rég elveszett kincsét keresi a dzsungelben. Kezdetét veszi az örült hajsz: a kincskereső, az embervadász, a sűrűben bujkáló gerillák, az aranybánya szeszélyes és kegyetlen tulajdonosa.

m2, 22.45
Grimm

Egyszer volt, hol nem volt, élt egyszer két magával ragadó, ám egymással homlokegyenest ellenkező természetű fivér. A cinikus Will és az álmodozó Jacob a napóleoni időkben a német falvakat járja és azt állítják magukról, hogy történeteikkel megszabadítják az embereket mindenféle szörnyűséges lidércnyomástól, ájtatos manóktól és boszorkányoktól.

DUNA TV, 23.10
Pacsirtavár

1915, Törökország. AQ jómódú örmény Avakiancsalád vidéken él, az úgynevezett Pacsirtavárban. Tiszteletben álló polgárok, gyakran adakoznak, és mindenkinek ott segítenek, ahol tudnak. A családfő ravatalánál – akinek halálos ágyán szörnyű látomása volt –, mindenki megjelenik, aki tiszteli őket, és akit ők tiszteltek, törökök, örmények egyaránt.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó
15.10 Hétvégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!, Híradás, Majális, Telefontársasjáték, Nyelvtör, Világjárók
10.05 Térerő
14.00 120 perc. A hétvége eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink, Portréműsor, Kabaré, Vetélkedő
16.00 Híradó, Ötőrai tea. Megy a magnó, Súrlott grádics, Régi rádiósok a mikrofon előtt, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, A hét zeneműve, Színek és formák

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.15 Körhinta, Zenenegyed
9.25 Cifra palota
9.55 Hírek, műsorism.
15.00 Slágerlista
16.00 Hírek, műsorism.
16.10 Érintő
17.00 Láthatár
17.30 Sorsok az operaszínpadon
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.00 Kisenciklopédia
7.10 Gazdakör
8.00 Élő egyház (ism.)
8.30 Főzés? Gyerekjáték!
8.40 Marsupilami
9.05 Cimbora
9.30 Végre, szabadon! (francia ifj. sor.)
9.55 Kutyaélet (francia anim. sor.)
10.20 A "Tea és Ló útja" - Delamu
12.10 Az egyházi művészet kincsei
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.35 EtnoKlub
14.50 Dakтари (am. kaland sor.)
15.45 Magyar elsőők
16.05 Latin-amerikai Táncok Magyar Bajnoksága
17.05 Talpalatnyi zöld
17.30 Kalózsziget (auszt. ifj. sor.)
18.30 Kirakat
19.00 Híradó
19.35 Mese
19.55 Colorado földjén (am. western, 1949)
21.30 Dunasport
21.45 Lélek Boulevard (fr.-sp.-am. kalandf., 2006)
22.15 Tűz a hó alatt (dokumentumf.)
23.10 Pacsirtavár (olasz-francia-bolgár film-dráma, 2007)
1.15 Híradó (ism.)

TVR 1

7.25 Az emlékek éneke... (ism.)
7.55 Jelek
8.25 Világszám
9.00 Noé bárkája
9.30 Expo Shanghai 2010 beszámoló
9.40 Disney klub
10.35 Hannah Montana (am. sor.)
11.30 Nappalok és éjszakai
12.00 Tenisz: Románia - Ekuador (live)
Davis Kupa
14.00 Hírek
14.20 A család sztárja
15.10 A Riviéra vadorzói (amerikai vígjáték)
17.00 Zöld arc (ism.)
17.05 Dough és Dynamite (am. rövidfilm, 1914)
17.35 Tévéenciklopédia
18.30 Népi hagyaték
19.40 Sport
20.00 Hírek
21.10 Jack Hunter - Ugarit elveszett kincse (amerikai kalandfilm), 2. rész
23.00 A Simpson család (rajzf. sor.)
0.00 Vízor monden (ism.)
0.30 Nappalok és éjszakai (ism.)
0.55 Zöld arc (ism.)
1.10 Ash Wednesday (amerikai filmdráma, 2002)

VIASAT 3

10.10 X-Men Animated
10.35 A szépség és a szörny
11.35 Pimaszok
12.30 Joey
13.35 Huckleberry Finn kalandjai (amerikai kalandfilm)
15.45 Véznaék kontra dagik
16.45 Topmodell leszek!
17.35 Smallville
18.30 Szombat esti frász (amerikai vígjáték)
20.30 Vészhelyzet (sorozat)
21.25 CSI (sorozat)
22.25 Esküdt ellenségek (sorozat)
23.20 John Q - Végszükség (amerikai thriller)

m1

6.45 Hajnali gondolatok
6.50 Ma Reggel
Közeleleti műsor
Benne: Híradó, sporthírek
9.00 Híradó
9.05 Sporthírek
9.10 Európa Magyarországon
9.40 Mesék
11.00 Amika (belga sor.)
11.30 Sarah Jane kalandjai (angol sor.)
12.00 Sötét jóslat (kan. anim. sor.)
12.30 Sztársáv
13.01 Hírek
13.05 Motorvizió (ism.)
13.35 Delta
14.05 Egészség ABC
14.35 Kincskereső
15.05 Pécsi keringő
15.35 Origami
16.05 Biszku és a többiek
17.30 Hogy volt? (magyar sor.)
19.10 Életképek (magyar sor.)
19.50 Életképek (magyar sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sporthírek
21.05 SzerencseSzombat
22.05 Alatriste kapitány (fr.-sp.-am. kalandf., 2006)
0.30 Hírek
0.35 Sporthírek
0.40 Szulák Andrea koncertje
1.45 Magyar pop
2.45 Magyar bulizenék

TVR 2

8.00 Miért ABC
9.00 Figyelem gyerekek!
9.35 Szabad a szembejövő sáv
10.30 IT Zon@
11.00 Az én költségvetésem (ism.)
11.30 Ég és föld között
12.00 Vakációs kalauz
12.35 Balkáni szokások
13.30 A románok kincsei
14.00 Torna Országos Bajnokság, női
16.00 Közelről a világ
16.30 Sikerkép
17.00 UEFA Champions League Magazin
17.30 Rali
17.50 Ki vagy doki (angol sorozat)
19.00 Fel az összes vitorlával (dok. f.)
19.35 Fel az összes vitorlával (román sorozat)
20.30 Fiatal vagyok, karriert építék
21.00 Őslények kalandorai (angol sor.)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.10 Rejtett kínok (francia filmdráma, 1995)
0.40 Rali – „A selyem útja” (ism.)
1.55 Fegyver, kereskedelem, állambiztonság (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
11.00 Külön kiadás
12.00 Sport.ro Hírek
15.05 American Gladiators
16.00 Mitica ligája (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
Alexandra Derevici-el
19.00 Kutya bajnokok ligája
20.00 Mitica ligája (live)
21.00 Sport.ro Hírek (live)
Alexandra Derevici-el
22.00 Wrestling SMACK
23.00 Fogadás a félelemmel
0.00 European Poker Tour

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 Hogy volt? (magyar sor.)
10.30 Körzeti magazin
11.20 MIÉRT?
12.05 Zöld 7-es
12.10 "Ilyen embernek is köll lenni"
12.30 "Kodály után, száz évvel"
13.01 Kézfogás
13.25 Közjáték. Herakleitosz töredékek
13.30 Koncertek az A38 hajón
14.20 Kalandozó
14.50 József Szamoáról (dokumentumf.)
15.25 Gyökerek
16.25 A Kultuszminiszter
17.20 Sant' Angelo - Egy kórház hétköznapijai (olasz sor.)
18.10 A négy páncélos és a kutya (lengyel sor.)
19.10 Linda (magyar sor.)
20.00 Mese
20.30 Bestseller
21.00 Híradó
21.25 Sporthírek
21.30 Asszisztensek (am. vígj. sor.)
21.55 Beugró
22.45 Grimm (angol-cseh-amerikai fantasztikus kalandf., 2005)
0.40 Alatriste kapitány (francia-sp.-am. kalandf.) (ism.)

PRO TV

4.15 Ők sem voltak szentek (ism.)
6.00 Happy Hour – szórakoztató műsor (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Mi történik, doktor úr?
10.00 Mi történik doktor úr? (ism.)
10.45 Késhegyen múltú szépség (reality show) (ism.)
12.00 Pro Motor (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 A Bűbájos (kanadai családi film, 2008)
15.00 Segíts, mumus! (am. vígj., 1996)
17.00 Az elveszett aranyváros fosztogatói (am. kalandfilm, 1987)
20.30 Bölcsőd lesz a koporsód (am. akcióthriller, 2003)
22.30 Star Wars II. rész: A klónok támadása (amerikai kalandf., 2002)
1.30 Bölcsőd lesz a koporsód (amerikai akcióthriller, 2003) (ism.)
3.30 A Bűbájos (kanadai film, 2008) (ism.)

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat)
10.45 Teleshopping
11.15 Predesztináltak (sorozat)
12.30 Tengernyi szenvedély (sorozat)
13.30 Mesék egy kávénál
14.00 Marina (sorozat)
15.30 Viktória (sorozat)
16.30 A kötelék (sorozat)
17.30 Cristina Show
18.30 Tengernyi szenvedély (sorozat)
19.30 Szívek iskolája (sorozat)
20.30 Lelkes testcsere (kanadai-angol romant. vígjáték)
22.30 Hét bűn (sorozat)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Kaleido Star, Okostojások, Tom és Jerry legújabb kalandjai
11.00 A fantasztikus négyes (anim. sor.)
11.30 ASZTRO Show
12.25 Házon kívül - Heti magazin
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.45 Nász-nap (am. sor.)
14.40 Sue Thomas - FBI (am. sor.)
15.40 Tengeri őrjárat (olasz krimisor.)
16.20 Pasifaló (am. vígj. sor.)
16.40 Traveler - Az utolsó vakáció (am. sor.)
17.35 Merlin kalandjai (angol sor.)
18.30 Glee - Sztárok leszünk! (am. vígj. sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 X-Faktor - A válogatás Utána. RTL-hírek
22.00 Az Amazonas kincse (am. akcióf., 2003)
23.55 Tábornokok éjszakája (francia-angol thriller)
2.50 Fókusz Plusz

ANTENA 1

7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Kőagy őrnagy (amerikai vígjáték, 1995)
11.00 A négy muskétás, avagy majd mi megmutatjuk Bíboros Úr (francia vígjáték, 1974)
13.00 Híradó, időjárásjelentés
13.15 A similis és a szende (amerikai sorozat) (ism.)
14.00 Jeti-kaland (am. családi film, 1994)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
16.40 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat)
17.00 Hercules és az Amazonok (amerikai-új-zélandi kalandfilm, 1994)
19.00 Híradó
20.30 Gladiátor (am.-angol tört. kaladf., 2000)
23.45 Csajos film (amerikai-svájci romantikus vígjáték, 2006)
1.30 Bloom (ír filmdráma, 2003)
3.30 Jeti-kaland (amerikai családi film, 1994) (ism.)

FILM+

8.05 Kalózok kincse (am. kalandfilm)
10.00 Televíziós vásárlás
13.05 Acélizom (dokumentumfilm)
14.40 Kölyökpilóta (am. családi kalandf.)
16.20 Bombajó bokszo (olasz akció-vígjáték)
18.15 Jack Hunter - A fáraó sírja (am. kalandfilm)
20.10 Már megint bérgyilkos a szomszédom (amerikai akció-vígjáték)
22.00 Tűz a víz alá (amerikai vígjáték)
23.40 Időzavarban (amerikai krimi, 2003)

TV2

7.00 Az idő örvényében (ism. sor.)
7.25 Tv2 matiné
Benne. Levelek Félixtől, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó
11.20 414-es küldetés
11.50 Szurikáták udvarháza
12.20 Két Testőr
12.50 Babavilág
13.20 A láthatatlan ember (sor.)
14.25 A kiválasztott - Az amerikai látnok (amerikai sor.)
15.30 Doktorok (am. sor.)
16.30 Shark - Törvényszéki ragadozó (am. krimisor.)
17.30 Shark - Törvényszéki ragadozó (am. krimisor.)
18.30 Luxusdoki (amerikai vígjáték sorozat)
19.30 Tények
20.05 Magellán
20.30 Megasztár 5. (magyar szór. műsor)
22.05 Nicsak, ki beszél még! (amerikai vígjáték, 1989)
23.35 Kvízió - különnkiadás
Közben. Kenőrsorolás
1.55 EZO.TV 06-90-602-022
2.50 Kalandjárat (ism.)

PRIMA TV

5.00 K-PAX - A belső bolygó (német-amerikai sci-fi, 2001) (ism.)
7.00 Fején a nagyvilág
8.00 Atlantisz (francia-olasz kalandfilm, 1992) (ism.)
10.00 Teleshopping
10.30 Autofórum
11.00 Ingatlan Blitz
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Ötcsillagos otthon
13.00 S.O.S., mentsd meg a házam
14.00 Ahol a szív lakik (amerikai vígjáték, 2000) (ism.)
16.15 Anyacsere - reality show
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Monte Cristo grófja (angol-amerikai-ír kalandfilm, 2002)
23.15 A Bloom család két szolamban (amerikai romantikus film, 1998)
0.00 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.30 Ingatlan blitz (ism.)
3.00 Focus Monden (ism.)

KANAL D

8.30 Drágám, mi is kölykök lettünk! (amerikai családi vígjáték, 2001)
10.30 Ugorj be! (amerikai vígjáték, 2007)
12.30 Híradó
13.30 A hullámok úrai (amerikai sorozat)
14.00 A bohóc (ismétlés)
15.00 B. D. akcióba lép (román film)
17.00 Házasodj össze velem
18.45 A nap híre
19.00 Híradó
19.30 Menyet anyának
5
23.00 Óriáspók (amerikai katasztrófa film, 2000)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Befutó Az utánpótlás magazinja
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 BBC Click
14.30 Negyedik
15.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul!
15.30 BBC Hard Talk (ism.)
16.05 Ősök tere (ism.)
16.30 Paletta (ism.)
17.05 Értékmentés másként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
19.05 Sziluett
20.00 Híradó
20.30 Riasztás (ism.)
A rendkívüli események műsorra
21.05 Civil kaszinó (ism.)
Hűsbavágó kérdések, civil válaszok
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
23.05 Arcok a liftben (ism.)
23.30 BBC Híradó
0.05 Vetítő - Jajgatán (dokumentumf.) (ism.)

DISCOVERY

6.30 Ötödik sebesség
7.00 Végzetes másodpercek
8.00 Nagy durranások - Torontó, ó!
9.00 A túlélés törvényei - A kulisszák mögött
10.00 Állítólag... - Mini mítoszparádé
11.00 Piszkos munkák - Libatoltltszítító
12.00 Amerikai favágók

- Bajok az Aranyúton
13.00 Halálos fogás - Feszültségek
14.00 Nagy durranások - Weirton, West Virginia
15.00 Hogyan készült? - MacGyver mítoszok
17.00 A túlélés törvényei
18.00 Piszkos munkák
20.00 Olajkatasztrófa 2010: Versenyfutás az idővel
21.00 Amerika határain
22.00 Cella-napló - Indiana
23.00 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
0.00 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában
1.00 Futballhuligánok
2.00 Fekete arany

HÁLÓZAT

9.30 Teleshop
10.30 Győzzük le a rákot! 11.00 Zodiákus
13.00 Teleshop
14.00 Nagy Mezőgazdasági Magazin
15.00 Helyszín Show
15.30 A polgármester
16.00 Zodiákus
18.00 Szentföldi szent helyek üzenete
18.30 Szingapúr 19.15 Megyejáró
19.30 Pokoli torony 2. (am. f.)
21.35 Hírháló
22.00 Házibuli Attilával és vendégeivel
23.00 Sztárok a konyhában

VASÁR NAP
2010. szeptember 19.

A nap filmjei

Pro Tv, 20.30
Pókember

Egy pókcspípés nem a világ. Peter Parker, a kétballábás diák-újságíró világa mégis fenekestül felfordul, amikor egy labo-ratóriumi osztálykirándulás során megcsípi egy mutáns pók. Ezt követően a srác egyre furább képességeket tapasztal magán: könnyedén sétál a plafonon, csuklójából ragadós pókszálat lő ki, a veszélyeket pedig jóval bekövetkezésük előtt megérzi.

RTL Klub, 21.00
Armageddon

Hatalmas méretű aszteroida közeledik a Föld felé, 40.000 km/órás sebességgel. A becsapódás – amely elkerülhetet-lennek látszik – bolygónkat a teljes megsemmisüléssel fe-nyezeti. A NASA egyik vezetője, Dan Truman egyetlen esé-lyt lát a megmenekülésre: ha sikerül még az űrben elpusztí-tani a fenyegetően közeledő égitestet. Ezért elképesztő ter-vet eszel ki.

TVR 2, 23.10
A Pap, a Várúr és a Boszorkány

Nicholas, a fiatal, jóképű pap vándorszínészekhez csatlako-zik. A társulat vándorlása során elvetődik egy városkába, aminek hűbérura, Lord Robert de Guise, a király hadvezér-ének vára, messze urálja a környéket. A városban van vala-mi a levegőben. A lakosok visszahúzóódnak, nem nagyon si-kerül felrázni őket, a máshol sikert aratott repertoárral.

BUKARESTI RÁDIÓ
magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igehirdetés, Délkőr
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta, Itthon, Erdélyben – faluműsor. Kercsed, Kolozs megye (ism.)
14.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
2.00 Éjszakai váltás
14.00 Műsorismertetés
14.05 Dalposta
15.40 Vidékről vidékre
16.25 Tézerő
17.15 Egyházi műsor, római katolikus
17.58 Műsorismertetés

DUNA TV

7.20 Szürke kincsünk
8.00 Mazsola és Tádé
8.10 Postások gyöngye
8.35 Mirabella Mama házimozija
8.45 Cimbora (ism.)
9.15 Főzés? Gyerekjáték!
9.25 Zengő ABC
9.40 Zeneország
9.55 Univerzum
11.50 Lyukasóra
11.40 8. Nemzetközi Ci-ri-kuszfesztivál
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.35 Élő népzene
14.05 Csellengők
14.30 Éjjeli zene (magyar filmdráma, 1943)
15.55 Dunáról fúj a szél
16.00 Szerelmes földrajz
16.35 Törzsasztal
17.25 A Szerelmes Nyugat
18.05 Mese
Janosch álommeséi
18.40 Arcélek
19.00 Híradó
19.25 Heti Hírmondó
20.05 Egy kis művészet
20.15 De Luca felügyelő (olasz sorozat)
22.05 Divathét
22.35 Az élet vendége - Csoma legendárium
23.55 Dunasport
0.10 Éjszakai vándor (amerikai krimi, 1948)

TVR 1

7.10 A hit világa
9.00 Ahogy elő van írva
9.50 Disney Klub
10.20 A falu élete
11.30 Tenisz: Románia - Ecuador (live) Davis Kupa
17.40 Caught in a Cabaret (fekete-fehér, némafilm, amerikai rövidfilm, 1914)
18.00 A 60-as évek hall-hatatlansjai (dokumentum sorozat)
18.40 Zöld arc
18.45 Cirque du Soleil – Kooza, 2. rész
19.25 Jocker, Loto 5 /40, Loto 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Jack Hunter - Ugarit elveszett kincse (amerikai kalandfilm)
22.55 Ballistic: Robbanásig feltöltve (amerikai-német akciófilm, 2002)
0.30 Zöld arc (ism.)
0.35 Dănutz S.R.L. (ism.)
1.35 Expo Shanghai 2010 beszámoló (ism.)
1.40 Dănutz S.R.L. (ism.)

2.45 Cirque du Soleil

VIASAT 3

9.15 Flipper legújabb ka-landjai (sorozat) 10.15 Né-gy esküvő 11.15 10 év 10 nap alatt (ismétlés) 12.15 Gigamad 12.45 A sma-ragd szigete (amerikai ka-landfilm, 1959) 14.10 A Nagy Ő 16.10 Összeku-tyulva (amerikai családi vígjáték, 2006) 18.10 Amerika csillagai 21.00 Lehetetlen küldetés 22.00 Kutyaütők (amerikai vígjá-ték, 2000) 0.00 A sma-ragd szigete (amerikai ka-landfilm, 1959)

m1

6.45 Hajnali gondolatok
6.50 Ma Reggel
9.00 Híradó
9.05 Sporthírek
9.10 Főtér
10.05 Engedjétek hozzám
10.15 Így szól az Úr!
10.20 Katolikus krónika
10.45 A sokszínű vallás
11.00 Református magazin
11.25 Ortodox ifjúsági műsor
11.30 Útmutató
12.00 Görögkatolikus Szent Liturgia
13.15 Hírek
13.20 Sárkány
13.50 Telesport - Sport 7
14.20 Hogy volt!?
15.55 Zegzugos történetek
16.25 Kórhinta
16.55 A kék bálvány (magyar vígj., 1931)
18.10 Panoráma
18.40 Magyarország tör-ténete
19.10 Életképek (magyar sor.)
20.30 Híradó este
21.05 Szempont
22.00 Csináljuk a Fesztivált!
22.55 Aranymetszés
23.50 Hírek
23.55 Sporthírek
0.05 Monteverdi. Poppea megkoronázása
1.05 Ho Si Minh útja (dok. f.)
1.55 Magyar rock

TVR 2

6.15 Teleshopping
7.00 Népi pihenőhelyek
8.00 Kaland és termé-szet
8.30 A térképen túl (ism.)
9.00 Motomágia
9.30 Mosoly négy keré-ken
10.00 Farm - magazin
11.00 Két dojnázó
11.30 Csavargó halász
12.20 Vakációk kalauz
12.35 Kicsik órája
13.30 A pilóta felesége (kanadai-amerikai film-dráma, 2002)
15.10 Lehet, hogy nem tudtad
15.30 Jamie Oliver varázslói
16.00 Torna Nemzeti Bajnokság (live)
19.00 Bajnokok
19.35 Videóterápia
20.30 ConturRo
21.00 Őslények kalandorai (angol sorozat)
22.00 Hírek, sport
23.10 Ördögi Színjáték - A Pap, a Várúr és a Boszorkány (angol-spanyol dráma, 2004)
0.50 Rali: a selyem útja
1.00 Bazár
1.35 Rejtett kínok (ism.)
3.00 Vakációs kalauz (ism.)
3.30 ConturRo (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 7.30 Pro Motor, premier 8.00 Sport.ro Hírek 14.00 BoxBuster: Shane Mosley - Sergio Mora
15.00 Sport.ro Hírek
15.05 Fogadás a féle-lemmel 16.00 Mitica li-gája (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Mitica ligája (live)
20.00 A világ harcosai
21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Mitica ligája
0.00 UFC: Lyoto Machi-da - "Shogun" Rua

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 Clic és Kat
9.00 Malackó
9.10 A világ meséi
9.25 Gino, a virtuális kiskakas
9.35 Spuri (auszt. sor.)
10.00 Derek, a fenegyerek (sor.)
10.25 Bors néni (mesejáték)
11.30 Sztrogoff Mihály
13.05 "Így szól az Úr!"
13.15 Katolikus krónika
13.40 A sokszínű vallás
13.50 Református magazin
14.20 Ortodox ifjúsági műsor
14.25 Útmutató
14.50 Görögkatolikus Szent Liturgia
16.05 Ars Hungarica
16.30 Női szemmel
16.55 Zodiákus
17.25 Pro natura
18.15 Linda (magyar sor.)
19.10 Pillér
20.00 Mézga Aladár kül-nös kalandjai
20.30 Telesport
21.00 Híradó este
21.30 retrock
21.45 A kék bálvány (magyar vígj., 1931)
23.00 Huszadik század (olasz-francia-NSZK f. drá-ma)
1.35 Telesport
2.00 Sárkány

PRO TV

5.00 Mi történik doktor úr? (ism.)
6.00 Pro Motor - autó-sport magazin (ism.)
7.00 ProTv hírek, sport
10.00 20 év után (talk show)
11.00 Az elveszett

aranyváros fosztogatói (am. kalandfilm, 1987)
13.00 ProTv hírek, sport
13.15 Fel az összes vitor-lával 3: Találkozás az Atlantidákon (román kalandfilm)
15.15 Ne vessz csak! (am. vígj. sor.)
16.00 Star Wars II. rész: A klónok támadása (am. kalandf., 2002) (ism.)
19.00 Hétvégi Pro Tv hí-rek, időjárás
20.30 Pókember (am. sci-fi akcióf., 2002)
Sz: Tobey Maguire, Kirsten Dunst, Willem Dafoe
23.00 Pusztá acél (amerikai sci-fi, 1987)
1.00 Pókember (am. sci-fi akcióf., 2002) (ism.)
3.30 Pusztá acél (ameri-kai sci-fi, 1987) (ism.)

ACASĂ

8.15 Szívek iskolája 9.45 A kötelek 11.15 Cristina Show 12.30 Tengernyi szenvedély (sorozat)
13.30 Mesék egy kávé mellett 14.00 Marina (so-rozat) 15.30 Viktória (am.-kol. sorozat) 16.30 A köte-lék (sorozat) 18.30 Ten-gernyi szenvedély 19.30 Szívek iskolája (am.-kol. sorozat) 20.30 A spanom csaja (am. vígjáték) 22.45 Hét bűn (braz. sorozat) 23.45 Árulás (am.-kol. so-rozat)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne. Kaleido Star, Stuart Little, A komisz aranyhal,
Hupikék törpikék
11.10 Trendmánia Életmód-és szépségmagazin
11.45 Asztro Show
12.40 meneTrend
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Pasifaló (am. vígj. sor.)
14.05 Magyar autósport-magazin
14.20 Forma-1 magazin
14.45 Tuti gimí (am. sor.)
15.35 A Grace klinika (am. sor.)
16.35 A Grace klinika (am. sor.)
Közben: 17.00 Hatoslot-tó-sorsolás
17.30 Az álmodó (am. családi film, 2005)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Tökéletes célpont (am. akció sor.)
21.00 Armageddon (am. katasztrófa f., 1998)
23.50 Heti hetes - Vidám, aktuális talk-show Utána: RTL-hírek
1.10 Portré (ism.)
1.45 Holtodiglan, holtodiglan (am.-kan. sor.)

ANTENA 1

5.00 101 kiskutya (amerikai animációs sor.)
7.00 Híradó, Sport
9.00 Felméri osztályfőnöki-ből (román vígjáték, 1987)
11.00 Hercules és az Ama-zonok (amerikai-új-zélandi kalandfilm, 1994) (ism.)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
13.15 A simlis és a Szende (angol vígjáték sorozat) (ism.)
14.00 Pucoljunk, fater! (am. akcióf., 1991)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 Benny Hill (angol vígj. sor.)
17.00 Három férfi és egy kis hölgy (amerikai vígjáték, 1990)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.00 Igazságsszolgál-tatás saját erőből (amerikai akciófilm, 2007)
22.00 SuperBingo Metropolis
1.00 Óh, óh Ohio

(amerikai romantikus vígjá-ték, 2006)
3.00 Híradó, sport (ism.)

FILM+

8.05 Apámra ütök (am. vígjáték) 10.00 Televíziós vásárlás 13.05 Én és a hercegem (am.-cseh vígjá-ték) 15.05 Asterix és a vi-kingek (anim. film) 16.30 Tűz a víz alá (am. vígjáték)
18.10 Wasabi - Mar, mint a mustár (francia-japán vígjáték) 19.50 Csillagok háborúja - A birodalom visszavág (am. kaland-film) 22.10 Halálad napja (amerikai akciófilm) 23.50 Az áruló csókja (amerikai krimi)

TV2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Az idő örvényében
7.45 Tv2 matiné
10.30 414-es küldetés
11.00 Tv2 matiné
11.50 Stahl konyhája
12.20 Kalandjárat
12.50 Száguldó vipera (am.-német sor.)
13.50 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
15.55 Sheena, a dzsungel királynője (am. kaland sor.)
16.55 Crusoe (am.-angol-kan. kaland sor.)
17.55 Csenő manók (angol-am. családi vígj., 1997)
19.30 Tények
20.00 Napló
Mérlegen a valóság
21.05 Indiana Jones és a Végtel Temploma (am. kalandf., 1984)
23.20 Frizbi Hajdú Péter-rel (talk show)
0.20 A királyság (am. sor.)
Közben: Kenősorsolás
1.15 Rómeó és Júlia (olasz-angol rom. dráma, 1968)
3.35 EZO.TV
Jósok, látók, médiumok!
4.30 Napló (ism.)
Mérlegen a valóság

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (reality show) (ism.)
7.00 Kandikamera
7.30 Teleshopping
8.00 Narancsvidék (amerikai vígjáték, 2002) (ism.)
9.30 Ház, építés, design
10.00 Teleshopping
10.30 Nyakamban az egész világ
11.00 S.O.S. – mentsd meg a házam
12.00 Levintza bemutatja
12.30 A Kiss FM-es sál
13.00 Inkognitó (ism.)
14.00 A vidék szépe (reality show)
15.30 Kötekedők krónikája
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán (reality show)
20.30 Anyacsere (reality show)
22.00 Mr. Tűsarok (amerikai-angol vígjáték, 2005)
0.00 Találkozás a sötét-ben (reality show) (ism.)
2.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
3.00 Farmer feleséget keresek! (reality show)

KANAL D

9.00 Adio, de szeretlek (ismétlés) 10.30 Csiribí-csiribá (am. vígjáték)
12.30 Hírek 13.30 Hullá-mok úrai (am. sorozat)
14.00 A bohóc (sorozat)
15.00 Szegény gazdag gyerekek 16.45 Harc az öböl felett (amerikai ak-ciófilm) 18.45 A nap híre
19.00 Hírek 19.30 D-Pa-parazzi 20.00 Apja lánya
22.00 Álomharcos (sam.-horvát sci-fi akciófilm)
0.00 Dr. Chopper (ameri-kai horror)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
A vidék magazinja
9.05 Iskolapéláda (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás
A kultúra különb kiadásban
16.05 Arcok a líftben (ism.)
16.30 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
17.05 Garázs
17.30 GyógyHír
18.00 Híradó - Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
Riportmagazin
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmentés más-ként (ism.)
23.05 Vetítő
Mozgóképregény - A Kor-buly család XX. százada
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

6.10 Állítólag...
7.00 Hogyan csinálják? Jégtörő/ Pénz / Tekepálya
8.00 Tornádók nyomá-ban - A következmény
9.00 A túlélés törvényei
10.00 Amcsi motorok - OCC Trike motor
11.00 Ötödik sebesség
12.00 Autóépitők - A nagy verdacсата
13.00 Autókereskedők úton
14.00 Piszkos munkák - New York-i piszkos munkák
16.00 Állítólag... - Fejest a szemébbe
17.00 A túlélés törvényei - Texas
18.00 Olajkatasztrófa 2010: Versenyfutás az idővel
19.00 Végzetes másodpercek
20.00 Frattini - az épüle-tek megmentője
21.00 Halálos fogás - Fe-szültségek
22.00 Dühöngő világ - Országúti ámokfutó
23.00 A borzalom pilla-natai
0.00 Éljük túl a katasztrófát - Lavina
1.00 Nagy durranások - Coral Gables
2.00 Töréspont

HÁLÓZAT

9.00 Hírháló 9.30 Tele-shop 10.30 Nyitott Egye-tem 11.00 Zodiákus
13.00 Teleshop 14.00 A rendíthetetlen ólomkatona (amerikai kalandfilm, 1995)
16.00 Zodiákus 18.00 Bencze-Show
18.30 Tabu Tv 19.00 Sztárok a konyhában
19.30 A harmadik szabály (amerikai krimi, 1993)
21.35 Hírháló 22.00 Teli-találat (amerikai akcióf., 1994)
0.00 Házbüli Atti-lával és vendégeivel

HÉTFŐ
2010. szeptember 20.

A nap filmjei

Prima Tv, 20.15
Tisztességtelen ajánlat

Diana és David már régóta szerelemben élnek együtt, ám egy napon rádöbbennek: anyagilag teljesen tönkrementek, ami David karrierjét is elvághatja. Megmaradt pénzüket Las Vegasban próbálják megduplázní, sikertelenül. A kaszinóban azonban felfigyel Dianára egy jóképű milliomos, aki 1 millió dollárt ajánl fel a lánynak egy együtt töltött éjszakáért.

m1, 22.35
A királyért és a koronáért

Alexandre Dumas regényének pazar kiállítású filmfeldolgozása a 16. századba vezet vissza bennünket, III. Henrik korába. A felkavaró szerelmi drámák, politikai intrikák, a csatamezők és romantikus kalandok gazdag sodrású cselekményének középpontjában a gyönyörű Diane de Meridor áll, akinek szerelméért befolyásos férfiak küzdenek.

VIASAT3, 23.45
Pánikszoba

A frissen elvált Meg Altman és kislánya, Sarah egy hatalmas, négyzetes New York-i lakásba költözik. Az ingatlan-nak van egy titkos, használaton kívüli helyisége, egy pánikszoba, amelyet vasbeton falak és páncélajtó véd, továbbá fel van szerelve minden, a túléléshez szükséges eszközzel. A ház korábbi lakója, azért építette, hogy betörők ellen menedékkül szolgáljon.

BUKARESTI RÁDIÓ
magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ
11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenesé üzenetek
14.00 Délutáni váltás
- tájékoztató és szórakoztató műsor Hírnegyedóra
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Közérzet, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapi igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.20 Gazdakör
6.45 Dunasport (ism.)
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
9.55 Daktari (am. sor.)
10.45 Virágom-virágom (magyar film)
11.00 Család-barát
11.55 Ízörzök. Ecseny
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.10 Kikötő
15.20 Színes szürkeállo-mány
15.50 Staféta
16.20 Virágzó Magyarországon
16.40 Sorompók
17.15 Heuréka! Megtaláltam!
17.45 Zorro (am. kalandfilmsor.)
18.15 Térkép
19.00 Híradó
19.35 Mese
19.55 Derrick (német krimisor.)
21.00 Híradó
21.05 Közbeszéd
21.30 Sportaréna
22.10 Térey János
0.10 Sporthírek
0.15 Tűzvonalban (magyar sor.) (ism.)
1.10 Váltó (ism.)
1.20 Beavatás (ism.)
1.30 Kikötő - Friss (ism.)
1.40 A szellem órája - Sziget

TVR 1

7.00 Hírek
7.30 Az első órában
8.00 Disney Klub
8.30 Lépésben
9.00 Élelmiszerbank
9.10 A világ palotái
9.40 A természet nagy eseményei
10.15 Szerelmi bizonyíték (sor.)
11.15 Ahogy elő van írva
12.00 Szerelem a képernyőn túl
12.15 Nappalok és éjszakák
12.50 A legendás Hur Jun doktor (sor.)
14.00 Hírek
14.45 Élelmiszerbank
15.00 Teleshopping
15.30 Krónika
17.00 Különleges állatok
17.30 Pénzhajsz (angol dok. sor.)
18.25 Győzd le az árvizet
18.35 A legendás Hur Jun doktor (sor.)
19.35 Élelmiszerbank
19.40 Sport
20.00 Hírek
21.10 Egy tiszta nő (angol-am. f. dráma, 2008), 3. rész
22.10 A stúdió (amerikai sor.)
23.00 CSI: A helyszínelők (akció sor.)
0.00 Hírek
0.15 Királyi kórház (angol sor.)

VIASAT 3

8.55 Gyilkos sorok **9.55** Veronica Mars **10.55** Vészhelyzet (ismétlés)
11.55 Huckleberry Finn kalandjai (am. kalandfilm)
14.10 Monk (sorozat)
16.05 CSI (ismétlés)
17.00 Alice új élete (fr. sorozat)
18.05 A kifutó
19.05 A narancsvidek (sorozat)
20.00 Doktor House (sorozat)
21.00 Jóbarátok (sor.)
21.30 CSI (sorozat)
22.30 Dexter (sorozat)
23.45 Pánikszoba (am. akcióthriller, 2002)

m1

6.50 Ma Reggel
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sporthírek, időjárás
10.00 Aranymetszés
10.55 Nappali
Közéleti magazin
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Összhang
14.35 Roma Magazin
15.00 Domovina
15.30 Átjáró
16.00 Fejezetek a magyar vasutak történetéből
16.20 MC
- Magyarok Cselekedetei
16.30 Szülőföldem
17.10 MC
- Magyarok Cselekedetei
17.25 Híradó
17.36 Körzeti híradó
17.50 Teadélután
18.50 Mindig zöldebb (auszt. sor.)
19.40 McLeod lányai (auszt. kaland sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sporthírek
21.05 Kékkény
22.05 Az Este
22.35 A királyért és a koronáért (francia filmdráma, 1. rész)
0.15 Pécsi keringő
0.45 Prizma
1.00 Hírek
1.05 Sporthírek
1.45 Ma Reggel (ism.)

TVR 2

7.00 Familie Dr. Kleist (sor.)
7.55 Győzd le az árvizet
8.10 A pilóta felesége (kanadai-amerikai filmdráma) (ism.)
9.45 Lehet, hogy nem tudtad
10.00 Hírek
10.20 Szabad a szembejövő sáv
11.15 Atlasz
11.45 Közbeszéd
11.50 Ismerd meg a románokat
12.00 Hírek
12.45 A farm
13.45 Teleshopping
14.30 eForum
15.00 Együtt Európába
16.00 Familie Dr. Kleist (német sor.)
17.00 Fraser és a farkas (vígjátéksor.)
18.00 Euronews híradó
18.15 Győzd le az árvizet
18.30 Arománok
19.00 Kaland Bt. (kan. kaland sor.)
20.00 Hotel Babylon (angol sorozat)
21.00 Az oroszánok arénája
22.00 Hírek
23.10 Visszajátszások
0.30 Mile High (angol vígj. sor.)
1.25 Ördögi Színjáték
- A Pap, a Várúr és a Boszorkány (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő (live)
12.00 Sport.ro Hírek
14.00 Sport.ro Hírek
14.10 Külön kiadás
15.00 Sport.ro Hírek
16.00 Tennis: BCR Open Románia
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Pontos sportidő
19.05 Információk (live)
21.00 Sport.ro Hírek (live)
22.00 Local Kombar Superstars
23.00 Wrestling SMACK
0.00 Lányok a paradicsomban

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Slovenski Utrinki
10.25 Roma fórum
10.50 Körzeti magazin - Miskolc
11.40 A Kultuszminiszter
12.30 Most a Buda!
13.01 Híróra
13.02 Híradó
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
- Benedek Miklós
14.45 Marionettek
- az Accetella család bábszínháza
15.35 A férfi, aki sasokkal álmodott (olasz kalandf., 1. rész, 2006)
17.25 Bűvölet (olasz sor.)
18.15 Magyar rock
19.10 Átjáró
19.40 Inami
20.00 A tokhal-háború
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 Don Matteo (olasz krimisor.)
22.30 A nyomozónő (olasz drámasorozat)
23.25 Záróra
0.15 McLeod lányai (auszt. kaland sor.)
1.00 Mindig zöldebb (auszt. sor.)
1.45 Mafalda
1.46 Agyó, Bukarest! (német-francia-svájci filmdráma, 2006)

PRO TV

6.00 20 év után (talk show) (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, időjárás-jelentés
9.55 Könyvbemutató
10.00 Merlin 2.

- A varázslóinas (amerikai-kanadai kalandfilm, 2006) (ism.)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek
13.45 Fel az összes vitorlával (ism.)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek
Időjárásjelentés
17.45 Happy Hour
- szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek
20.30 A medál (hongk.-am. vígjáték, 2003)
22.30 Pro Tv hírek
23.00 Odaát (am. akciófilm-sor.)
0.00 A medál (hongkongi-amerikai vígjáték, 2003) (ism.)
1.30 Pro Tv hírek, sport, időjárás (ism.)

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat)
11.15 A kötelék (sorozat)
12.30 Tengernyi szenvedély (sorozat)
13.30 Teleshopping
14.00 Marina (sorozat)
15.30 Viktória (sorozat)
16.30 A kötelék (sorozat)
17.30 Igaz történetek
18.30 Tengernyi szenvedély (sorozat)
19.30 Igaz történetek
20.30 Szerelem és becsület (sorozat)
21.30 Analia másik arca (sorozat)
22.30 Éjszakai történetek
23.30 Hét bűn (sorozat)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli
Ébresztőshow
10.05 Te vagy az életem (argentín sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 ASZTRO Show
14.30 Fél kettő
Magazin a legjobb történetekkel
15.30 Celeb vagyok, ments ki innen!
17.20 A szerelem rabjai (arg. sor.)
18.25 Döglött akták (am. krimisor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 A Széf
Ki viheti el a milliókat? Melyik széf rejt a nyere-ményt?
21.05 Fókusz
- Közszerológiai magazin
21.40 Barátok közt (magyar sor.)
22.20 Dr. Csont (am. krimisor.)
23.20 A rejtély (amerikai-kanadai thriller sorozat)
Utána: RTL-hírek
0.20 Póker After Dark 2009
1.15 Reflektor Sztárgazin
1.30 Váltásdij (krimisor.)

ANTENA 1

6.00 Híradó
8.00 Jó reggelt
- Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle
Mircea Badea-val
11.15 Pucoljunk, fater! (am. akcióf., 1991) (ism.)
13.00 Híradó, Sport
14.00 Babe (am. vígj., 1992)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés
- Simona Gheorghe műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.00 Vad nárcisz
22.15 Nálam az irányítás (reality show)
22.30 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.45 Bűnös show

- Dan Capatos szórakoztató műsora
1.00 Egy rem rendes család (amerikai vígjáték sorozat)
2.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.)
2.45 Titkok a paradicsomban (görög sorozat)
3.45 Közvetlen hozzáférés
- Simona Gheorghe műsora (ism.)

FILM+

8.05 Oltári fiúk (amerikai filmdráma)
10.00 Televíziós vásárlás
13.05 Élet vagy halál (olasz-francia-spanyol western)
15.15 Találkoztunk már? (kan. thriller)
17.00 Re/Produkcio (angol-sp. anyol vígj.)
18.35 A szellemváros rejtélye (amerikai thriller)
20.15 Nagy zúr kis Kinában (amerikai vígjáték)
22.10 Leszámolás Kis-Tokióban (amerikai akciófilm)
23.40 Kommandóházi 2. (amerikai akciófilm)

TV2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Telekvíz
11.20 Teleshop
12.55 Nyakiglove (am. rom. vígj., 2001)
14.25 Kvízió
16.00 Szentek kórháza (ausztrál sorozat)
17.00 Egy tini naplója (német vígj. sor.)
17.25 Elbűvölő szerelem (mexikói sorozat)
18.30 Árva angyal (mexikói sorozat)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Édesnégyes
- A TV2 randi-műsora
21.10 Aktív
21.45 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 NCIS (amerikai krimisor.)
23.20 Gyilkos számok (amerikai krimisor.)
Közben. Kenőrsorolás
0.20 Különleges ügyosztály
- Párizs (francia krimisor.)
1.20 Tények Este
1.50 E20.TV Jósok, látók, médiumok!
2.45 A Kung Fu harcosai (am. akcióf., 2008)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Senki sem tökéletes
8.00 Galileo
8.20 Sport Florentinával
8.30 Teleshopping
9.15 Narancsvidek (am. vígj.)
11.30 Ingtatlan blitz
12.00 Autófórum
12.30 Teleshopping
13.15 Kandikamera
13.30 Teleshopping
14.00 Láthatatlan mama (amerikai vígjáték, 1997)
16.00 A cseresznye a tortán (reality show)
17.00 Lököttek
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 Aki tud az nyer
- versenyszow
20.15 Tisztességtelen ajánlat (am. romantikus dráma, 1993)
22.15 Lököttek (román vígjáték sorozat)
23.00 Furcsa pár 2. (amerikai vígjáték, 1998)
1.00 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.00 Lököttek (román sorozat) (ism.)
3.00 A cseresznye a tortán (reality show) (ism.)

KANAL D

8.00 Ezüstszerelem (sorozat)
10.00 Menyet anyának 5
12.30 Kanal-D Hírek
13.15 Orvosok (sorozat)
14.45 Légy az enyém
17.00 Aliye (török sorozat)
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
19.45 Menyet anyának 5
20.30 Ha ügyes vagy pénzt nyerhetsz
21.30 1001 éjszaka (török sorozat)
23.00 Bökenő (amerikai sci-fi, 2008)
1.00 Nem ezen a földön (amerikai sci-fi, 1995)

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
12.05 Arcok a liftben (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul!
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
16.05 Péntek (ism.)
Mondatadászat
17.05 Célpont (ism.)
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban
Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv (ism.)

DISCOVERY

7.00 Egyszer egy ilyet vezetni!
8.00 Újjáépítők
9.00 Halálos fogás
- Az utolsó nekirugaszkodás
9.30 Hogyan működnek a gépek?
10.00 Piskosz munkák - A grönlandi cápa nyomában
11.00 Végzetes másodpercek
12.00 Amcsi motorok
13.00 A túlélés törvényei
14.00 Állítólag...
- Robbanó bífsttek
15.00 Piskosz munkák
16.00 Hogyan készült?
17.00 Halálos fogás
- Búcsú
18.00 Végzetes másodpercek
19.00 A túlélés törvényei - Alaszakai-hegység
20.00 Állítólag...
- Szökés a börtönből
21.00 Hogyan készült?
21.30 A legnehezebb munkák - Börtönőr
22.30 Csendes szörnyetek
- Öngyilkos merénylők
23.30 A túlélés törvényei
0.30 Éljük túl a katasztrófát - Betörés
1.30 Ross Kemp
2.30 Végzetes másodpercek

HÁLÓZAT

9.30 Heti filmajánló
10.00 Prímatorna
10.30 Teleshop
11.00 Zodiákus
13.00 Teleshop
14.30 Győzzük le a rákot!
15.00 Infománia
15.30 Kaposvári hangulatok
16.00 Zodiákus
18.00 Hírel-Mix magazin
18.30 Helyszín
19.00 Házibuli
Attilával és vendégeivel
20.00 Sztárok a konyhában
20.30 A csodálatos idegen
21.15 Megyejáró
21.35 Hírháló
22.00 Harci kutyák (olasz film)

Szeptember 17., péntek
Az év 38. hete és 260. napja, hátravan 105 nap

Ma Zsófia napja van. A Zsófia görög eredetű női név, jelentése: bölcsesség. Holnap Diána napja van. Vasárnap a Vilhelminák ünnepelnek. Hétfőn a Friderikákat köszöntjük.

Évfordulók
• 1835-ben Charles Darwin megérkezik a Galápagos-szigetekre.
• 1898-ban megalapítják az Erzsébet rendet, valamint a hozzá kapcsolódó érmet.
• 1922-ban elkezdi adását a „Rádió Moszkva”.

Vicc
– Hű, de csinos a Béla felesége!
– Csinosnak csinos, de nem hű!

A hatos lottó nyerőszámai:
5, 47, 41, 13, 12, 6.

Gondolatjel
Visky István rovata

Sok figyelmünk és erőnk megy el arra, hogy mások tetszését elnyerjük. Ezt a legtöbb ember nem megfelelően teszi, ezért is nem sikerül kivívniuk mások tetszését. A tetszés művészetének két egyszerű alapelve van: soha ne beszélj magadról a többieknek és mindig örülj nekik. Aki tetszeni akar másnak, az feltétlenül el kell

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)
Nehezen indul be a mai nap. Később jobb kedve lesz, és remekül érzi magát barátai társaságában.
BIKA (IV. 21.–V. 20.)
Bevételét szeretné növelni, de nem talál olyan módot, ami kelően biztonságos lenne.
IKREK (V. 21.–VI. 21.)
Kerülje a fölösleges költségeket. Környezetében az emberek ingerlékenyek, kerülje el őket.
RÁK (VI. 22.–VII. 22.)
A hét végére elfogyott a türelme. Nyers és goromba. Minden szavára ügveljen, nehogy fájdalmat okozzon szeretteinek.
OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)
Érzelmi életében változások következhetnek be. Ön és szeretője, úgy tűnik, erősen vonzódnak egymáshoz.
SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)
Munkahelyi követelményekkel és a munkatársaihoz való viszonyulás problémáival gyürkőzik.

Recept
Tejszínes gombás-cukkinis farfalle
Hozzávalók: 40 dkg farfalle, 10 dkg bacon, 1 fej hagyma, 25dkg gomba, 1 cukkini, 1 ek. olaj, fél teáskanál szárított oregáno, fél teáskanál szárított bazsalikom, 1 dl tejszín, só.
Elkészítés: A szalonnaszleteket ropogósra sütjük, hozzáadjuk a felaprított hagymát, majd a felszeletelt gombát, cukkinit. Megszórjuk a zöldfűszerekkel, megsózzuk, majd 10 perc alatt puhára pároljuk a zöldségeket. Közben a farfallét forró, sós vízben kifőzzük, szűrjük. A zöldségekhez öntjük a tejszínt, egyet forralunk rajta, majd a tésztával összekeverve kínáljuk.

Ma

Készült:
Magyarországon
az Országos
Meteorológiai
Szolgálatnál

A következő napok időjárása

Szombat

17°C
24°C

Bukarest

Vasárnap

17°C
23°C

Bukarest

A Kárpátok vonulatától nyugatra valószínű többszöri kiadós eső, zápor. Ott hűvös idő várható.

Továbbra is makacsul az ország felett fog húzódni a többfelé esős, hűvös időt okozó frontrendszer.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	22°C	14°C
Brassó	23°C	14°C
Bukarest	24°C	14°C
Csiksztereda	18°C	14°C
Kolozsvár	21°C	13°C
Marosvásárhely	18°C	15°C
Nagyvárad	19°C	14°C
Szatmárnémeti	16°C	14°C
Temesvár	21°C	14°C

Nyugat felől frontrendszer éri el az országot, ezért főként a nyugati és közép-keleti országokban erősebben megérinti a felhőzet. Ezek a területek többfelé várható eső, zápor. Másutt csak kisebb zápor alakulhat ki

I.

Te Laja! Neked mennyi az IQ-d?

II.

Mijazaaa zikjűűű?

III.

Saccperkábé sejtem... Részemről téma lezárva...

Horváth István

***	SZELESRE NYITO	GYAKORI HATARRAG	KONYHAI DISZES SZEKRENY	VONAT-KOZO	TIE... KINAI HEGY	FAJHO JELE	BALVANY	KIFURKESZ, KIKEMLEL	KICSINYITO KEPZO
OLCSO TOMEGARU									
NŐI NÉV						DIANA BECENEVE			
REGIS-TERED		FÖLDBE TEMET				CSELE-KEDET			PÁRABAN DERENG
ATTETSZO ASVANY		10 KRAJ-CAROS			BENEDEK ... MESE-IRO				
***	LAPRA VESETT				SZLOVÁK				
FIATALABB FIVER	TENGER RESZE			BECEZETT OTTO			ESŐ-CSEPPEK!		RÓMAI 500
BORT, ... BÉKES-SEGET!				FÖLDET FORGATO		ZSELES ANYAG		... VILÁGÁT; ÉLVEZI AZ ÉLETET	
GYILKOLAS					DÉLCEG	DARIDÓ KEZDETE!			
BŐSEGESEN, JOJZU-EN ESZIK					MÁLTAI AUTÓJEL				

Consiliul Județean Covasna
Kovászna Megye Tanácsa
Covasna County Council

A Kovászna Megyei Szociális Ellátási és Gyermekvédelmi Vezérigazgatóság

www.protectiasocialacv.ro tanulmányozható.

A versenyvizsgára a Kovászna Megyei Szociális Ellátási és Gyermekvédelmi Vezérigazgatóság székhelyén (Sepsiszentgyörgy, Szabadság tér 4. szám) kerül sor. Jelentkezni 2010. szeptember 17-24. között (13.30-ig) lehet a vezérigazgatóság székhelyén. Bővebb információkat az Igazgatóság humán erőforrás irodáján vagy a 0267-314660 0267-317464-es telefonszámokon nyújtunk.

Vass Mária, vezérigazgató

versenyvizsgát szervez a következő végrehajtói köztisztviségek elfoglalására, meghatározott időtartamra:

1. 1 felügyelői (inspector), I. osztályú, fő szakmai fokozatú közalkalmazotti tisztség, szociális munkás egyetemi oklevél,

2. 5 felügyelői (inspector), I. osztályú, segéd szakmai fokozatú közalkalmazotti tisztség, szociális munkás egyetemi oklevél,

A versenyvizsga feltételei, valamint a könyvészet a Vezérigazgatóság székhelyén és az Igazgatóság honlapján a

Paprika rádió

fülön csíp

95,1 fm

r • a • d • i • o

88 f M

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIO

98.9 FM

ahol talál a szó

HADÓ, HOGY A TITKOS FOLYOSÍTÁS

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:

013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:

Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:

Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:

Agoston Hugó

Főmunkatársak:

Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:

Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Háttér)
Baló Levente (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Szinkóp)

Olvasószerkesztők:

Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók:

Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Horváth István – 0747-517574 (Csiksztereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sikke Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:

Tofán Levente

Grafikus:

Horváth István

Tördelőszerkesztők:

Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:

Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:

Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilággy)

logtanácsos:

Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Róman Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalánnyal (mandat postai) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknek. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:

1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányzám-auditál Hivatal (BRAT) tagja

MÉDIAPARTNEREK

„Selejtezz” az U-Jolidon

Kézilabda

T. J. L.

Péntektől vasárnapig szerepel a női kézilabda-Bajnokok Ligája selejtezőjében a Kolozsvári U-Jolidon és a Debreceni VSC-Korvex. A román bajnoki ezüstérmes U Jolidon a 3. csoportban van, a körmérkőzést a szkopjei Avtokomanda Sport-hallban rendezik meg. A kolozsváriak ma a házigazda HC Metalurggal, holnap az előselejtező-győztes svéd IF Sävethoffal, vasárnap pedig a norvég Byasennel játszanak. A kvartett első helyezettje egészíti ki az A jelű BL-csoportot, amelynek tagja még a címvédő dán Viborg HK, az orosz Dinamo Volgográd és a montenegrói Buducnost T-Mobile Podgorica. A debreceni csapat Lengyelországban szerepel, sorrendben a házigazda SPR Lublin SSA-val, a szerb RK Zajecarral és a dán KIF Vejennel csap össze. A négyes első helyezettje jut fel a BL főtáblájára, ahol a Hypo Niederösterreich, a HC Leipzig és az Itxako Reyno De Navarra lesz az ellenfele a B csoportban. A négy selejtezőcsoport 2-4. helyezettje, azaz 12 csapat az EHF Kupában folytatja, a legjobb a 32 között. A Győri Audi ETO KC már eleve főtáblás a BL-ben, és a RK Krim Mercator Ljubljánával, a HC Podravka Kaproncával, valamint a Zvezda Zvenyigorodot, az Elda Prestigiót, a Patraszt és a VOC Amszterdamot felvonultató selejtezős csoport győztesével találkozik majd a csoportkörben. Főtáblás az Oltchim is, amely a norvég Larvik HK-val és a francia Toulon Saint Cyr Var HB-vel alkotja azt a C csoportot, amelybe a dán Randers HK-t, a német TSV Bayer 04 Leverkusent, az ukrán HC „Spará”-t és a török Maliye Milli Piyangót körmérkőzésének győztese jut még be. ◀

Bosszút állt a CFR

Labdarúgás

Moldován Árpád Zsolt

Példás bosszút állt a kolozsvári CFR1907 labdarúgócsapata a várost ért sértésért a Bajnokok Ligája első csoportmérkőzésén, amikor szerda este közel tízezer néző előtt 2-1 arányban felülmúlta az FC Bazel csapatát. A mérkőzés előtti hangulatot fokozta, hogy a svájci *Blick* című bulvárlap a dél-afrikai nyomorregyedekhez hasonlította a kincses várost, miután kizárólag a Patareți cigánytelepen készített fotósorozattal és tendenciózus ferdítésekkel mutatta be Kolozsvárt.

A fellegvári stadion közönsége kíváncsian várta, hogy a két nappal korábban beiktatott Sorin Cârțu vezetőedző milyen felállással és taktikával küldi pályára legényeit. A mérkőzés elején a vasutasoknak sikerült az ellenfelet és saját szurkolóikat is meglepniük két gyors góllal: előbb a 9. perc-

ben a hat hónappal ezelőtt leszerződött, de Andrea Mandorlini volt tréner által mellőzött Ionuț Rada fejtelt nyolc méterről egy szögletet követően Costanzo kapujába, majd három perccel később Lacina Traoré másolta le csapattársát. A viharos első negyedóra után az oltyán mester visszavonulót fűjt, és teljesen átengedte az irányítást a bázelieknek. A meddő labdabirtoklási főlény (35-65 százalék a bázeliék javára) svájci góiban konkrétizálódott: az első félidő hosszabbításában, ugyancsak egy szögletet követően Stocker szepített. A fordulás után a svájciak többet gurigáztak, de az igazán veszélyes helyzeteket a CFR dolgozta ki ellentámadásból. Győzelmükkel a CFR „feliratkozott” a 3. helyért folyó versenyre a csoportban.

A mérkőzést követő sajtótájékoztatón se Cârțu, se a csapatkapitány Cadú nem hajította el a sulykot hiperoptimista nyilatkozatokkal. „A Bayern és a Róma

sokkal jobb csapatok nálunk, meglepetés lenne, ha pontokat tudnánk tőlük rabolni” – fogalmazott a CFR mestere. A góllal bemutatkozó Rada sokkal biza-
kodóbb, szerinte két hét múlva ismét „bankot robbanthatnak” Rómában (két évvel ezelőtt a CFR 2-1 arányban múlta felül a Farkasokat az Olimpico stadionban – *szerk. megj.*), ezzel pedig jelezhetik továbbjutási szándékukat a nyolcaddöntőkre.

Az E csoport másik mérkőzésén a müncheni Allianz Arenában a tavalyi döntős Bayern 2-0 arányban múlta felül az AS Rómát, és ezzel a gólaránnyal vezeti a csoportot a kolozsvári CFR 1907 előtt. További szerdai eredmények: **F csoport:** Olympique Marseille–Szpartak Moszkva 0-1; MSK Zsolna–Chelsea 1-4. **G csoport:** Real Madrid–Ajax Amsterdam 2-0; AC Milan–AJ Auxerre 2-0. **H csoport:** Sahtar–Partizan Belgrád 1-0; Arsenal London–Braga 6-0. ◀

A svájciak hálóját elsőként Radának sikerült megzörgetnie a kilencedik percben

Fotó: spotphoto.net/Nagy Melinda

Röviden

Liga 2: negyedik forduló

A negyedik forduló mérkőzéseivel folytatódik a pontvadászat a labdarúgó-Liga 2-ben. A Nyugati-csoport rangadóját Aradon vívja az UTA és a maximális pontszámmal álló, eddig még gólt sem kapott Petrolul Ploiești. A további műsor: Bihar FC–Dacia Mioveni, CSM Râmnicu Vâlcea–Aradi ACU, Lupényi Minerul–Nagyszebeni Voința, Szilágysomlyói Silvania–Tordai Arieșul, Gyulafehérvári Unirea–Gaz Metan CFR Craiova, FC Argeș–Dévai Mureșul, Poli Iași–Alro Slatina.

Címvédések asztaliteniszben

A holland válogatott címét megvédve nyerte az ostravai asztalitenisz-Európa-bajnokság női csapatversenyét, miután a szerdai döntőben 3-1-re legyőzte a román együttest. Iulia Necula legyőzte Linda Creemerst, Daniela Dodean viszont kikapott Csie Litől és Csiao Litől is, utóbbi pedig jobbnak bizonyult Elizabeta Samaránál is. A nőkhöz hasonlóan a férfiaknál is címvédés volt, a németek 3-0-ra győztek a fehéroroszok ellen, s ezzel sorozatban negyedszer nyerték meg ezt a számot. Timo Boll pályafutása 11. Eb-aranyát gyűjtötte be, s ezzel az örökrangsorban beírta az eddig egyedül élvó svéd Jan-Ove Waldnert.

Óvott a Ferencváros

A Ferencváros megóvta a szombati Újpest elleni NB I-es labdarúgó bajnoki mérkőzést, amelyet 6-0-ra a lila-fehérek nyertek. Az FTC bírói műhibára hivatkozik óvásában, a zöld-fehérek szerint Solymosi Péter játékezőnek kötelessége lett volna lefűjni a meccset, mivel a találkozó többször is félbeszakadt. A rangadó második félideje a szurkolók által használt petárdák miatt késve kezdődhetett csak meg, majd később a játékezőnek meg is kellett szakítania a játékot, mert a vendég drukkerek beszakították a menekülőkaput.

MLSZ: le a footballhuliganizmussal!

Meg kell szüntetni a szurkolók anonimitását, a rendőrségnek pedig nagyobb szerepet kell adni a kiemelt kockázatú hazai labdarúgó-mérkőzések biztosításában – hangzott el a Magyar Televízió *Ma Reggel* című tegnapi műsorában, ahol Samu István, a Magyar Labdarúgószövetség biztonsági bizottságának elnöke, valamint Borbély Zoltán elnökségi tag beszélt a múlt szombati Újpest–Ferencváros- (6-0) találkozón történt szurkolói rendbontásokról. Samu István elmondta: az MLSZ biztonsági bizottságának keddi ülésén meghatározták, melyek a footballhuliganizmus felszámolásához szükséges lépések. Eszerint be kell vezetni a névre szóló jegyvásárlást, és ellenőrizni is kell tudni, hogy azokkal valóban a jogosult személyek lépnek-e be a stadionokba.

Magyar sikerek

Tóth Krisztina bejutott a 64 közé az ostravai asztalitenisz-Európa-bajnokság csütörtöki versenynapján, ugyanakkor Lovas Petra vereséget szenvedett egy görög játékos-tól. A Lovas Petra, Pergel Szandra kettős sima győzelemmel kezdett a női párosok között.

Hárman már biztos érmesek

A magyar Némedi-Varga Csilla, Kovács Mária és Nagy Tímea bejutott az elődöntőbe, így már biztos érmes a Barbadoson zajló női ökölvívó-világajnokságon. Az 54 kg-os súlycsoportban szereplő Némedi-Varga nagy csatában, 17-15-re verte a görög Evgenia Mikaeliant, a 75 kg-ban bokszo-
ló, az egy súlycsoporttal feljebb világ- és Európa-bajnok Kovács Mária egyértelmű fölényrel, 19-7-re nyert a holland Nouchka Fontijn ellen, és hasonlóan magabiztosan, 12-6-re verte Nagy a 81 kg-os kategóriában a lengyel a lengyel Lidia Fidurát.

Nagyüzem a Davis Kupában

Tenisz

Turós-Jakab László

Péntektől vasárnapig nagyüzem lesz a Davis Kupában. Románia csapata a Világcsoporthoz maradásért kiírt nyolc play off találkozó egyikén érdekelt, ellenfele Ecuador.

A két csapat 2003-ban már találkozott egymással, Quitóban is a Világcsoporthoz maradás volt a tét. Bár Nicolas Lapentti mindkét egyest megnyerte Răzvan Sabău és Victor Hănescu ellenében, a döntés az utolsó egyesre maradt, amelyben Sabău ötszettes csatában győzte le Giovanni Lapenttit.

Az akkori gárdából csak a két Lapentti, a most 34 éves Nicolas és a hét évvel fiatalabb Giovanni maradt, a csapatot a 22 éves Ivan Endara és a 18 esztendőes Emilio Gomez egészíti ki. Raul Viver kapitány sokat vár a találkozótól, s revánsot a quitói vereségért, hiszen hét évvel ezelőtt is ő irányította a dél-amerikaiakat.

Pavel legjobbjai

Andrei Pavel szövetségi kapitánynak a legjobbak állnak rendelkezésére, Victor Hănescu (29

éves, 54. a világrangsorban), Victor Crivoi (28 éves, 171.), Horia Tecău (25 éves, 21. a párosok világrangsorában) és Adrian Ungur (25 éves, 127.)

A mérkőzésnek a Nemzeti Teniszcentrum ad otthont, tegnap pedig már a párosítást is kisorsolták. Eszerint ma Hănescu Endaraval, Ungur pedig Giovanni Lapenttivel játszik, holnap pedig valószínűleg Hănescu és Tecău találkozik a két Lapentti alkotta ecuadori párossal. Vasárnap Victor Hănescu–Giovanni Lapentti- és Adrian Ungur–Ivan Endara-mérkőzéseket terveznek.

A mai nyitónapi napszéken a szervezők meglepetéssel kedveskednek a nézőknek, a román himnuszot ugyanis Irina Iordăchescu szoprán adja elő, az ecuadorit pedig az ottani Barikada együttes.

A hét végén további hét helyszínen játszanak az elitben maradásért: Tel-Avivban Izrael–Ausztria, Bogotában Kolumbia–Egyesült Államok, Stuttgartban Németország–Dél-Afrikai Köztársaság, Lidköpingben Svédország–Olaszország, Chennaiában India–Brazília, North Cairnsben Ausztrália–Belgium, Asztnában pedig Kazahasztán–Svájc találkozókat rendeznek, utóbbi mér-

kőzésen nem vesz részt a svájci Roger Federer.

A Kolumbia elleni lesz az amerikai Patrick McEnroe utolsó Davis Kupa-mérkőzése szövetségi kapitányi minőségben. A 44 esztendőszakember 10 évi szolgálat után mondott le, miután ebben az időszakban az amerikai válogatott az ő vezérletével nyerte meg 2007-ben a Salátástálat.

Elődöntők a Világcsoporthoz

A Világcsoporthoz az elődöntőket rendezik meg. A lyoni Palais des Sports de Gerland-ben a franciák az argentinokat fogadják. Guy Forget Gaël Monfilisnak, Michael Llodrának, Richard Gasquet-nak és Gilles Simonnak szavazott bizalmat, míg a másik oldalon Tito Vazquez Juan Monacóra, David Nalbandianra, Eduardo Schwankra és Horacio Zeballosra számít. A Belgrád Arenában Szerbia, azaz Novak Djokovic, Viktor Troicki, Janko Tipsarevic és Nenad Zimonjic a csehekkel meccsel. Utóbbiak szövetségi kapitánya Jaroslav Navratil, akinek Tomas Berdych, Radek Stepanek, Jan Hajek és Ivo Minar áll a rendelkezésére. ◀

Rangadó Debrecenben

Labdarúgás

T. J. L.

Négy napra „szórták el” a magyar labdarúgó-Soproni Liga 7. fordulójának mérkőzéseit, már tegnapi lapzártánk után játszottak, az MTK Budapest a Vasast fogadta. Ma a listavezető Kaposvári Rákóczi a Paksot fogadja, a Zalaegerszegi TE pedig a Videotont. Utóbbi találkozóról a *Duna TV* számol be élőben, 19 órai kezdettel. A négy mérkőzést sorozatban megnyerő, jelenleg második Budapest Honvéd a nyeretlen és sereghajtó Szombathelyi Haladás-hoz látogat, míg a Ferencváros hazai pályán az újonc és szintén nyeretlen Siófok ellen próbálja kiengesztelni szurkolóit a kínos újpésti fiaskóért. Szintén szombaton Szolnoki MÁV–Győri ETO FC- és Lombard Pápa–Kecskeméti TE-találkozókat rendeznek. A nagy érdeklődéssel várt rangadót vasárnap rendezik, amikor az Újpest a címvédő Debrecenhez látogat. A vendégek minden bizonnal feldobott állapotban várják a találkozót, miután az előző hétvégén hengereltek az ősi rivális Ferencváros ellen. ◀

Tájak, korok, (mű)emlékek

Csортán Ferenc építészettörténész szerint a jó kommunikáció kíváncsi és tiszteletteljes közeledést feltételez

Kolozsvári származású, hosszabb bukaresti tartózkodás után Marosvásárhelyen letelepedett beszélgetőtársunk úgy fogalmaz: otthon van a világban mindenütt, a természetben, az emberek között, falun és városon egyaránt, mert azt tartja, ha a környezet nem változtatható meg, az embernek kell megváltoznia ahhoz, hogy jól érezze magát. Mikes Kelemennel is rokon léleknek érzi magát, hiszen olténiai és dobudzsai „száműzetésében” nem a saját nehéz helyzetén szomorkodott, hanem inkább felfedezte magának azt a világot, amelybe akaratan kívül került.

Antal Erika

► **Hogyan lesz valakiből műemlékvédelmi szakember, mit kell ehhez tudnia?**

– Európának ezen a részén műemlékvédő szakemberré válik elsősorban az, aki nagyon szeretne ezzel foglalkozni. Az én korosztályomban még nem képeztek ilyen szakembereket, igaz, most sem egyből lesz valakiből ez. Most is más oklevéllel rendelkezők úgynevezett posztgraduális tanulmányok során válhatnak kompetens műemlékvédő szakemberré. Tehát sokan vagyunk mérnökök, sokan még azok sem, és van, aki a műemlékek ügye iránti szeretetből lép erre a pályára, vagy olyan is, akit a véletlen sodor ide. Az ideális műemlékvédő szakember ért az épület anyagához, szerkezetéhez, funkcionális lehetőségeihez, de történelmet is tud, azét a közösséget, amely annak idején az épületet igényelte és létrehozta, használta, netán mindmáig használja, de kell tudjon általános építészettörténetet, művészettörténetet, hogy megállapíthassa, egy épület barokk, gótikus vagy klaszszicista, ismerje azt, hogy melyik korokban a társadalom milyen szinten állt, a tudása, anyaghasználata szempontjából és így tovább. Mindezt nekem nem oktatták, dilettánsok útján, amatőrként tanultam meg, szedtem össze életem során.

► **Miközben tudatosság is volt a dolgok alakulásában...**

– Kamaszkorban dőlnek el az ilyen választások, és már végzős gimnazista koromban sejtettem, hogy nekem ezzel kellene foglalkoznom. Persze, már akkor volt Romániában mind művészet-történész-, mind építészképzés, de mindkettő egyetlen

egyetemen, Bukarestben, és annyira exkluzívak voltak emiatt, hogy ilyen vidéki plebejus igen kis eséllyel juthatott be oda. Felismerve, hogy az életem kényszerpálya lesz, fegyelmeztem és eléggé kínlódom elvégeztem a kolozsvári műszaki egyetemen az építőmérnöki szakot, és éveken át ipari építőtelepeken dolgoztam. Az én sorsom más kollegáékétól annyiban különbözött, hogy nem Erdélyben, hanem a Regátban kellett a mérnöki pályára lépnem, aminek megvoltak a maga nehézségei és persze a hasznai. Rossz évtáratba estem, amikor végeztem, a '70-es évek elején, viszonylag nagyszámú regáti, főleg olténiai munkahely került a kolozsvári műegyetemhez, és Târgu Jiu-ba kerültem, ott három évet lehúztam. Ez a három év persze, hogy felejtethetetlen, mert fiatal voltam, sikerült helytállnom és súlyos negatív következmények nélkül megéltem ezt.

► **Az ottaniak milyenek voltak? A barátok, a kollégák?**

– Kétfélék voltak: a barátok és kollégák, akik nagyrészt hozzám hasonló módon máshonnan kerültek oda, illetve további csoportosítási szempont szerint: erdélyiek és regátiak. A helyiekkel nem volt semmi baj, kézenfekvő összehasonlítani, hogy az erdélyiek ilyenek, az oltyánok olyanok. Ezek sztereotípiák, nagyjából érvényesek is, a lényeg az, hogy nagyon melegszívű, jó emberek voltak. A kollégák, máshonnan odahelyezettek, hozzám hasonlóan fiatalok voltak, és osztoztunk mindannyian az élet felfedezésének kalandjaiban, tehát hozzájuk is baráti érzelmek kötnek, nagyrítján találkozunk, telefonon beszélünk, termé-

szetesen hazamentek a legtöbben a szülőhelyükre. További nagyon érdekes szempont az, hogy az erdélyi civilizáció más múltra tekint vissza, mint a moldvai-havasalföldi, és ennek részesei, örökösei vagyunk, az erdélyiek mindannyian, magyarok, románok, szászok, és ha Erdélyben élve mi érzékeljük a feszültségeket, ott nagy élmény volt felismerni, hogy amazokkal szemben egy anyagból vagyunk gyúrva, és ott nagyon erős szolidaritások, testvéri kapcsolatok kötődtek, szintén erdélyi, de román fiúkkal, lányokkal, akikkel oda lekerültünk.

► **Tehát otthonosan érezte magát. Ennek mi a magyarázata, a titka?**

– Egyfelől bizonyára a családban kapott neveltetés, ahol persze, hogy minket az örökölt identitásunkban megerősítettek, de mégis nem kimondottan, mert erre nem volt alkalom, hogy a számba rágják a szüleink, mégis valószínűleg olyan légkörben nevelődtünk, hogy a Kárpátokon túlra kerülve, az idegen kulturális környezetben nem a különbségekre figyeltem, hanem arra, ami emberileg mindenkinben közös. Ugyanazon erkölcsi értékek érvényesek mindenütt, és hát mindenütt van kultúra, számomra nagyon izgalmas volt a Regátnak és azon belül Olténianak a hagyományos kultúrája, a népi kultúra, a népzene. Ez egy archaikus, kevésbé urbanizálódott világ volt, éppen ezért sokkal tisztábban maradt meg ott sok kulturális jelenség. Úgyhogy eleve nyitottan kommunikáltam azokkal az emberekkel, akiknek pedig nem volt külön viselkedési kódja a máshonnan jöttek számára. Ha kívülről jön valaki, és a kód szerint helytáll, tisztességes, jó cimbor, satöbbi, akkor

A szerző felvétele

ugyanúgy befogadják, mint saját osztálytársukat vagy unokatestvérüket. És ez az erdélyi magyarnak meglepő, olyannyira, hogy volt, aki ettől annyira elvesztette a fejét, hogy hagyta magát beszippantani, beolvadni, ami emberileg végülis érthető.

► **Mert nagy az esélye annak, hogy bekövetkezik?**

– Ez technika kérdése is. Saját beilleszkedési technikám alakult ki, nem tudatosan, de egy-két év után felismertem, hiszen néhány év során egész más országrészekre is eljutottam. A gyakornoki éveimet Gorj megyében töltöttem, utána fél év katonaság következett, majd Dobrudzsába kerültem, ahol szinte két évet töltöttem. Aztán ismét Olténia, de már a műemlékvédelem keretében, egy másik régiójában. Utána elkezdtem egy vízierőmű építőtelepére, tehát volt egy kis intermezzo a Bihari havasokban, de azután jött a rend-

szerváltás, és ismét Bukarestbe kerültem, a kulturális minisztériumba. Tehát kiderült: ahhoz, hogy az ember ne veszítse el a fejét és az identitását, jó úgy hozzáállni a dolgokhoz, ahogyan végül is nálam ez kialakult, fontos, hogy legyen egy lakás, ahová bezárkózhatok, ott meglegyenek a könyveim és a zenéim. Ez a kettő nagyon fontos. Az első években megadatott az, ami később már nem, mert most már előnt az olvasnivaló, de akkoriban program szerint olvastam, például minden elérhető Illyés Gyulát, minden elérhető Vörösmartyt, néhány éven át futotta az időmből. Ahogy megérkeztem valahová, nem tétováztam, hamar végigjártam a múzeumokat, a műemlékeiket, és pár hónap után jobban ismertem a régiót, mint ők maguk. Sohasem voltak identitászavaraim, és mindig magától értetődő volt, hogy én itt tulajdonképpen száműzetésben vagyok,

mint Mikes. Ő akár lehetett volna minta is, de annyira nem ismertem akkor, utólag jöttem rá, hogy tulajdonképpen ugyanazon gondolkodásmód működött bennem is, mert ő, ha már Rodostóban kellett élnie, nem sopánkodott, hanem körülnézett, hogy hogyan is élnek azok az örmények, törökök, görögök. Minden jó kommunikációnak az a titka, hogy kíváncsian és tisztelettel közeledjünk egymáshoz.

► **Ön kolozsvári, mégis Vásárhelyen beszélgetünk.**

– A magyarázat az, hogy általában nem az történik, amit az ember tervez. Persze, fontos, hogy mit akarsz és mit szeretnél, végül is a végső cél, hogy jól érezd magad és ne szenvedéssel teljen az életed. Ha rosszul érezd magad, akkor vagy a körülményeken változtass vagy magadon.

Folytatása a 2. oldalon

Csортán Ferenc (1947, Kolozsvár)

Építészettörténész, műemlékvédelmi szakember. 1971-ben diplomázik a Kolozsvári Műszaki Egyetemen, ezt követően mérnökgyakornok Tg. Jiuban (1971–74), a Műemlékvédelmi Hivatal (1975–78), majd a krajovai Electroputere gyár beruházási osztályának munkatársa (1978–87), műszaki ellenőr a Dregan-völgyi vízierőmű építőtelepén (1987–90). A rendszerváltás után 1990–95 között a Mű-

velődésügyi Minisztérium Kisebbségi Igazgatóságának tanácsosa, majd igazgatója. Jelenleg a Maros megyei Művelődés-, Vallásügyi és Nemzeti Örökségvédelmi Igazgatóság műemlékvédelmi tanácsosa. Kutatási területe a közép-európai nemzeti kisebbségek művelődéstörténete, szociológiája, amelyhez kapcsolódóan számos írása jelent és jelenik meg hazai és külföldi lapokban, szakfolyóiratokban.

Mozivászon

A kevesebb több lett volna

Farkas István

Tipikus B-kategóriás film, amely rengeteg vérfollyással próbálja elmosni szerkezeti hiányosságait – így foglalhatnánk össze a nyár legjobban várt történelmi filmjét, Neil Marshall Centurionját (magyar címe: A kilencedik légió), amely néhol a Gladiátorra hasonlít, néhol a hidegháborús Spartacus-feldolgozásokra, néhol meg Jackie Chan akrobatikus harcművészet-mutatványait imitálja – sajnos, azok humora nélkül. Pedig nagyon ígéretes témához nyúlt.

A Krisztus utáni második évszázad Britanniájában járunk, a Római Birodalom határszéli erődítményében. Quintus a barbár pikt rajtaütés egyetlen túlélőjeként csatlakozik Virilus legendás kilencedik légiójához, amely

északnak tart, hogy kiűzze a pikteket. A légiót szinte teljesen lemészárolják, Virilus fogságba esik, Quintus pedig a kiszabadítására indul. Sikertelen „gerillaakciója” azonban nem odüsszeuszi bolyongás, hanem amolyan Bear Grylls-féle túlélőtúra.

Felületessége, kosztümös-film-jellege nemcsak a témafeldolgozásban, hanem a szereplők szintjén is hangsúlyos. Nincsenek igazi jellemek, mindenkit csak epizodikus cselekvésekből ismerünk meg. Az események menete szétforgácsolt: indokolatlan „tábortűz”-jelenetek, illetve erőtlén harci képek szakítják meg a főhős üldözését, és a meg-megtörő lendületbe még a szép tájak vagy érdekes jelmezek sem tudnak igazi érzelmekeket vinni. A film pozitívuma, hogy rávilágít a hódító

Fotó: outnowch

Bár ígéretes témát vállalt fel, a Centurion „támadása” felemásra sikeredett

rómaiak erkölcsstelen magatartására, ellenben nem mutatja be a hazájukért harcoló bennszülötteket. További baj, hogy a harcos, ám a

mindenkori amerikai hazafi ország- és világmegmentő cselekedeteit majdnem hűen kopírozó centurió arcélt lekerekíti a bugyután bele-

szótt szerelmi szál. A varázslónővel való véletlen találkozás, a Quentin Tarantino *Inglorious Basterds*-ére kacsintgató padló alá rejtőzködés, a túl hirtelen, illetve nagyon lassan történő sebgyógyulások kellemetlen utóízű, már-már parodisztikus plágiumkollekcióvá tesszik ezt a filmet.

A büszke római légiósruhát mindenféle állapotundákra lecserélő „deszant-alakulat” létszámának csökkenésével egyenes arányban pusztul ki a nézből a további események iránti kíváncsiság is. A Hollywood-típusú rendezés sablonjainak megfelelően mézesmázos szerelembe torkolló produkciónak egyetlen erőssége a centurió és kis csoportja siketelensége – az, hogy nem sikerül kiszabadítaniuk tábornokukat –, meg a végén a ró-

mai helytartó KGB-s tisztviselőket is meghazudtoló ravaszsága. Agricola főkományzó ugyanis egy teljes légiót el akar tüntetni a könyvelésből, és csak nevetni tudunk azon, hogy hazafiasassággal próbálja motiválni gyalázatos „csúsztatását” (attól fél, hogy a piktek sikerén felbuzdulva más népek is fellázadhatnak).

Neil Marshall fércmunkáját, sajnos, sem a helyenként látványos küzdőjelenetek, sem pedig a cselekmény egyikét erőtlén fordulata nem avatják emlékezetes filmmé. Arany János szavai jutottak eszembe a film vége felé: „Nincs többé Caledonián / Nép, kit te felgyújtás énekeddel.” Azt hiszem, Marshall következő filmjének sem lesz sok nézője, akinek lelkében tüzet gyújthatna a mozigép fénycsóvjával.

Szabó Róbert Csaba

Három regény a Bűnről

Cormac McCarthy neve talán ismeretlenül csenghet a fülünkben, de ha, mondjuk, úgy emlegetjük, mint a Coen-fivérek rendezte, Oscar-díjakkal jutalmazott Nem vénnek való vidék íróját, rögtön ismerősnek tetszhet. McCarthy valóban olyan író, akit a magyar nyelvterületen a könyvéből készült filmek ismertettek meg az olvasóval. Olyannyira, hogy a Magvető által 2008-ban kiadott Nem vénnek való vidék könyv borítóján Chigurh, a regény Javier Bardem alakította sorozatgyilkosa néz farkasszemet az olvasóval. A mexikói határvidéki játszódó történet véressége sem lehet ismeretlen a híradót nézők számára, hiszen a mexikói drokartellek körében dúló leszámolások manapság is a vezető hírek között futnak. A Nem vénnek való vidék a világ eláttasodását mondja el az öregseriff tolmácsolásában. Az elbeszélő megretten az eddig sosem tapasztalt kegyetlenkedésektől, hidegvérrel elkövetett gyilkosságoktól, a fair play eltűnésétől. A regény egyfajta leépítése a vadnyugati utánérzéseknek, de tükröt mutat a lényegében az erőszak dicséretét megvalósító alkotásoknak is, mindannak a szennynek, amelyek hősiességeképzetekbe csomagolva, de a vér jegyében kínálnak kikapcsolódást.

A Cormac McCarthy által képviselt beszédmód, az a fajta kegyetlen realizmus, amely egyszerre cinizmussal és mély empátiával kezeli az eseményeket, lényegében nem honosodott meg a magyar prózairói hagyományban, vagy csak nyomaiban található meg. A könyveiben leírt kegyetlenkedéseket

sikeresen szembevisíti az „amerikai álom” képzetével; könyveit a ponyvától az emberi lélek érzékeny, szinte észrevétlen, az események sodrából zavart megrajzolása menti meg.

A Véres délkörök, avagy vörös alkony a nyugati égen című, magyarul szintén a Magvetőnél napvilágot látott regény megírásakor McCarthy még mélyebbre ásott a western idealizált világának kritikájához. Története Amerika hőskorába repít vissza minket, a területszerző harcok végéhez, amikor szabadcsapatok ölik halomra az indiánokat skalpok után vadászva, kedvükre fosztogatva, ok nélkül gyilkolva.

McCarthy nem használ központozási jeleket, a veszők teljességgel hiányoznak szövegéből. Ez egyfajta ráhangolódást igényel, olvasáskor belső hangsúly-elhelyezésekre kényszerít, mondhatni, olvasóra, egyénre szabja műveit, mintegy sugallva, hogy

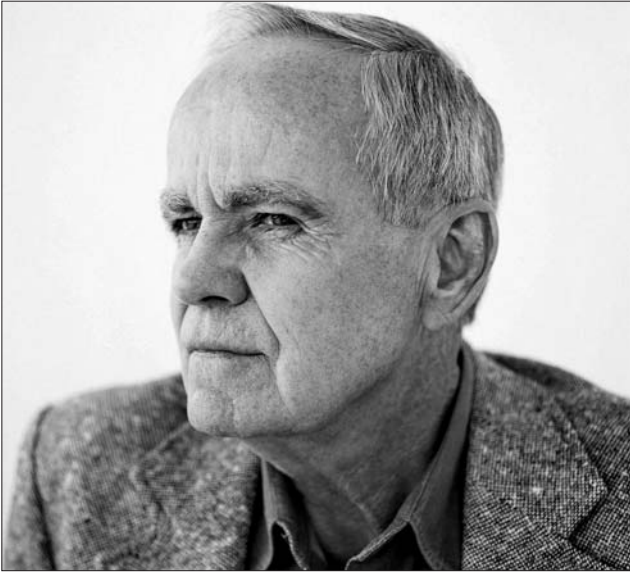
minden olvasó más, és minden olvasó más és más világot teremt meg a mű befogadásakor. A Véres délkörök kiskorú főszereplője egy, a mexikói határvidékre induló szabadcsapat tagja lesz, és egyben szinte egyedüli túlélője a rézbőrűek kegyetlen és véres támadásának, hogy aztán egy újabb skalpvadász társaság fogadja sorai közé. McCarthy főhőse nem feltétlenül romlott, nem feltétlenül gonosz. Élethelyzetek diktálta lépései határozzák meg cselekedeteinek minőségét, és lényegében mindvégig a megtisztulást keresi, ami természetesen elmarad, hiszen feloldozást senki sem kaphat annyi elkövetett aljasság után. De McCarthy művében nincsenek is jók, legföljebb ártatlanok, azonban az ártatlanság is csak akkor bizonyul ártatlanságnak, amikor valaki ok nélkül hal meg, pusztán azért, mert épp arra vitte útja.

Míg a Nem vénnek való vidék és a Véres délkörök a

nyugati világ mítoszait rombolja le, addig Az út című, magyarul legfrissebben megjelent regénye az egész fennálló világról való etikai és morális tudásunkat és az erre épülő egyéni felelősségtudatot kérdőjelezi meg. Furcsamód nem rombolja le. Vagy csak részben. Ugyanis a történet viszonylagos happy end-del zárul. Az út tehát nem véletlenül működött bibliai utalásokat, például az apa-fiú viszonyban, ahol lényegében Ábrahám és Izsák története ismétlődik. Az a vívódás, hogy az apa feláldozza-e a gyereket Isten kérésére. McCarthy-nál viszont hiányzik az Isten, vagy nagyon bizonytalan a léte, a kérést pedig az elpusztult világ törvényei helyettesítik. A kényszer vívódásba csap. A posztapokaliptikus regényből film is készült, és míg a Coen-fivérek filmje szabadabban, addig Az út rendezője (John Hillcoat) a lehető legpontosabban vitte vászonra a könyvet. Mindannyian zseniálisan.

A Magvető kiadó, bár jó részt, valószínűleg üzleti megfontolásból, főleg a filmes adaptációkat követi a McCarthy-életmű magyarra ültetésében és megjelentetésében, úgy gondolom, mindenképpen fontos állomását jelöli ki annak a beszédmódnak, amely a pokol tornácára alászállva állít valamit a Bűnről.

Cormac McCarthy:
Nem vénnek való vidék (fordította: Bart István. Magvető Kiadó, Budapest, 2008.); Véres délkörök (ford.: Bart István. Magvető, Budapest, 2009.); Az út (ford.: Totth Benedek. Magvető, Budapest, 2010.)

Fotó: crunkish.com

Cormac McCarthy realizmusa egyszerre cinizmussal és mély empátiával kezeli az eseményeket

Tájak, korok...

Folytatás az 1. oldalról

– Kézenfekvő volt, hogy Kolozsvárról elindulva valaha Kolozsvárra érkezzem vissza, de akkor amikor családi okokból hirtelen sürgőssé vált eljönni Bukarestből, Maros megyébe jöttünk, a feleségemnek Szovátán ajánlottak fel állást, elfogadtuk, ott lakást vásároltunk, én Vásárhelyen találtam állást, ingáztam naponta, majd egy év után a feleségemnek új állást találtunk Marosvásárhelyen. Nem nehezebb Vásárhelyre sem begyökerezni és beilleszkedni, mint más-hová, nagyon érdekes kihívás, nem volt ismeretlen a számomra, de azért kiderült, hogy igen kevésbé ismertem és értettem, tehát ötödik-hatodik éve tanulom a várost, egyes dolgok vonzanak, mások taszítanak, a mérleg pozitív. Jól érzem magam a bőrömben és ebben a világban, amely, hála Istennek, kinyílt, és a kerítésen túl Bécs van és Strasbourg van. Otthon vagyok a világban mindenütt, a természetben, mert szeretem a fákat, a virágokat, a bogarakat, a csillagokat a fejünk felett, és ugyanennyire otthon érzem magam az emberek között is, a falvak, városok, utak és épületek világában, amelyek mind emberek épületei, emberek igényelték és építették, laktak benne, és persze, hogy megállapítom, hogy ezt az épületet nem szeretik a mostani birtokosai, vagy a másinak szerencséje volt, mert jó helyre született, figyel a tulajdonára.

► Szinkrontolmácsként is ismert, sok helyre hívják.

– A rendszerváltás után kiderült, hogy kellőképpen fel vagyok készülve a szinkrontolmácsolásra. Botcsi-

nálta szinkrontolmácsként kezdtem, olyan helyzetbe jutottam, hogy magyarországi kortárs művészek kiállításának szervezésekor engem bíztak meg, hogy segítsek, legyenek tolmácsuk, idegenvezetőjük, a kiállítás megnyitón is fordítottam, és nagyon jól végeztem ezt, azután egyre több ilyen alkalom volt. Mind többször derült ki, hogy képes vagyok erre; az elején lámpalázzal, most már nagy rutinnal csinálom, angoltól is, és néha, témától függően, még franciából is. Bátoran kell csinálni, gyakorlat kell hozzá, a felismeréshez is, hogy mire kell a hangsúlyt fektetni, mert csak akkor lehet fordítani valamit, ha értem, amiről szó van. Nem elég egy általános szókincs, ha annak a szakmának nem ismerem a fogalmait. Szerencsénkre a rendezvények zöménél elegendő egy olyan szókincs, mint egy jó napilapban megjelenő cikkben arról a témáról. Például amilyenek a Szinképben vannak a mai csillagászat vívmányairól, klónozásról, erről-arról, világos, hogy a műveltebb olvasó számára. Tehát ezen a szinten, mondhatni, bármilyen témáról tudunk fordítani, ritka az, amikor a monetáris politika vagy az AIDS-kezelés a téma, ehhez valóban már olyan ember kellene, akinek ez a szakmája. A szinkrontolmácskodást szeretem, mert tudom, hogy hasznos, mert sikerélményt nyújt és egy kicsi pénzt is hoz a házhoz. Ezen kívül információt kapok, nagyon gyakran olyanok a témák, amelyek aktuálisak, és nem árt, ha egy kicsit megfigydek magam azokban az ismeretekben. Pláne most, hogy korosodom, kell használnom az agyamat, és ez agytorna is.

Kísértő Kádár-korszak

A mának üzen a kádári évforduló

Aczél Endre

NÉPSZABADSÁG

Negyedszázaddal ezelőtt az életszínvonal romlása miatt aggódó, önnön pályagörbéjének lefelé mutató ívét elviselni nem képes Kádár János lenyomta az MSZMP utolsó kongresszusának torkán az „ikerstratégiát”. Egy-szerre állítjuk helyre a pénzügyi egyensúlyt és „dinamizáljuk” a gazdaságot – erről szólt a mese.

Kádár új növekedési pályáról álmodott, ám, mint tudjuk, egyszerre takarékoskodni (azaz a nemzetgazdaságból pénzt kivonni) és jólétet fokozni? noman szólva is bajos. Sőt lehetetlen. Tudjuk továbbá, hogy a kádári vállalkozásnak mi lett a vége. Gyötrelmes eladósodás. Az akkori történetekben az volt a rettenetes, hogy minden közgazdász tudta (egyesek mondták is), hogy az a bizonyos 1985-ös kongresszus egymásnak szögesen ellentmondó, tehát megvalósíthatatlan célokat tűzött ki. Egyáltalán nem volt igaz, hogy a kongresszust megelőző év „jó eredményeire” növekedést lehet alapozni. Marjai József miniszterelnök-helyettes volt az egyetlen, aki a nyilvánosság előtt ezt (igaz, a Nagy Tanácskozás után) kereken ki is mondta. Még vége se volt az évnék, a tervhivatal és a PM nyomban lefelé kezdte kerekíteni az öt éves terv számait – nem pedig fölfelé, ahogyan az a kongresszusi határozatból következett volna. Mindezt természetesen a történelmi párhuzam kedvéért mondom el, ámde azzal a kiegészítéssel, hogy annak idején a mainál jóval kedvezőbb feltételek mellett tudtunk hiteleket fölvenni, s nemhogy háborúban álltunk volna a Nemzetközi Valutaalappal (IMF), hanem ráálltunk annak a „járszalagjára”. Mellesleg ők is tele voltak jóindulattal irántunk, mert Magyarország volt az IMF és a Világbank első kommunista tagországa, afféle nyájtól elköborló valaki, akinek az adatain keresztül belenézhetek a KGST titokban tartott dolgaiba is. Az IMF mögöttünk állt, ezért tudtunk a pénzpiacokról is konzorciális (szabadon felhasználható) fináncHITELEKET tömegével fölvenni. Olykor még segélyszámba menő pénzeket is kaptunk – Grósz például az NSZK-tól. Ma nincs ilyen mázlink. De mindettől persze az akkori hitelszerződések szerződések maradtak, fizetnünk kellett, s miközben a politikai vezetők azt mondták, hogy a hitelek a gazdaság exporttermelő képességének fokozását szolgálják, hazudtak, mert az új hitelek arra kellettek, hogy a régiókat törleszteni tudjuk. A

lyukakat pedig Kádár és az utódok kormányai kénytelenek voltak állandó áremelésekkel betömni. Huszonöt év alatt tagadhatatlanul fordult a világ, de azért bizonyos „tankönyvi” igazságok érintetlenek maradtak. Ezt figyelembe ajánlom a mai kormánynak. Amiképp azt is, hogy ha annak idején nem számított, mit mond egy kommunista vezető (ami számított, az az amerikai jegybank elnökének egy-egy, ritkaságszámba menő megnyilvánulása volt, mely nyomban módosítani volt képes az árfolyamokat), ma már a teljesen integrált piacok érzékenysége olyan fokú, hogy akár egy vigyázatlan vagy érthetetlenül dacos mondat is nemzetgazdasági fokozatú károkat tud okozni (vö. hitelkockázati felár, kamatfelár). Huszonöt éve Magyarország kiszolgáltatott volt, de még ebben a minőségében is szeretnék. Ma is kiszolgáltatott (pénzpolitikailag egyáltalán nem szuverén, bármit mondjon is Orbán), de nem szeretik. Ez az érzület, minthogy a kommunizmus bukása után valamenynyien egyneműek lettünk, kiveszett.

Alkalmasságra ítéle

Pócs Balázs

NÉPSZABADSÁG

Alkalmas-e az EU-elnökség betöltésére egy tagország, amelyet csak ügyvivő kormány irányít? Vagy olyan tagállam, ahol az elnökség idejére esik a kormányváltás? A) Dehogyan alkalmas. B) Miért ne lenne alkalmas?

Mielőtt valaki az A) választ karikázná be, gondoljon arra, hogy a jelenleg az unió kormányrúdjánál álló Belgiumban már három hónapja képtelenek kormányt alakítani. Vagy ott van Csehország, ahol a tavalyi (ráadásul számára legelső) soros elnökséget kiadós kormányváltás, „színesítette”. Ám az Európai Unió önjáró gépezet: csak megy, megy előre. Belgium profi tagállam, több elnökséggel a háta mögött, az egymással hazai pályán acsarkodó politikusok ismerik a dörgést. S noha a cseh kapcsolán nem elsősorban a profi jelzőt emlegették brüsszeli körökben, az uniós gépezet akkor sem állt le, legfeljebb Klaus elnök euroszeptikus beszólásai keltettek némi megütközést. Elég különös vélekedés mindezek fényében, hogy Magyarországot a szomszédságpolitika, a gazdaságpolitika és/vagy a médiapolitika miatt alkalmatlannak tartanak arra, hogy 2011 első felében átvegye a stafétát. Még inkább meglepő, hogy ezt a brüsszeli viszonyokat ugyancsak jól ismerő, baloldali európai parlamenti képviselők állítják.

(Bár tegyük hozzá, a cseh EU-elnökség előtt is felröptek találgatások arról: jobb lenne, ha Prága valaki másnak engedné át a feladatot.) Merthogy Brüsszel – pontosabban az uniós intézmények – sajátos minivilágot alkotnak, amelyben a tagállamok belső helyzetéről hivatalosan rendszerint nem gondolnak semmit. Amikor évekkal ezelőtt Brüsszelben voltam tudósító, lépten-nyomon azzal hívtak fel: kérdezd meg, mit gondolnak erről meg arról a magyarországi döntésről/eseményről az EU-ban! Hitetlenkedve fogadták, amikor azzal telefonáltam vissza: semmit. Persze az unióban sem tájékozatlan idioták dolgoznak, és nem hivatalosan sokszor megsúgták, mivel és miért elégedetlenek – de a külvilág előtt kínosan ügyeltek arra, hogy belpolitikai ügyekről ne nyilvánítsanak véleményt. Azt azért nem mondhatjuk, hogy az unióban bármit szó nélkül eltűnnek. Tíz évvel ezelőtt politikai bojkottot vezettek be Ausztria ellen, tiltakozásként a koalícióban helyet kapó szélsőjobb oldali Szabadságpárt ellen. Csakhogy a bojkott végül eredménytelenségbe fulladt, hiszen (tesszik, nem tesszik) Jörg Haider pártja demokratikus választásokon kapott nem is kevés szavazatot. Szoros figyelemmel követik természetesen Brüsszelben, miként készül a magyar kormány a jövő évi premierre. És észreveszik – még ha hivatalos közleményt nem is adnak ki róla – az olyan politikailag motivált bakikat, mint amilyen például Magyarország állandó brüsszeli képviselőjének lecserélése három és fél hónappal az EU-elnökség kezdete előtt. S hogy az utódja is kiválóan ért az uniós témákhoz? Igaz, csak éppen az elmúlt négy évben kimaradt a rendkívül intenzív és összetett felkészülésből. Baklövés ez, de ettől még soros elnökök leszünk. Legfeljebb legyintenek majd: van még mit tanulniuk.

Csimhumhumhu

Váncsa István

Megalakult az a hét (nyolc) ideiglenes munkacsoport, amely az új alkotmány előkészítésén fog dolgozni. Létrejött az alkotmányos alapértékek, az alapvető jogok és kötelességek, a kormányzati rendszer és a hatalomgyakorlás formái, az igazságszolgáltatás, az alkotmány- és jogvédelem, a helyi önkormányzatok, a közpénzügyek és az összegző munkacsoport - adta hírül az MTI kedden délután.

Zimbabweban ezt úgy mondják, Operation Chim-

humhumhu. A „csimhumhumhu-művet” kifejezés Zimbabweban nagyjából azt jelenti, hogy az ország új alkotmányának létrehozása tárgyában folytatott nemzeti konzultáció. Zimbabwe népe aktívan vesz részt az alkotmányozási processzusban, ami úgy zajlik, hogy kimegy a faluba egy szakasz rendőr, és a fontosabb konstitucionális kérdéseket illetően a lakossággal – mondjuk így – egyetértésre jut. Zimbabweben tehát új társadalmi szerződés születik, alakul és formálódik a nemzeti együttműködés rendszere, más né-

Kádár János utolsó beszéde

ven a csim hum humhu. Ezt a rendkívül expresszív szót a DPA egyik június végi tudósítása ismertette meg a nyugati világgal, ám ott a csimhumhumhu valami okból visszhangtalan maradt. A fausti kultúra egész egyszerűen nem fogékony a csimhumhumhura. Nagy szerencse, hogy erre a tudósításra jó két hónappal később az Index.hu egyik munkatársa is rábukkant, ő pedig azonnal átlátta, hogy a csimhumhumhu szót ismernünk kell, mert az valójában a miénk. A magyar ember a csimhumhumhu szót ismerősként üdvözlö, jelentését azon minutumban felfogja. Olyan őneki a csimhumhumhu, mint jegesmedvének a hó. Ott van mindenütt. Ugyan a turáni csimhumhumhu elsődlegesen a médiából árad, de nem szükséges híreket olvasni (hallgatni, nézni) ahhoz, hogy a csimhumhumhu csiszolt drágaköve lelkünk csöndes távába csobbanhasson. A csimhumhumhu hovatovább az élet maga. Hová ment a gyerek a minap? I. (azaz első) Nemzeti Tanévnyitóra ment. Nemzetünk dicső történelme több mint ezerestendős ugyan, viszont nemzeti tanévnyitó a magyar rónán még sohase volt. Tanévnyitók úgy általában talán igen, ám azok nem voltak nemzetiék. Korábban a Nyenit tiszteltük a csimhumhumhu legkoncentratibb kifejezési formájaként, viszont az I. Nemzeti Tanévnyitó még ezt is felülmúlja. Három szó, de minden benne van. Zimbabweban a csimhumhumhu mindenkéltől tömény hazugságot jelent, olyasvalamit, amit üres blablának tart az is, aki mondja, az is, aki hallgatja.

Ebbeli véleményüket némelek ki is nyilvánítják, ám a rendőrség az effajta problémákat avatott módon kezeli. A nép ott nem igazán szereti a csimhumhumhut, így azt erőszakkal kell az ő torkán lenyomni, de azért lenyomják. Ha verni kell a polgárt, akkor verik. Zimbabwe elmaradott ország, a nemzeti együttműködés rendszerének ott érdesebb felülete van. Nálunk gyökeresen más a helyzet, pedig a csimhumhumhu igazságtartalmát illetően mi is képben vagyunk. Hogy mást ne mondjunk, a legfelső hely a magyar balol-

dal utópisztikus kísérleteinek bukása felett örövendezik, noha közben tudja, hogy a hallgatói tudják, hogy baloldali utópiákat személy szerint ő maga szokott volt képviselni, sőt érvényre juttatni, noch dazú a baloldallal szemben. A legbaloldalibb és leginkább megbukott utópiát kedvenc kreatív könyvelőjének ajkai-val hirdeti, eszerint 2030-ra Magyarország az EU fejlettségét utoléri és meghaladja. Legyen szabad itt közbevetőleg utalunk a Kétfarkú Kutya Párt választási kudarcára, ami szerintünk abból fakadt, hogy a kétfarkúak nem tudtak kitalálni nyilvánvalóbb képtelenségeket, mint amilyeneket a kormánypárt hatékonyan, rutinszerűen, napi gyakorisággal kommunikál. 1999-re önálló Erzsébetvárost, mondta a kerület kétfarkú jelöltje, de hát a nemzet kreatív könyvelőjének árnyékában ilyesmivel labdába rúgni se lehet. Legutóbb (kedden) pedig azt nyilatkozta a legfelső hely, hogy a magyar emberek szakítottak az utópiák korszakával, és lerakták egy új, a valóságra épülő rendszer, a nemzeti együttműködés rendszere alapjait. A csimhumhumhu mint valóságra épülő rendszer. Viszont a magyar ember, ahogy ez most már egészen nyilvánvaló, szereti és nagykanállal fogyasztja a csimhumhumhut. Az ő torkán azt nem erőszakkal kell lenyomni, mint a zimbabwei, hanem épp a csimhumhumhu szolgál arra, hogy más dolgokat nyomjanak le vele. Azt mondja a minap a legfelső hely, hogy ezermilliárdokat kell kivonni a gazdaságból, de nem mondja, hogyan. Nyilván odamegy a gazdasághoz, megfogja az ezermilliárdo-

kat, kivonja. Mi nem értünk annyira a számokhoz, mint a főttebb citált kreatív könyvelő (igaz, annyira hadilábon se állunk velük), mégis bátor-kodunk akként vélekedni, hogy már ezermilliárd forint is elég nagy pénz (hát még több ezermilliárd), főleg ahhoz képest, hogy végső soron nem a gazdaságból fog kivonódni, hanem az állampolgárok zsebeiből. Zsebenként százezer forint, már ha az újszülötteket, a magatehetetlen aggastyánokat, a hajléktalánokat, sőt a hullaházak lakóit is zsebnek számoljuk. Ha nem, akkor ennek a sokszorososa. Amikor az ilyesmit kivonják, azt az ember általában észre szokta venni. Megszorításokról szó sem lehet, erről maga a legfelső hely biztosította a szavazófülkék forradalmárait, tehát csak kivonás lesz. De azt is le kell nyomni a forradalmárok torkán valahogy. Felmerések azt mutatják, hogy a csimhumhumhu népszerűsége csaknem töretlen, egyebek között például azért is, mert a magyar forradalmárokat, ellentétben a zimbabwei polgárokkal, éppúgy nem érdekli a leendő alkotmány, ahogy nem érdekli a mostani se. Épp e napokban látni legjobban, hogy az a dokumentum a gyakorlatban mennyit is ér. A zimbabwei polgár orrba veretni is hajlandó magát alkotmányos aggályai miatt, a magyar az ilyesmire még csak nem is legyint. Majd a legfelső hely sms-ben elküldi a szövegeket a megfelelő bizottságoknak, ők rábólintanak és annyi. A magyar forradalmárt úgy általában a törvényesség se érdekli, mert tudja, hogy olyan itt sohase lesz. Helyreállítottuk a jogállamiságot, mondja a legfelső hely a jogállam építményének romjai fölött, egyszerűsmind elismerő szókkal méltatja kormányának törvényalkotási dömpingjét, ami pedig éppen a jogállamiság egyik legnyilvánvalóbb cáfolata. Teheti, a szavazófülkék forradalmáraitól ezért egy rosszszálló szemhunyorításban se részesül. Ha viszont kimegy a családi kasszából egy egész millió vagy több, akkor a forradalmár hajlamos a szemöldökét összevonni. Akkor majd elvállik, mi az, amit a csimhumhumhu még ellen-súlyozni tud. Orbán Viktor miniszterelnök a nemzeti konzultáció keretében levelet küld minden nyugdíjasnak, arra kérve őket, hogy egy válaszlevélben osszák meg vele gondolataikat, és írják meg, szerintük mi lenne a kormány legfontosabb teendője az ország jelenlegi helyzetében - közölte a kormányfő szóvivője szerda délelőtt, mialatt ezt a szöveget írtam. A csimhumhumhu fordulatszáma emelkedik. Egy millió-hétszáz ezer levelet írt a kormányfő, nyilván ennyi választ is remél. Lesz mit olvasni a hosszú, téli esték alatt. A tévéműsor úgyis pocsék.

Válságok és álságok

Băsescu –
Vântu ügyvédje

Cristian Tudor Popescu

Gândul

Látom, hogy a *Hotnews* feketelistát állított össze S. O. Vântu politikai és média-ügyvédekkel, akik azonnal védelmére keltek. Feketelistákat készíteni emberek nyilvánosan kifejtett véleménye alapján – ezt az eljárást a decemberi fordulat utáni sajtóban a România Mare című szennylap vezette be, a 90-es években. Nem tudok egyetérteni egy ilyen, a szekus-diktatórikus rendszerek sajtójára jellemző eljárással. (Nem vagyok rajta a listán, tehát elvről beszélek, nem valamiről, ami személy szerint érintene engem.) Ha azonban ügyis megtették, javasolom a *Hotnews* újságíróinak, hogy vegyék fel a listára, vezető helyen, Traian Băsescu urat. Vannak olyanok, akik ma – egyáltalán nem érdek nélkül – védik Vântu? Nyilván vannak. De mit tett Băsescu úr 2007-ben, éppen a felfüggesztésére kiírt referendum előtt? Az akkoriiban a Melania Medeleanu kék szemének végtelg Băsescu-párti Realitatea TV egy élő adásában az elnök úr valósággal verbális birokra kelt velem, Vântu úrnak az oligarchák közé sorolásának témájában, a szót az orosz propagandából merítve. Akkoriban Băsescu úr még nem használta a mogulok kifejezést. Többször is ismételt kérdésemre, hogy miért nem teszi Vântut is Patriciu és Voiculescu közé mint oligarchát, Băsescu úr azt felelte – nem fogják elhinni, de vegyék elő a hangfelvételeket –, hogy azért, „mert Vântu nincs belekeveredve a politikába, Patriciutól és Voiculescutól eltérően, akik a pénzügyi hatalmon kívül személyes érdekből hozzá akarnának férni az állam politikai mozgatóerőihöz is”. Ugyanaz a Băsescu úr, aki két éve a mogul Vântu államellenes összeesküvéséről beszél, és aki politikusokat és véleményformálókat vásárol meg, hosszú percekben keresztül védte S.O. Vântut. Akkor Vântu a jó mogul volt, mint amilyen ma a *BITV* tulajdonos Păunescu-klán. Végül aztán Băsescu úr tett nekem egy szívességet: „Popescu úr, az ön kedvéért, és csakis az ön kedvéért elfogadom, hogy Vântu urat pénzügyi oligarchának nevezzék.” Ma az efféle válszok szürrealistának tűnhetnek, de a képernyők emlékezete az utolsó vesszőig híven őrzi őket. Amit e napokban a tévékben és a *Gândul* hasábjain megpróbáltam elmondani, az az, hogy a Băsescu–Vântu összeesküvésben nincs pozitív szereplő. Harc ez két volt külvárosi csavargó között, akik vissza-

kézből vagy sem kiosztott „örvütesekre” szakosodtak, s egy ideig nagyszerűen megértették egymást. Aztán történt valami, egy annyira bűzös dolog, hogy egyikük sem teszi nyilvánossá, bármennyire élesedik is a kettejük közötti ellenségeskedés. Nincs adatom, amely arra mutatna, hogy Băsescu rendelkezett el Vântu letartóztatását, de a mód, ahogyan az elnök minden alkalmat felhasznál a *Realitatea TV* tulajdonosának megtámadására – ami méltatlan a legmagasabb állami méltóságához és hatásköréhez –, minden állampolgárt erre engedhet következtetni. És meggyőződésem, hogy ha nem veszték volna össze, Vântu semmi képp nem került volna a rendőrség fogdájába. Nincs adatom, amiből Vântu bírósági elítélése következne, de képesnek tartom őt minden törvénysértő pénzügyi spekulációra, és régóta látom, hogyan fújt általános mozgósítást a *Realitatea TV*-nél, hogy az segítse személyes harcát Băsescu ellen. Ha a Popa-FNI ügyben az őt terhelő bizonyítékok elég megalapozottak lesznek is, a Vântu kikötésének téje sokkal nagyobb. A băsescui propaganda el akarja hitetni a lakossággal, hogy Vântu miatt, és nem a Băsescu-Udrea-Boc katasztrófa-kormány miatt nem lesz az embereknek miből kifizetni a téli karbantartást. És hogy Băsescu, aki földhöz vágja a tolvajokat, falhoz veri, saját kezével nyírja ki őket - mely kifejezéseknek semmi közük az igazságszolgáltatáshoz, hanem csak a stricik fenyegetéseihöz -, végre mást is karóba húz, mint saját népét. Hiú számítás, szerintem. A példés rendszer által kétségbeesésbe kergetett lakosság jelenlegi lelkiállapotában ez a manipuláció szerény eredményekkel fog járni. Ezzel szemben annak kockázata, hogy a Vântu sitten tartásának esetleges kudarca szerte-foszlhatja Băsescu politikai bunyósi legendájának utolsó – talán egyetlen – maradványát is, igen nagy.

P.S. A Băsescu Tanúi szekta több tagja, nem találván kivétnevalót a Vântuval való szinte nem létező kapcsolatokban, abba köt kapaszkodik, hogy a szóban forgó úrról azt állítottam: nyilvánvaló irodalmi hajlamai vannak. Ennyit – nem azt, hogy irodalmi tehetség, vagy hogy nagy értelmiségi, bizniszmen, Maiorescu utóda. Egy-szerűen, hogy kedveli az irodalmat, és e téren jelentős olvasmányokkal rendelkezik, amiről meggyőződhettem a vele való személyes találkozástól eltelt tizennégy-tizenöt évben történt néhány telefonhívása alkalmával. Méla undorral fedezem fel ismét a nálam jóval fiatalabb újságíróknál az 50-es évek bolsevizmusának rossz szokásait, amikor ha azt mondtad egy

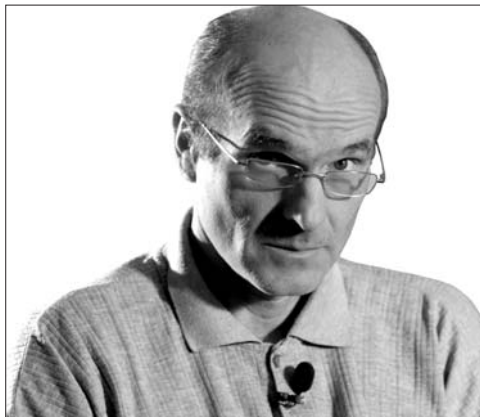
elvtársról – akit kollektíve a nép ellenségeként bélyegezték meg –, hogy jól sakkozik, hamarosan követhetted őt Jilavába. (*Fordította: K. B. A.*)

Rosszabb
is lehet(ne)

Paul Krugman

The New York Times

„Japánban a problémák ma ugyanazok, mint a kilencvenes években voltak, amikor írt rólunk. Ez lehangozó.” Ezt közölte velem egy itteni közgazdász. (A szerző cikkét Tokióból küldte – a szerk. megj.) „De a japánok nem tűnnek mindannyian annyira lehangozóknak”, tiltakozott egy másik. Mindketten igazat mondtak – és a beszélgetés nyomán kikristályosodott bennem néhány gondolat Japán helyzetéről és a miénkről. Egy évtizeddel ezelőtt Japán a csődös gazdaságpolitika szinonimája volt: több évvel az „ingatlanbuborék” kipukkanása után még mindig a krónikus

Cristian Tudor Popescu – nincs pozitív szereplő

deflációtól szenvedett, és képtelen volt felgyorsítani a gazdaság növekedését. Amerikának megvolt a maga buborékja, kudarca és válsága. Ma viszont az amerikai szemnek Japán egyáltalán nem néz ki rosszul. Miért nem? Mert minden hibája ellenére a japán gazdaságpolitika korlátozta a kárt, és eljött a pénzügyi csődnél. Ma Amerikában a kérdés az, hogy képesek vagyunk-e mi is erre – vagy ellenkezőleg veszünk egy éles jobbkanyart a gazdasági katasztrófa felé. A kilencvenes években, Japánban csak a főpróba volt a válságnak, amely a világ nagy részét 2008-ban érte el. Zabolátlan bankok táplálták a buborékot a telekárak révén; amikor a buborék kipukkant, a bankok erősen legyengültek, akárcsak azok mérlege, akik a magas árak reményében vettek fel kölcsönt. Az eredmény: a gazdaság elhúzódó gyengélkedése. A politikum válasza pedig visszafogott és elkészt volt. A Japán Bank csökkentette a kamatlábat és egyéb intézkedésekkel is próbálta felfelé pumpálni a keresletet, azonban folyton egy lépéssel a piac mögött kullogott, és beállt a tartós defláció. A kormány közmunkaprogramok révén „feltámasztotta”

a foglalkoztatást, de próbálkozásai sohasem voltak eléggé célzottak ahhoz, hogy beinduljon az önszerkentő fellendülés. A bankok felszínén maradtak, de sokáig tartott, amíg leszámoltak behajthatatlan követeléseikkel, és újrakezdték a hitelezést. A nem megfelelő politika eredményeként a gazdaság a mai napig pang. Ennek ellenére az összkép inkább szürke, mint éjfekete. Mert lehet, hogy a japán gazdaság pang, de nincs válságban. A foglalkoztatás továbbra is problematikus, egyre több úgynevezett „freeters” tengődik két átmeneti munkahely között. De hála a kormány munkahely-teremtési terveinek az ország korántsem szenved tömeges munkanélküliségtől. Az adósság nőtt, de az azonnali válságot jósoló figyelmeztetések – sőt a minősítő intézetektől 2002-ben kapott lefokozás – ellenére a kormány továbbra is 1,1 százalékos kamattal juthat hosszú távú kölcsönhöz. Röviden összefoglalva: Japán teljesítménye kiábrándító volt,

Paul Krugman – Japán nem néz ki rosszul

de nem katasztrófális. És figyelembe véve az amerikai jobboldal politikáját, olyan teljesítmény ez, amelyet szeretnünk volna mi is elérni. Miként japán társaik, kezdetben az amerikai döntéshozók is félmegoldásokkal válaszoltak a buborék kipattanására és a pénzügyi válságra. Emiatt korábban már sajnálkoztam, de ezen már – sajnos – túl vagyunk. A kérdés most az, hogy mi történik ezután. A republikánusok obstrukciójából ítélve a legjobb, amiben reménykedhetünk a közeljövőben, néhány látszatlépés – valamiképpen szerény közbeszerzés, amilyen a héten Obama elnök által bejelentett infrastruktúra-program, ami segíti a helyi hatóságokat elkerülni a további súlyos leépítéseket, illetve segít a munkanélkülieknek enyhíteni a nélkülözést és fenntartani vásárlóerejüket. Szerencséseknek mondhatjuk magunkat, ha az említett intézkedések nyomán annyira csökkenteni tudjuk a válság emberi és gazdasági árát, amennyire Japánnak sikerült. De egyáltalán nem biztos, hogy annyit is elérünk. Ha ugyanis a republikánusok túlépnek az obstrukción, és hozzákezdnek a valódi politikacsinaláshoz – amit megtehetnek, ha

sokat nyernek a novemberi választásokon –, sinen leszünk afelé a gazdasági teljesítmény felé, ami Japánt az ígéret földjéhez teszi hasonlóssá. (...)

Tágabb értelemben, ha a republikánusok visszaszerzik a hatalmat, biztosan azt teszik majd, amit Bush éveiben: meg sem próbálják komolyan kezelni a gazdaság bajait; a bajokat kifogásként használnák, hogy helyreállítsák a régi rendet, beleértve a szociális szolgálat privatizálását. Biztosan megpróbálják majd hatályon kívül helyezni az egészségügyi reformtörvényt, ami egy másik csatolt áru, mert nemcsak az anyagi biztonságot csökkenti, hanem növeli is a hosszú távú költségvetési hiányt. Ilyen körülmények közt majdhogynem irigylem a japánokat. Igen, teljesítményük kiábrándító volt, de lehetett volna rosszabb is. A demokratáknak azzal kellene most foglalkozniuk – amivel az elnök héten Clevelandben –, hogy ha a republikánusok visszanyerik a hatalmat, a

sokat nyernek a novemberi választásokon –, sinen leszünk afelé a gazdasági teljesítmény felé, ami Japánt az ígéret földjéhez teszi hasonlóssá. (...)

Felelőtlen
kiegyensúlyozottság

Rick Perlstein

The New York Times

A média újabban bármire képes, nehogy elfogulnának látsszék. A marginális radikális eszmék bemutatása azonban a szélsőségek malmára hajtja a vizet: nyilvánosságot teremt, és ezzel erősíti az elszigetelt provokációkat.

„A vezető média ajtónálói már nem tekintik erkölcsi kötelességüknek, hogy megbélyegezzék a civilizálatlan megnyilvánulásokat. Sőt, inkább még díjazzák is az ilyesmit” – írja Rick Perlstein történész és újságíró a *New York Times*-ban. A cikk apropója Terry Jones floridai lelkész akciója. A keresztény fundamentalista lelkész szeptember 11-én a Korán 200 példányának elégetését tervezte, hogy így hívja fel a figyelmet az iszlám vallás

erőszakosságára. Terry Jones terve néhány nap alatt bejárta a világsajtót. Az amerikai hírszolgálat vezető hírként tárgyalták, és szakértők bevonásával elemezték az esetet. A magyar lapok is a bulvársajtóval veteledő szenzációhajhász stílusban számoltak be az ügyről. Obama elnök, David Petraeus, a hadsereg Központi Parancsnokságának vezetője és Hillary Clinton külügyminiszter is megszólalt az ügyben: szinte könyörögtek Jonesnak, és az Afganisztánban és Irakban szolgáló amerikai katonák érdekében arra kérték, hogy ne provokálja a moszlimokat. A Vatikán nyilatkozatban ítélte el a koránégetést tervét. A félelmek nem voltak teljesen alaptalanok, hiszen Jones nagy felzúdulást váltott ki az iszlám világban, és félt volt, hogy elszabadulnak az indulatok. A floridai tiszteletes végül elállt a tervétől. Az eset nagy tanulságokkal szolgál a sajtó számára. Perlstein szerint az ügy kizárólag azért kapott nagy nyilvánosságot, mert a vezető hírügynökségek, hírszolgálatok és napilapok beteges kényszerességgel törekszenek a kiegyensúlyozott tájékoztatás látszatának fenntartására. Bármilyen igyekeznék több álláspontot bemutatni, még akkor is, ha a többség véleményével szemben csak elszigetelt és szélsőséges álláspont létezik. Mint például a szeptember 11-i terrortámadások évfordulója kapcsán: Jones ugyanis egy jelentéktelen, mindössze ötven főt számláló keresztény felekezet vezetője, így az általa képviselt nézetek teljességgel marginálisnak tekinthetők. A média figyelme nélkül senkit sem érdekelt volna, hogy szektája koránégetéssel ohajt megemlékezni a kilenc éve történt terrortámadásokról. Csakis a szélsőségek malmára hajtja a vizet, ha az elszigetelt szélsőségeket a kiegyensúlyozottság és az objektívitas nevében nyilvánossághoz juttatják – figyelmeztet Perlstein. A nagy nyilvánosság azt sugallja, hogy fontos és sokak által képviselt nézetekről van szó, így csak a radikálisok – az iszlámofobok és az iszlám fundamentalisták – nyernek az ügyön. A baj csak az, hogy a média aligha lesz képes ellenállni a kísértésnek. A szélsőséges örültségek szenzációhajhász bemutatása mindig jót tesz a nézettségnek. Arról nem is beszélve, hogy nem csak a szélsőségesek, hanem a mérsékelt pártok és politikusaik is kapva kapnak az alkalmon: az elszigetelt radikális eszmék bemutatása számukra is kitűnő lehetőséget teremt az elhatárolódásra a néhány tu-catnyi ember által támogatott nézettől. Addig sem kell az igazán fontos politikai kérdésekkel foglalkozniuk. (*metazin.hu*)

Új miniszterek, új szabályozás

Czédly József

Az elmúlt hetekben a Törvénytárban többször foglalkoztunk azzal, hogyan kívánta a kormány megváltoztatni az úgynevezett független tevékenységekből származó jövedelmek adózási rendszerét. Ismeretes az Adótörvénykönyv (Codul fiscal) ezirányú megváltoztatása és különösen az ehez fűződő végrehajtási utasítások (norme de aplicare) nagy vitákra adtak alkalmat úgy a médiában mint az érdekeltek körében, elsősorban az előírt bejelentkezési és befizetési eljárásoknak szinte a lehetetlenségig fokozódó módszere miatt. Ezek az utasítások az illetékes hivataloknál végeláthatatlan sorok kialakulásához vezettek, annál is inkább mivel az említett szabályozások aránytalanul nagy büntetéseket helyeztek kilátásba azoknak, akik nem teljesítik időben bejelentési és befizetési kötelezettségeiket.

Az ügy politikai síkra terelődött, az ellenzék, a médian keresztül, a kormány és elsősorban a vétkesnek ítélt miniszterek lemondását követelte, de a kormánykoalícióon belül is az RMDSZ határozottan kiállt a szóbanforgó szabályozások megváltoztatásáért. Az általános tiltakozásnak meg lett az eredménye, a Hivatalos Közlöny szeptember 10-i, 638. számában közzétették a 82/2010 sz. Törvényerejű Sürgősségi Kormányrendeletet, majd a szeptember 13-i, 639. számban ennek végrehajtási utasítását, melyek lényeges változásokat írnak

elő az eredetileg elgondolt szabályozásokkal szemben.

Elsősorban leszűkítették a törvénymódosítás körét. Nem változik a szabadfoglalkozásúak (profesiile libere), gazdasági tevékenységre felhatalmazott természetes személyek (persoane fizice autorizate PFA) és az egyéni vállalkozások 2010 január 1-én érvényben levő adózási rendszere. Ugyancsak változatlan marad, valamennyi tevékenységi körre vonatkozóan, az egészségügyi hozzájárulás (contribuție de asigurare socială de sănătate CASS) bejelentési és befizetési rendszere, úgy ahogy ezt a 95/2006 sz. Egészségügyi Törvény előírja. A most megjelent törvényerejű rendelet, 2010 szeptember 10-ki hatállyal

megszünteti az Adótörvénykönyv 2010 június 30-ki, a nem alkalmazotti viszonyból származó szakmai jellegű jövedelmekre bevezetett adózási rendszerét és ennek bevezetésére szolgáló végrehajtási utasításokat tartalmazó kormányhatározatot. Ezek helyére lépnek az előző bekezdésben említett szabályozások melyek fontosabb előírásai a következők:

A törvénymódosítás értelmezése szerint nem alkalmazotti viszonyból származó szakmai jellegű jövedelemnek, a nyugdíj és a munkanélküli segélyek rendszere szempontjából csak a szerzői jog és a polgári törvénykönyv szerint megkötött szerződések alapján szerzett jövedelmeket kell tekinteni. Ezek után járandó egyéni

társadalombiztosítási és munkanélküli alapra való hozzájárulások bejelentési és befizetési kötelezettségeinek módosatait írják elő az új szabályozások. Kiknek kell és kiknek nem kell ezután az említett hozzájárulásokat bejelenteni és befizetni?

Nem vonatkozik ez a kötelezettség elsősorban a nyugdíjasokra, függetlenül attól, hogy az állami köznyugdíjrendszerhez, vagy magán nyugdíjrendszerek egyikéhez tartoznak.

Nem kell szociális hozzájárulást fizetni azoknak akiknek alkalmazotti viszonyuk van és csak esetlegesen (ocasional) szereznek szakmai jellegű jövedelmet. A törvény értelmezése szerint esetlegesen szerzett jövedelemnek a nem rendszeresen,

kivételesen megszerzett jövedelmet lehet tekinteni.

Viszont kötelező a bejelentése és a hozzájárulások befizetése azok számára akik ugyan esetlegesen szereznek szerzői jog vagy civil szerződések alapján jövedelmet, de nincs más jövedelmi forrásuk. Ebben az esetben a hozzájárulások megállapításánál figyelembe vett jövedelem nagysága nem lehet nagyobb mint az országos bruttó havi átlagjövedelem ötszöröse. Ugyanez a szabályozás érvényes azok számára is akik rendszeresen szereznek szakmai jellegű jövedelmet és nincs más jövedelmi forrásuk, az ilyen helyzetben a hozzájárulások nagyságát determináló havi jövedelem nem lehet nagyobb mint az országos bruttó havi átlagjövedelem ötszöröse.

Hasonló kötelezettsége van azoknak a személyeknek is akik alkalmazotti minőségük nyomán szerzett bérjövedelmükön kívül rendszeresen szereznek jövedelmet szerzői jog vagy civil szerződés alapján. Ujdonság az, hogy orvosolták azt az előírást amiért leginkább érte bírálat a kormányzatot és pedig kinek a kötelezettsége a hozzájárulásokat bejelenteni és befizetni. Ismeretes eredetileg az volt az elképzelés, hogy ezek az eljárások a jövedelemben részesülőre háruljanak, szám szerint, országszerte több mint 100.000 személyre akiknek egyénenként kellett volna eljárnia az illetékes hivataloknál. Most ez a feladat a jövedelem kifizetőjére hárul, ezeknek száma

természetesen jóval kisebb és rendelkeznek megfelelő szakismerettel bíró személyzettel és logisztikai felszereléssel, ami megszünteti a hivatalokban levő tolongást és ha betartják azt az ígéretet miszerint a jövőben elektronikus úton is el lehet majd végezni ezeket a feladatokat, akkor az ügyintézés civilizált módon történhet majd.

Az ügyintézés elvégzésének kötelezettsége nem jelenti azt, hogy a szociális hozzájárulások a jövedelmek kifizetőjére hárulnak, ez továbbra is a jövedelemben részesülő terhére történik, a nekik járó bruttó jövedelemből vonja le a kifizető a megfelelő összegeket és utalja át a kincstár megjelölt számlájára. A hozzájárulások nagyságát az eddig is érvényben levő százalékok arányában számítják ki, tehát a társadalombiztosítási hozzájárulás a jövedelem 10,5%, a munkanélküli alapra való befizetés a jövedelem 0,5%. Ezeken kívül továbbra is be kell fizetni az 5,5%-os egészségügyi hozzájárulást is, de ezt a kötelezettséget, amint említettem az Egészségügyi Törvény előírásai alapján kell ügyintézni, ugyancsak a jövedelem kifizetőjének, a jövedelemben részesülő terhére.

Azok a befizetések amelyek a nyáron megjelent és most hatályon kívül helyezett törvénymódosítás alapján történtek nem vesztik el érvényességüket, ezeket figyelembe fogják venni az év végén, az összevi kötelezettségek nagyságának megállapításánál.

A kis értékű követelések érvényesítésének sajátos szabályai az új törvénykönyvben

Deák Levente

A nemrég elfogadott és pár hónap múlva hatályba lépő új polgári perrendtartási törvénykönyv olyan újdonságokkal is szolgál, amelyek eddig, ebben a most elfogadott formában az eljárási törvényben nem szerepeltek. Ezek egyike a kis értékű követeléseknek nem nyilvános tárgyaláson, hanem a felek bemutatatta írott bizonyítékok alapján a tanácssteremben történő elbírálása, ez pedig a felperes választása szerint, aki megteheti azt, hogy keresetét a köztörvény (alegereia drep-tului comun) előírta szabályok szerint tárgyaltatja le. Már az eddigiekből is kitűnik, hogy ezek a sajátos vagy különleges eljárási szabályok a kis értékű anyagi követelések gyorsabb elbírálását teszik lehetővé, ezt a felek beidézése nélkül, majd

az igazságügyi minisztérium szerkesztette kérelemmodell, majd az alperes válasz-modellje és a felek csatolta bizonyítékok alapján, miközben a bíróságnak joga lesz eldönteni azt, hogy az ügyet ennek az eljárásnak a szabályai szerint a tanácssteremben tárgyalja le, a felek beidézése nélkül, vagy pedig nyilvános tárgyalást tűz ki, s erre beidézi a feleket.

Az eljárás alapjául az Európai Parlament és az Európai Tanács 2007. évi 861. Szabályzata szolgált, amely a kis értékű, a határokon átlévő követelések bírósági megítélésének felgyorsítását kívánta elérni a 2000 euró alatti ügyekben. A mi értékhatárunk 10 ezer lej, amibe nem számítják bele a követelések kamatait, a per költségeket és egyéb járulékos követeléseket. (1011. szakasz.) A különleges eljárás szabályait nem lehet

igénybe venni adó- és vámügyekben, sem pedig olyanokban, amelyekben a követelés jogalapjául az állammal szemben a közhatalom gyakorlása során az egyén elszenvedte kársejtelmet jelölték meg. A törvénykönyv említett szakaszának 3. bekezdése azonban ennél is több kivételt sorol fel, azokat, amelyek kizárják ennek az eljárásnak az alkalmazhatóságát. Ezek közül említem az anyakönyvekkel, az anyakönyvezéssel és a személyek jog- és cselekvőképességével kapcsolatos ügyeket, a családon belüli vagyoni jogi ügyeket, az örökösödéssel kapcsolatos kérelmeket, a biztosítási ügyeket, a munkajoggal kapcsolatosokat, a személyiségi jogokkal összefüggő eseteket, követeléseket és így tovább.

Az már láttuk, hogy egy alternatív, választható eljárásról van szó, amelyben a felperes követelése biztos alapokon nyugszik, és amit írásos bizonyítékokkal alátámasztani. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy az alperes védekezhet, ellenbizonyítékokat tehet le, mi több, visszkéréssettel (actiune reconventionala) is élhet ebben a rövidített eljárásban is. Nem véletlenül említettem a felperes kérelmének megalapozottságát, mert ha ez megalapozatlan vagy megengedhetetlen (cerere nefondata sau inadmisibila), az el kell utasítani (1014. szakasz, 5. bekezdés.)

Az eljárás lefolytatására és az ügy megoldására az elsőfokon eljáró bíróságnak 30 napot írt elő a törvénykönyv valamennyi szükséges bizonylat beérkezésétől, illetve a nyilvános, szóbeli tárgyalás lezárásától számítva. A bemutatott írásos bizonyítékok nem elegendőek minden esetben ahhoz, hogy csak ezek alapján lehessen egy-egy ügyet ennek az eljárásnak a keretében eldönteni. Ezért a bíróságnak jogában áll másféle bizonyítékok bemutatását, előterjesztését is elrendelni. Ezek azonban nem lehetnek költségesebbek, nagyobbban magánál a követelésnél, mert ha igen, a köztörvényes úton kell az ügyet rendezni.

Amennyiben a bíróság úgy ítéli meg, hogy az ügyet a bemutatott bizonyítékok alapján, így vagy úgy, megoldhatja, határozatot hoz, amit a felekkel közölni köteles. Ez a határozat – a kérelem helyben hagyása esetén – azonnal végrehajtható lesz. A per költségeket annak a félnek kell viselnie, aki a pert elveszíti. Itt is van azonban egy különleges előírás, amely szerint a bíróság eltekinthet a perköltsé-

ségek egy részének a nyertes fél javára történő megítélésétől, ha azokat szükségteleneknek vagy a kért összeggel összevetve túl magasaknak tart. (1017. szakasz 2. bekezdés.)

Bármilyen határozat is születik egy ilyen kis értékűnek minősülő polgári peres ügyben, a hozott határozat ellen a törvényszékhez lehet fellebbezni (apel la tribunal), és pedig a határozat közlésétől számított 30 napon belül. Nyomós okok fennforgása esetén a törvényszék elrendelheti a végrehajtás felfüggesztését, de csak akkor, ha a kifogásolt összeg 10 százalékaival egyenlő óvadékot (cautiune) a fellebbezést letárgyaló törvényszék határozatot hoz, ami jogerős, miközben azt a felekkel közölni fogja. (1018. szakasz 3. bekezdés.)

Az orvos
válaszol

Nagyon érzékeny a gerincoszlopom, ha kisebb súlyt is emelek vagy egy véletlen rossz mozdulatot teszek azonnal roppan, fáj, nehezen mozdulok utána. Mivel használhatok a hátam csontozatának és izomzatának?

Az élete során az irodai munkát végző akár 80 ezer órát is eltölthet a széken ülve rossz pozícióban, helytelen tartással. Aki sokat ül, időről időre iktasson be kisebb pihentető szüneteket, amit nyújtózkodással, mozgással, a megfeszült izmok lazításával tölt el. A kövér-ség által nagy nyomás nehezedik a porckorongokra, amelyek a csigolyák között lökhárítóként működve óvják a gerincoszlop csontos részét. A következménye kopás, repedés, deformálás, sérv lehet. Tehát minden kiló, amit leadunk, leveszi a terhet a hátunkról, csökkenti a hátfájás és a csigolyabetegségek kialakulásának esélyét. A kedélybeteg embereknek szó szerint beesik a mellük, a lelki betegségek fájdalmas izomfeszülésben mutatkoznak. A kedvetlen ember elhagyja a testmozgást is. A szomorúságot elűzhetjük, ha rávesszük magunkat a rendszeres mozgásra. A sport legyúri a stresszt és serkenti a boldogsághormonok termelődését. A nikotin rontja a porckorong vérellátását is. Akit még nem kínoz a hátfájás, annak is érdemes felhagyni a dohányzással. A testmozgás stabilizálja a hátizmokat, ezért iktassunk mozgást a mindennapokba. A hátnak jót tesz az úszás, a kerékpározás, a gyaloglás. A kiegyensúlyozott táplálkozás biztosítja, hogy a csontozat és az izomzat megerősödjön, ezért ajánlott a kalcium és magnézium tartalmú ételek fogyasztása (tejtermékek, banán). A porckorong fekvő helyzetben regenerálódik. A porc napközben folyadékot veszít, de éjjel visszaáll a folyadék egyensúlya, ezért is szükséges egy felnőttnek legalább 8 órát aludnia.

Dr. Győri György

Vitiligo, avagy a pigmenthiány

Fizikai fájdalommal nem jár, nem is fertőző, a betegeknek mégis olykor az elviselhetetlenség határait feszegető szenvedéseket okoz a vitiligo. Az orvostudomány mai állása szerint gyógyíthatatlan betegség, ám mégis léteznek rá kezelési módok.

Van aki így születik, másoknál az életük folyamán, mindenféle előjel nélkül jelentkeznek a bőrön szabálytalan formájú és kiterjedésű, festékhányos, tejfehér foltok, melyek aztán stagnálhatnak, növekedhetnek, esetleg – ez a legritkább – spontán vissza is pigmentálódhatnak. A vitiligo egy bőrbetegség, melynek során elpusztulnak a bőr festékanyagát termelő sejtek, ami egyrészt hajhullást, másrészt a fej- és a nyaktájék, valamint a végtagok bőrének kifehéredését okozza. A vitiligo során az immunrendszer a pigment-termelő sejteket, a melanocitákat ellen fordul.

Okok

A betegség kialakulásának pontos oka ismeretlen, egyes elméletek szerint genetikailag öröklődik, mások szerint fizikai betegségek – például pajzsmirigy-rendellenesség, cukorbetegség – kísérintünete lehet, mások pedig azt állítják, hogy lelki okokra vezethető vissza. Nagy valószínűséggel autoimmun betegség, melynek során a test védekezőrendszere valamiért idegennek ítéli a bőrben található melanocitákat, ezért elpusztítja azokat.

Van aki azt mondja, hogy örökletes betegség, mert 30%-ban megtalálható a családon belül valamelyik szülőnél is. Az orvosok úgy vélik, hogy autoimmun betegség, vagyis a beteg immunrend-

szere saját maga károsítja a pigmentsejtjeit. A testünkön található színes „dolgozat” (bőr, haj, szem, stb.) a melanin pigment mennyisége határozza meg. A melanint a melanocita sejtek termelik, amik a bőr mélyebb rétegeiben vannak. Ha a feltevés igaz, akkor ezeket ronsolja egészen addig a saját védelmi rendszerünk, míg mind el nem tűnik. Ezeket a sejteket idegeink és hormonjaink szabályozzák. Megfigyelésekre alapozzák továbbá, hogy hormon és idegi változás idézi elő a betegséget. Például stresszes életmód, lelki problémák, krónikus gyulladással járó betegség, napfény.

Mit lehet tenni?

A vitiligo diagnózisát követően a bőrgyógyászok többsége általában tehetetlenül áll, bevett szokás pusztán szépséghibának tartani ezt a betegséget.

A patikákban is elérhető, vitiligo elleni kenőccsel lehet próbálkozni melyel borsos ára ellenére kevés esetben lehet elérni látványos hatást. Léteznek még gyógynövény alapú kenőcsök is, valamint egy hivatalosan nem forgalmazott, az interneten keresztül beszerezhető, emberi méhlepény-kivonat alapú ecsetelő, melyet egyfajta „csodaszerként” tartanak számon a vitiligo kezelésében, hiszen használata a betegek jelentős részénél legalább

részleges visszapigmentálódást eredményez. A vitiligóra léteznek különféle fénykezelések is, melyekkel meggyógyítani ugyan nem, tünetmentesíteni viszont lehet a betegséget. Mivel azonban a depigmentált bőrfelület fokozottan érzékeny és sérülékeny, a fénykezeléseket számos szakember veszélyesnek tartja, mondván, hogy ezek akár bőrrákhoz is vezethetnek. Számos olyan betegnél, akinél az egyéb módszerek

nem váltak be, a fénykezelés – legalább részben – eredménnyel jár. A kezelések egy állószolárium-szerű fülkében zajlanak, időtartamukat fokozatosan, bőrgyógyász felügyelete alatt 10 másodperccel növelik, attól függően, hogy a páciens bőre hogy reagál az adott dózisa. Az első hetekben naponta, majd másnaponta kell járni, és ha a módszer hatásosnak bizonyul, a visszapigmentálódás három-négy héten belül el-

kezdődik. A foltok részben vagy egészben, pixelszerűen pigmentálódnak be és először sötétebbek a környezetüknél, majd nagyjából fél év elteltével kiegyenlítődik a különbség. Ezt követően már csak fenntartó kezelésekre kell járni, két-háromhetente egyszer. Fontos dolog ebben az esetben a test védelme. A melanin nagyon fontos az UV-sugarak elleni védelemben. Ha viszont ebben a betegségben szenvedünk, az adott területen nincs melanintermelés, azaz nincs a bőrnek védelme se. Ezért nagyon fontos a bőrt bekenni UV- és lehetőleg UVB-sugarak ellen is védő napkrémmel. Ezeket nem csak napozásnál kell felvinni a bőrre, hanem napfényen való tartózkodásnál is, ugyanis ez a terület pontosan a pigmentek hiánya miatt nagyon gyorsan károsodik. Előfordulhat, hogy erősebb napfényhatásra kipirosodik (leég), súlyosabb esetekben fel is hólyagosodhat (első-, másodfokú égés).

Lelki terhek

A csúf, tejfehér foltok, a kezelésükre tett eredménytelen próbálkozások, illetve a gyógyíthatatlanság tudata - érzékenységtől függően - olykor akár az elviselhetetlenség fajú l lelki terhet jelentenek a betegeknek. A foltok nem fájnak, még csak nem is viszketnek, így a vitiligósnak azon felül, hogy csúfnak és undorítóknak érzi a saját testét, a helyzetét pedig kilátástalannak látja, még lelkipur-dalása is lehet, hiszen az erős fájdalmakkal járó, esetleg komoly testi fogyatékos-sággal járó betegségekhez képest az ő problémája valóban „csak” esztétikai. Ilyen körülmények között a külvilággal való érintkezés, az emberi kapcsolatok kialakítása és megtartása sem egyszerű.

Programajánló

Utcazene-fesztivál
Sepsiszentgyörgyön

Sepsiszentgyörgyön az ERSZI szervezésében szeptember 17-18 között zajlik az utcazene-fesztivál naponta három helyszínen: 15–20.45 óráig az Erzsébet parkban a zenepavilonnál, 17–2 óráig a Bistro Kertben, 17.45–22.15-ig a Teinben.

Kilyén László műsora
Marosvásárhelyen

A Jazz&Blues Clubban ismét műsorra tűzik Kilyén László színművész *Állomás múlt és jövő között* – 55 című jubileumi műsorát. Az elő-

adások időpontjai: szeptember 18-án 19.30 óra.

A kulturális örökség
napjai Háromszéken

A pénteki program: Kézdivásárhelyen a Bod Péter Tanítóképzőben 13 órától Reneszánsz falfestmények a torjai Aporkúriában címmel Tüzes István restaurátor tart vetített képes előadást, Sepsiszentgyörgyön a Székely Mikó Kollégium dísztermében 14 órától Barabás Miklós, a nemzet festője témával János Mihály művészettörténész vetített képes előadása látható. Kézdivásárhelyen a Vigadó kistermében 17 óra-

kor Zakariás Attila megnyitja a Székelyföld népi építészete című, harmincéves kutatómunkáját illusztráló, rajzokból és fényképekből álló kiállítását.

Bega Blues Band-
koncert Vásárhelyen

Vasárnap, szeptember 19-én, 21 órától a marosvásárhelyi Jazz&Blues Club Piano szalonjában Bega Blues Band-koncertet tűztek műsorra.

Színház
Marosvásárhelyen

A Yorick Stúdió *20/20* című előadása a vár Mészárosok bástyájában szeptember 19-én, vasárnap látható. Kez-dési időpontok: 17 és 20 óra.

Nagybányai
Főter Fesztivál

Péntek: 17.00 – Zenél a Watercolor együttes, 18.20 –A „Fesztivál dala” versenydíjnyertes számának bemutatása, 18.35 – Nagybányai magyar képzőművészek és meghívottaik kiállításának megnyitója a Lázár-házban, 18.35 – Fotókiállítás a Lendvay-ház pincéjében, 18.35 – Jelentkezik a Bányamanó, 18.40 – „Egy húron pendülünk” – közös gitározás a nagyszínpadon, 18.45 - „Márpedig boszorkányok nincsenek!” – középkori játékok, 21.00 – A Neoton Família koncertje.

Szombat: 10.00 – A Puck Bábszínház *Eljöhetnél hozzám!* c. előadása, 11.00-17.00 – Kézműves foglalko-

zás a Míves sátorban, 11.20 – Óriástwister – az önkéntesek vetélkedője, 12.30 – Nagybányai „LEG”-ek - a legidősebb bácsi, a legtöbb gyermekes család, a leghosszabb haj, 13.30 – Kutyavilág Nagybányán – kutyakiállítás a téren, 16.30 – A Folker együttes szabadtéri tánc háza, 18.00 – Rádióklub 5 – a Lendvay Márton Színi társulat előadása, 19.30 – A Transylmania koncert, 21.30 – A Knock Out rock-zenekar.

Vasárnap: 10.00 – Moha Bohóc interaktív előadása gyerekeknek, 11.00-17.00 – Kézműves foglalkozás a Míves sátorban, 13.00 – Néptánc a színpadon – közreműködnek a koltói és nagybányai tánc házak, muzsikál a Gesztenyefa,

15.00 – Erdélyi rövidfilmek – válogatás fiatal erdélyi filmek munkáiból, a Lázárháza (Millennium II, a színpad hátánál).

Városünnep Baróton

Barót Polgármesteri Hivatala ma 11.30 órától ünnepséget szervez a város és a magyarországi Zirc testvérvárosi kapcsolatának 20. jubileumára. Program: 13.30-tól a Közös emlékeink című kiállítás megnyitója a városi művelődési ház kistermében, fellép a Kájoni Consort régizene-együttes, 17 órától kulturális műsor a nagyteremben, fellépnek a művelődési ház mozgásművészeti csoportjai, valamint Tókos Melinda előadóművész.

Főzzünk szőlővel!

Itt van az ősz és a szőlő szezonja. Készítsünk belőle salátát, levest, főételt és desszertet is.

Őszi gyümölcssaláta

Hozzávalók: 4 db őszibarack, 5 db szilva, 1 fürt szőlő, 1 db körte, 1 db alma, 2 dl szőlő- vagy almalé, 1 db citrom.

Elkészítés: A gyümölcsöket meghámozzuk, darabokra vágjuk, majd egy tálban összekeverjük. Ráöntjük a gyümölcslevet, beleszéljük a citrom héját, majd belesavarjuk a levét is. Jól összekeverjük, hűtőbe tesszük, 1-2 óra múlva, hidegen tálaljuk.

Szőlőkrémleves

Hozzávalók: 1 kg fehér szőlő, 2 dl tejszín, 2 dl édes fehér bor, 5 dkg cukor, 4 tojássárgája, 1 ek. liszt, késhegynyi só, 1 dkg vaníliás cukor.

Elkészítés: 10 dkg nagy szemű szőlőt száráról leszedünk, hosszában kettévágjuk, tálalásig hűtőben tartjuk. A maradék szőlő levét kipréseljük. A fehérborral, vaníliás cukorral, kristálycukorral lefőzzük. Hozzáöntjük a liszttel csomómentesen elkevert tejszint. Ezzel együtt ismét felforraljuk. Csipetnyi sót teszünk bele, és a tűzről levesszük. Ha kissé

lehült, habverővel hozzákeverjük a 4 tojássárgáját. Ezt követően jégbe hűtjük és a kimagozott szőlőszemekkel díszítve tálaljuk.

Csirke szőlővel

Hozzávalók: 1 fej vöröshagyma, 50 g fehér vagy kék szőlő, 2 evőkanál olaj, 4 nagy, kicsontozott csirkemell, só, fekete bors, 1 evőkanál vajú, 1 tk. étkezési keményítő, 1/8 l száraz fehérbor, 1/8 l főzőtejszín.

Elkészítés: A vöröshagymát finomra vágjuk, a szőlőt megmossuk, és a szemeket félbevágjuk. Az olajat nagy serpenyőben közepes hőmérsékleten felforrósítjuk. A csirkemelleket sóval és borsal ízesítjük, és minden oldalról 5-6 percig sütjük, míg aranybarna színt nem kapnak, majd kivesszük és félrerakjuk. A vajat a serpenyőbe tesszük és megolvasztjuk. A hagymát hozzáadjuk, és 3 percig üvegesre pároljuk. Csészében összekeverjük az étkezési keményítőt a borral, beleöntjük a serpenyőbe, és állandó keverés mellett 1-2 percig főzzük, amíg a szósz besűrűsödik. Hozzáöntjük a tejszint és a szőlőt, majd 1 percig főzzük. A csirkemelleket a hús keletkezett levével ismét beletesszük a serpenyőbe és felforrósítjuk. A

mártást sóval és borssal ízesítjük, leöntjük vele a csirkemelleket, és már tálaljuk is az ételt.

Csirkemáj szőlővel

Hozzávalók: 4 egész csirkemáj, 1-1 fürt fehér és vörös szőlő, 1,5 dl vörösbors, vaj, só, bors.

Elkészítés: A csirkemájat megmossuk, a hártától megszabadítjuk, sózzuk, borsozzuk. Kimagozzuk a kettévágott szőlőszemeket. Kis vajon a májakat megsütjük, aláöntjük a bort, kicsit pároljuk benne. Ha a máj el-

készült, kivesszük, a borba tesszük a szőlőt és összeforraljuk, de csak annyira, hogy a szőlők ne essenek össze.

Szőlős piskótapalacsinta

Hozzávalók: 40 dkg szőlő, 5 dkg vaj, 5 dkg porcukor, 5 db tojás, 5 dkg liszt, 2,5 dl tej, 1 dkg vaníliás cukor, néhány kanál tojáslikőr, csipetnyi só.

Elkészítés: A szőlő héját és magjait távolítsuk el. A vajat a porcukor felével, a tojások sárgájával, csipetnyi sóval és a vaníliás cukorral keverjük habosra. Ezután adjuk hozzá a lisztet és a tejet. A tojások fehérjét a cukor megmaradt részével verjük habbá, majd óvatosan forgassuk bele a lisztes masszába. A tésztából süssünk, kivajazott palacsintasütőben négy vastag palacsintát, úgy, hogy a felső felük kicsit lágy maradjon. A palacsintákat szórjuk meg a szőlőszemekkel, locsoljuk meg egy kevés tojáslikőrrel, és félbehajtva, forrón tálaljuk.

Pirított őszi csirke

Hozzávalók: 1 kis csirke (vagy 4 csirkecomb), 4 evőkanál olaj, 1 evőkanál liszt, 2

dl tejföl, 1 dl félszáraz (vagy félédes) bor, 1 fürt szőlő, 1 kis fej vöröshagyma, 1 csapott mokkáskanál törött fehér bors, csipetnyi cukor, ízlés szerint só.

Elkészítés: A csirkét darabjaira vágjuk, majd mindkét felén megsózzuk. A hagymát tisztítás után fokhagymaprésen átnyomjuk, és a felforrósított olajon egy-két percig kevergetjük, megfonnyasztjuk. A csirkedarabokat rátesszük, és mindkét felét átsütjük. Ezután aláöntjük a bort és 2 dl vizet, majd befedjük. Kis lángon puhára pároljuk, közben egyszer a húsdarabokat megfordítjuk. Ha a csirke megpuhult, óvatosan kiszedjük a levéből, és melegen tartjuk. A tejfölt simára keverjük a liszttel és fél dl vízzel, ezután ráöntjük a serpenyőben lévő szaftira. A megmosott és leszemezett szőlőt beleszórjuk, és a mártást jól kiforraljuk. Végül a húsdarabokat visszatesszük az edénybe, és még egyszer felforraljuk.

Hideg szőlőleves törökösen

Hozzávalók: 20 db szőlőlevél, 3 g fahéj, 3 g szegfűszeg, 25 dkg szőlő, 1 dl tejföl, 2 dl tejszín, 5 dkg liszt, 3 cl méz, 2 dl must, 1 dl tejszín, só.

Elkészítés: A szőlőleveleket vékony metéltre vágjuk. Csipetnyi sóval, fahéjjal, szegfűszeggel ízesített, 1 l forró vízbe tesszük a leveleket, majd 4-5 percnyi főzés után hozzáadjuk a megmosott szőlőszemeket. A tejfölt összekeverjük a tejszínnel, majd a liszttel és kevés vízzel simára keverjük. Ezzel a forrásban lévő levest besűrítjük, kevés mézzel kissé édeskéséé ízesítjük, majd ráöntjük a mustot. Rövid ideig, 2-3 percig forraljuk, majd jól kihűtjük. Előhűtött csészékben tálaljuk, tetejét tejszínhabbal díszítjük.

Szerencse-bambusz

A szerencsebambusz (Dracaena sanderana) több mint négyezer éve fontos szerepet tölt be az ázsiai kultúrákban. A sárkányfanemzetség egyik képviselője. Előszörban a szerencse és a siker jelképe. Kiemelkedő szerepe van a kínai újév ünnepi díszítésében. Ebben az időszakban díszítik alacsony tálkákba állított szerencsebambusz szárdarabokkal vagy vázába rendezett hosszabb szálakkal a lakásokat. Pár éve a növény eljutott hozzánk, és nálunk is a szerencse jelképévé vált. A kínai hagyomány szerint a különböző számú szerencsebambuszszálaknak különböző a jelentésük. Három szálnál kevesebbet nem érdemes venni, ugyanis a hármas szám a boldogságot, a gazdagságot, és ezek tartósságát jelöli. A szerencsebambusz igen hálás ajándék, tartása egyszerű. Kedveli a napfényt, de huzamosabb ideig tartható fényseény helyen is. Ha egyenes vagy csavart szárhoz jutunk hozzá, akkor azt helyezzük vázába úgy, hogy az edényt mindössze 1-2 cm magasságig töltsük fel friss vízzel. A vizet szükség esetén pótoljuk, nem szüksé-

ges cserélni. Talajt és tápoldatot nem igényel. De jól mutat a vázában a gömb alakú biofölddel. Néhány centis gyökeret növeszt, és felső alvó rügyéből leveles hajtást fejleszt. Termesztők a csavart dracénaszárakat mesterséges fény felé növesztve folyamatosan forgatva nevelik. A szárvégeket vissza lehet oltani.

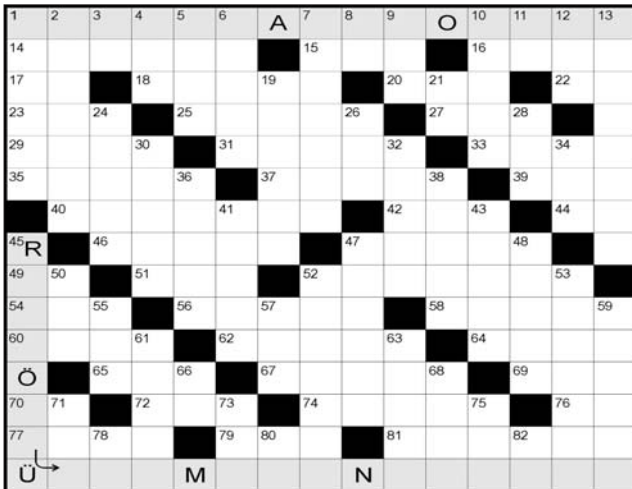
Sármási-Bocskai János kertész-mérnök

Kisállatkereskedés

Az állatkereskedés pultjánál egy hölgy odafordul a kereskedőtanulóhoz, és megkérdi tőle:
– Mondja, fiatalember, van majmuk?

– ...

Vízszintes: 1. A csattanó kezdete. 14. Szeme-szája tágra nyílik. 15. Zsófia beceneve. 16. Olasz folyó. 17. A tantál vegyjele. 18. Az Adriai-tengerbe torkolló folyó. 20. Egy pár. 22. Talinn határai! 23. Három héja! 25. ... jó táblabírák, Jókai Mór

regénye. 27. Fogoly. 29. Az örök város. 31. Zenedráma. 33. Francia zeneszerző (Édouard). 35. Attól az időtől kezdve. 37. Bolti alkalmazott. 39. Káposztafajta. 40. A keresett helyre jutó. 42. Indítékkal kapcsolatos. 44. Te és én. 46. Lenti helyre tüzel. 47. Nagyon csodálkozó. 49. Tűzifa mértéke. 51. Hazám közepe! 52. Borozó. 54. Irodai kapocs. 56. Idegen szavak előtagjaként kevés a jelentése. 58. ... Henrietta, magyar tornásznő. 60. A tea alkaloidja. 62. Földre pottyánó. 64. Vörösmarty Mihály eposza. 65. Előre, lovacska! 67. Hordó ürmértékét megállapító. 69. Karám közepe! 70. Nemzetközi, röviden. 72. Európai ürgynökség. 74. A harmadik személynek, nyomatékka. 76. Jóságú igéje. 77. Versenyt meghirdet. 79. Vallásos meggyőződés. 81. Nabokov regénye.

Függőleges: 1. Kéjhölgy a régi Görögországban. 2. Gépet kenő. 3. Libavélemény! 4. ... Sumac, perui énekesnő. 5. ... veritas: a kendőzetlen igazság (latin). 6. Tévesen gépelő. 7. Kalapáló. 8. Kétes! 9. A panasz szava. 10. Dél-afrikai tartomány. 11. Egyre beljebb! 12. Zúdítt. 13. Ázsiai ország. 19. Masinával író. 21. Vékonyka vízfolyás. 24. Arra a másik helyre. 26. Ír fegyveres szervezet. 28. Hím nyúl. 30. Ritka női név. 32. Csattanós történet. 34. A Solaris írója (Stanislaw). 36. Megszégyenítő. 38. Esetből tanuló. 41. Nem esik tovább az eső. 43. Gyakori női név. 45. A csattanó befejezése. 47. A túlsó oldalra surran. 48. Tolnai község. 50. Farmernadrág márkája. 52. Verbumhoz kapcsolódó szócika. 53. Viola ..., az ibolya tudományos neve. 55. Orosz vadászpülógép. 57. Olasz, spanyol és osztrák autójelzés. 59. Túlzott szeretet. 61. Győző. 63. Szeretettel átkaroló. 66. Ugyancsak. 68. Kallimakhosz műve. 71. Hajótörke. 73. Értem már! 75. Ilona beceneve. 78. Korrovidítés. 80. Monte Cristo várbörtöne. 82. Betűt vet.

			7	1		3		4
4		6					9	1
1			6		8			
9				5	3			6
			9				7	3
					7		1	8
	9	4			5			
		3			1	7	4	
7			2					

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

6	5	7	3	8	9	4	1	2
8	1	9	7	4	2	5	6	3
3	2	4	5	1	6	9	7	8
7	4	3	6	2	8	1	5	9
1	6	8	9	7	5	3	2	4
5	9	2	4	3	1	6	8	7
9	8	5	2	6	3	7	4	1
4	3	1	8	5	7	2	9	6
2	7	6	1	9	4	8	3	5

A csodagyermek 1.

Volt egyszer egy emberpár, nagyon szegények és gyermektelenek voltak. Egy napon, mikor szomorúan üldögéltek a házuk előtt, arra jött egy öregember, s annak elpanaszolták nyomorúságukat. Az öreg vigasztalta őket, mondván:

– Egy év múlva lesz egy fiacskátok.

Valóban így is történt, s mikor aztán az öregember megint arra járt, a szülők boldogan kiabálták feléje:

– Jó ember, hogyan köszönjük meg neked, amit értünk tettél?

– Tegyétek meg, amit mondok nektek – mondta az öreg –, és meglátjátok, szerencsétekre válik!

– Szívesen meg tesszük, amit mondasz – ígérték mindketten.

– Akkor hát fűstétek be jól a kemencét!

Mikor ez megtörtént, és az egész kemence izzott már, az apó rájuk kiáltott:

– Adjátok ide nekem a fiút!

A szülők elszörnyedtek, de mégis engedelmeskedtek, s az öregember fogta a fiút, bedugta a kemencébe, és rázárta az ajtót. Egy idő múlva azt mondta:

– Most már elég lesz! – és azzal kinyitotta a kemence száját; hát akkor kilépett onnan egy nagy fiú pirospozsgásan, egészségesen, a haja aranyosan csillogott, és olyan szép volt, mint a viruló nap.

A szülei sírva fakadtak örömkömben, és nem is tudták, hogyan hálálkodjanak az öregembernek, aki ekkor így szólt hozzájuk:

– Engedjétek most velem jönni a fiút, s az neki és nektek egyaránt örömtökre válik!

Bármennyire fáj is szegényeknek, hogy ilyen gyorsan elveszítik egyetlen gyermeküket, akikbe minden reménységüket vetették, azért engedték, hogy útra keljen.

Az apóka egy mély erdőbe ment a fiúval, ott volt a lakása, és mindenféle tudományokra tanította védencét. A fiú megszerette az öreget, és öregapámnak szólította. Mikor aztán felnőtt, egy napon így szólt hozzá az öregember:

– Figyelj ide jól! Három dologra akarlak megtanítani: háromféle alakot tudsz akkor felölteni, valahányszor csak akarod. Elváltozhatsz aranygalambbá, oroszlánná és halálá. Ha egyszer bukfcencet vetsz, átváltozol e három állat közül azzá, amelyikre szeretnél, és ha azután újra bukfcencet vetsz, akkor megint visszaváltozol ifjúvá. Tégy csak egy próbát!

Az ifjú bukfcencet vetett, és nyomban aranygalambbá változott, towareppent, és látta a sok gyönyörűséget a föld kerekén, és más madarak beszédét is megértette. Aztán visszatért az öregapjához, bukfcencet vetett, és megint ifjúvá változott.

Majd elvégezte a második kísérletet: bukfcencet vetett, és oroszlánná változott, és messze-messze elszáguldott, és látta a sok-sok gyönyörűséget a föld kerekén, és ugyanakkor megértette a vadállatok beszédét is. Aztán visszatért, megint bukfcencet

vetett, és ifjúvá változott.

Kis idő múlva aztán a harmadik kísérletre is sor került: bukfcencet vetett, és hallá változott, és úszva bejárta az összes tengereket, és látta azt a sok csodálatos dolgot, ami lent halmozódik a tenger mélyén, és megértette valamennyi hal és tengeri állat beszédét is.

– Most pedig el kell indulnod világgá, szerencsét próbálni – mondta neki az öregember. – De óvakodj attól, hogy veres szakállú embernél vállalj szolgálatot!

A fiú szomorú volt, amiért ott kell hagynia öregapját, de nem változtathatott a dologon, így hát engedelmesen útnak eredt. Alig ért azonban ki az erdőből, szembejött vele a király veres szakállú vadásza, aki szolgát keresett.

– Én szolgálatot keresek – mondta a fiú.

– Akarsz hozzám beállni? – kérdezte a vadász.

– Nem – felelte a fiú –, mert öregapám meghagyta nekem, hogy ne szolgáljak veres szakállú emberrel – és azal továbbment.

A vadász azonban átöltözött másik ruhába, és kisvártatva megint szembejött vele, kérdezvén:

– Hová mégy?

– Szolgálatot keresek! – mondta a fiú.

– Eljössz hozzám szolgálnak?

– Nem – felelte újra a fiú –, mert öregapám megtiltotta, hogy veres szakállú ember szolgálatába álljak!

– Csak nem akarsz szót fogadni annak a vén bolondnak? – mondta neki a vadász. A fiú azonban továbbment anélkül, hogy válasza méltatna volna.

Nem telt bele sok idő, s a vadász, aki egy mellékúton előre sietett, s ruhát váltott, megint szembejött a fiúval, és megkérdezte:

– Hová igyekszel?

– Szolgálatot keresek – felelte a fiú.

– Akarsz nálam szolgálni? – kérdezte a vadász.

– Nem – felelte a fiú. – Öregapám megtiltotta nekem, hogy veres szakállú embernél szolgáljak!

– Haha! – nevetett a vadász. – Tudja is azt a te öregapád, hogy ebben az országban csupa veres szakállú ember lakik!

Mivel már három veres szakállással is találkozott, hát elhitte neki a fiú, hogy igazat mond, és hagyta, hogy rábeszélje a vadász: beállt hozzá szolgálatba, és elment vele a király kastélyához.

Nemsokára a király nagy vadászatot rendezett. Amikor javában űzték a vadat, egyszerre csak kifogyott a puskapor és az ólomgolyó. A király ekkor így szólt a vadászokhoz:

– Aki egy órán belül szerez nekem puskaport és golyót, és ráadásul a leányomtól egy rózsát, annak jeléül, hogy a saját kastélyomból hozza mindezt, ahhoz adom a lányomat feleségül!

Azért mondta azonban ezt, mert meggyőződése szerint kívánsága teljesíthetetlen volt, hiszen a kastély tizenkét óra járásnyira fektült. A veres szakállú vadásznak igen nagy kedve lett volna feleségül venni a királykisasszonyt, hiszen tulajdonképpen csak az ő kedvéért vállalta az udvari szolgálatot. Ezért aztán nyomban felkiáltott:

Biz én megpróbálom, uram királyom!

A csodálatos fa című könyvből erdélyi szász népmese

Tizenkét hónap a természetben

Bodzabokor áll az ablakom alatt, izletes bogyótermése terített asztalként várja madárvendégeit. Amikor odahaza vagyok, sűrűbben nézek ki az ablakon a bodzabokor felé, kíváncsian várom a madarakat. A bokor nem túl nagy, de az idén, talán a sok esőzés mi-

att a bokor megrugaszkodott és több ágat is növesztett. Ezek most egyenesen ágaskodnak az ég felé, rajtuk nincs bogyó, ami lehúzná, így egy látványos kontraszt mutatkozik a fiatal ág és az öreg termőág közt. Az öreg ágak meggörbülve tartják a bogyótányérokat, és

talán jobban várják a madarakat mind én, hogy azok a bogyók elfogyasztásával enyhítsenek a rajuk nehezedő súly alatt.

Napi vendégek a balkáni gerlek. Egyik madár megjelenik, óvatosan próbál leszállni a vékony ágra, de nem sikerül és visszaszáll

közeli almafára. Onnan újra felméri a terepet, fejét mozgatva figyel, hogy hova tudna leszállni. Közben megjelenik egy házi rozsdafarkú, hangtalanul besurran az ágak közé. Végül a balkáni gerle dönt, és újra próbálkozik. A kiszemelt ág közelébe érve, sűrű szárny-csapkodások mellett sikerült leszállnia, a házi rozsdafarkú el is repül. Még imbolyog, az ág a gerle alatt ezért fennebb megy, ahol az egyensúlyából már nem billen ki. Csípni készül, az édes lédús bogyóból mikor hirtelen megjelenik egy másik balkáni gerle és épp oda akar menni ahova az imént nagy nehezen tudott leszállni. Ki is billentette az egyensúlyából és így mind a két madár elrepült. Ebéd nélkül maradtak.

Később vissza jött az egyik madár, de többször is lejátszódott a déli jelenet, és mikor egy harmadik gerle is megjelent akkor egy kisebb kergetőzés alakult ki. Este-fele láttam, hogy két gerlenek sikerült megalkudniuk, és közösen csemegéztek a bodzabogyókból. A közeli távolság miatt nem fényképeztem le nem akartam megzavarni a madarakat.

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Balkáni gerle

Ajándéktasak pillangóval

A kereskedelembe nagyon sokféle színes ajándéktasak található, de te egy kis fantáziával ezeknél sokkal szebbet és egyedibbet készíthetsz.

Szükséges eszközök: Egy sima egyszínű ajándéktasak, színes papír, színes fonalak (vastag legyen), könnyen hajlítható drót, kis inggombok.

Elkészítése: a színes lapokból vágd ki a pillangó négy szárnyát és testét (a szí-

neket tetszés szerint variálhatod). Miután ráragasztottad az ajándéktasak egyik oldalára, a színes fonallal húzd végig a kontúrját a pillangónak és ragaszd rá azt is a tasakra. Majd jöhetnek a gombok az ábra szerint. A törzs részen található két gombot kösd össze egy színes fonallal és kössél csokrot rá. Végül ragaszd fel a csápokkat, amit hajlított drótból feketé fonalbevonattal készíthetsz el.

Hétféle mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette